

POLITIKUSAINK PONGYOLÁBAN

TOLLRAJZOK A KÉPVISELŐHÁZBÓL,

ÍRTA

HENTALLER LAJOS.

Kókai Lajos bizománya.

BUDAPEST, 1886.

NYOMATOTTOTT NEUMAYEREDÉNÉL
ÚTCA 2 SZ

A H Á Z .

Kedélybetegbb, életuntabb, enerváltabb parlamentet még álmában sem képzelhet senki, mint aminő a Sándor utcza i „taposó malom“ körülbelül öt esztendő óta.

A honatyák csak egy dologhoz értenek igen jól, hogy „minél hosszabb vakációkat tartsanak.“

Ha azonban a véletlen úgy hozza magával, hogy ülésezniük kell, akkor már az első napon szórakozottság, türelmetlenség, zajongás; vagy ha ez nem, az üres padosorok árulják el, hogy „hej nem úgy van már, mint volt régen.“

Bizony nem!

Milyen más világ volt akkor, midőn *Tisza* még az ellenzéken vezérekedett. Permanenciában volt a ház heteken keresztül. Beszéltek nappal, beszéltek éjjel, s mégsem panaszkodott senki, hogy fáradt, vagy unja magát.

Ma a szellem megmarjnl. Az eszmékkel maguk az ellenzéki vezérek talán tisztában vannak, de nem elég ruganyosok az aktióra. Innen van azután, hogy a képviselőházi tanácskozások általános jellemvonását a semmivel nem törődés, a könnyűvérűség jellemzi.

A ház olyan mint az a kocsi, melynek kerekei beleragadtak a vendégmarasztó agyagba. A kocsis piifőli keményen a lovakat, de végre is kénytelen beszólni az uraságnak: kérem, tessék gyalog útnak indulni, ha nem akar itt delelni.

Tisza Kálmán megy is egyedül a maga útján. Ő az egyetlen. a ki tudja mit akar.

A többi elvesztette életkedvét, politikai bizalmát, hitét. Néhány embert kivéve mindenkin erőt vett a blazirtság és megbénueltság.

Hz nem is lehet másként!

Hiszen tíz esztendő óta minden úgy megy, ahogy *Tisza*

Kálmán zsinóron rángatja. Abban a Sándor utcza palotában senki sem törődik más ember véleményével, nézetével; senki sem kíváncsi arra, mi fog történni, vagy egyik másik nagyobb vitának minő eredménye lesz, mert mindenki jólőre meg van győződve, bogy a *Tisza* által befűtött politikai locomotiv csakis az ő parancsára i n d u l , m e g y é s á l l m e g .

Es a miniszterelnök, ha egyébért nem, már magáért ezért a parlamenti mesterműért megérdemli, hogy pártja megünnepelte kormányzásának tíz éves jubileumát. Mert csakis ő volt képes politikusaink kedélyét ennyire fásulttá tenni, csakis ő volt képes a pártokat így lenyűgözni, s kifárasztani.

Sokszor vetették már föl azt a kérdést, mi lehet az oka, hogy a ház ellenzéki pártjai az utolsó években nem voltak képesek oly vitát felidézni a parlamentben, mely megragadta volna a közvéleményt?

Én azt hiszem, ennek oka maga a nemzet. Ha beteg, kóros állapotban van parlamentünk, ez a beteg és kóros állapot csak visszatükrözése, visszaverődése a nemzeti betegség körtünetének.

Ennek oka pedig semmi egyéb, mint *Pató* Pál uramnak híres negligentiája, a semmivel nem törődés.

Az egész ország, bátran ellehet mondani, az egész ország! elégedetlen jelenlegi viszonyainkkal. Három éven keresztül pénzért sem lehet kapni sem a fővárosban, sem vidéken olyan embert, ki magát nyíltan kormánypártinak merné vallani.

Sőt a hivatottak keresve keresik az alkalmat, hogy ezt megtagadhassák. — ezzel tetszelegni akarván maguknak.

S daczára annak, hogy országszerte az elégedetlenség tépelődő szelleme uralkodik, azért, ha választásra kerül a dolog, a kormánypárt fényesen győz mindenfelé.

Ez onnan van, mert sokan szeretnének megszabadulni a *Tiszti* régiműtől, de kevesen vannak, kik bátran szemébe mernek olyankor nézni a hatalomnak, ha kenyértörésre kerül a dolog.

Az egyesekre, kik a közvéleményt csinálják, ólomsúlylyal nehezedik az érdek. Senki sem akarja komolyan oda dobni a keztyűt a kormánynak, mert fél, h o g y r e s z k í r o z .

Nem lehet csodálni!

Senki sem bízik a jövőben. Nem bánja, ha marad is *Tisza*, csak a mostani állapotaknál rosszabb ne jöjjön.

De én tulajdonképen nem is ezekről a dolgokról akarok ími. Én politikusainkat p o n g y o l á b a n akarom bemutatni. Nem cothumusban és nagyképuen, ahogy őket a világ ismeri, hanem olyanoknak aminők tényleg, olyanoknak, aminőknek magokat a klubban, a folyósokon, az utcán és otthon mutatják.

Ha esetleg egyik-másik nem egészen sikerülne, akkor kérem figyelembe venni, hogy vannak esetek, midőn a legjobb fényképész is elrontja az arezképet, vagy legalább rosszul retonsiroz.

Mielőtt a szereplő egyénekre téménk, tekintsünk be a Lloyd épületben levő szabadelvű club termeibe.

A C L U B .

Itt találjuk azokat, kik a miniszterelnök közvetlen környezetét képezik, s kiknek társaságában intézi a magyar Machiavelli az ország sorsát a Lloyd épületben.

A Lloyd épület végzetes, nevezetes szerepet játszik hazánk történetében.

Nemcsak azért, mert régebben ott volt az aranyborjú oltára a börze, de főleg azért, mert az uralkodó pártok ott ütötték fel főhadiszállásukat.

A Tisza regime kezdete óta ebben a híres barlangban mindenki kicsinynek, törpének érezi magát a „pater familias“ mellett. A tőle nyert fénysugaraknál azonban, ha innen kijönnek, óriásoknak gerálják magukat.

A Sándor utcai parlamenti épület csak a színpad, hol a szerepeket ledarálják. A valódi és tényleges politika ott készül a Lloyd épületben. Ott készítik elő tudva, akarva hazánk megaláztatását.

Az a szerencsétlen régi Lloyd épület Tisza uralkodásának vegyi konyhája, irodája: s ha Tisza Kálmán református nem volna, azt is memém mondani, hogy gyóntatásra alkalmas sekrestyéje, sőt az egyes párttagoknak hébe-korba, úgy az éjjeli multságok alkalmával, még hálószobája is.

A Lloyd a családi kör, a szentek szentje, a veszte templom, a bizalmas csapszék, hol esznek-isznak, kártyáznak, tréfálnak, kaczagznak, s hol kivételes en még ma is tegezi a „generálist“. hogy önmagukat emelhessék.

Itt feltaláljuk a politikai tehetlenséget, a könnyű jellemek egész raját s a szégyenkezni nem tudást.

Nem csak a politikai iránynak adnak innen lökést, hanem

itt eszelik ki az oly apró és minnoziosus dolgokat is, hogy keztyűben chic-e jární vagy keztyűtlenül? Itt döntik el, hol lehet kellemebben eltölteni a zimankós téli estéket, a „kék macska“-ban-e, vagy az orpheumban.

E kettő közt van csak választás. Nemzeti és népszínházba jární unalmas dolog.

Ott lehet látní Tisza Kálmán szellemi korybantjait az ő teljes pongyolaságukban.

Fellehet a Lloyd épületben levő clubban mindent találni. Hogyne! hisz ott a hazafiságot *Dobránszky* Péter és *Mocsáry Géza*, a vallást *Latinovics* Gábor és *Koszira!*, a jó erkölcsöt *Krajcsik* Ferencz. *Rónay* János és *Baross* Gábor, a józan életet *Zalay* Pista és *Beöthy* Aldzsi, a mindent megadást és patópálistmust pedig *Szontagh* Pál és *Kemény* János báró képviselik.

És ezek a jó urak, kik ott eddig három évről három évre összeverődtek, igen jól tudják, hogy Magyarország nagyon hasonlít az olyan zsákhöz, melybe minden kéz büntetlenül markolhat.

Ők ezt nem bánják! Nem! mert ok boldogok, megvannak elégedve a helyzettel.

Miért is ne lennének! Az egyiknek elég egy miniszteri mosoly, a másiknak hivatal kell, a harmadiknak ordó, a negyedik alig melegszi meg a Lloyd nagy kandallójánál, máris miniszteri székről álmodozik, az ötödik beéri egy kis vicinális vasut-concessióval, a hatodik ennyire sem vágyik, hanem megelégszik a bizalmasan közlött legfrissebb újdonságokkal, hogy tájékozva legyen az iránt baisse-re játszik-e, vagy hausse-ra?

Nem csoda tehát, ha Tisza Kálmán korybantjai elégedettek.

Minden miniszternek különleges érintkezési módja van.

Tisza már boldoggá teszi korybantjait azáltal, ha k e z e t f o g v e l ü k.

Kemény Gábor tovább megy. Ő nagy viták előestéjén még billárdozik is a misera plebs contribuessel.

Trefort a Hajnáldtól eltanult simasággal ragadja karon áldoztát, s h u z z a félre egy szögletbe azt, kit le akar kötelezni magának. Onnan nem bocsátja el előbb, míg tövéről hegyére el nem mondja, mily hátra van még a magyar nemzet culturális fejlődése.

Szapáry Gyula a sportról beszél velök, ezáltal felemeli őket az úri k a s z i n ó s z í n v o n a l á r a .

Pauler, ha négyszemközt csípheti meg valamelyiket, „te“-nek szólítja.

Fehérváry, ha jókedvében van elárulja, hol csináltatja ruháit s melyik tánczmeister tanította be a kecses járásra.

Orczy a legravaszabb mindannyi között, mert czélzásokat tesz, hogy ő felsége mennyire örül, ha egyik vagy másik „hü-emberéneke“ kitüntetést adhat.

Bedékkors Staresevics Dávid gorombaságaiért kér bocsánatot, s végre *Szécheny* Pál egész versszakokat „producál el“ Dóczy „Csóka“-jából.

Aki parlamenti életünknek ezeket az apró nance-ait ismeri, az nem csodálkozhat, hogy parlamentarismunk árnyék test nélkül, a képviselőház pedig csak a formások megtartása végett ül össze. Mert megengedem, hogy vannak a szabadelvűért sorai-ban is jóhiszemű hazafiak, de azok nem a szereplők között keresendők, hanem a hallgató, a tétlenkedő mamelukok nagy zömében. Ezek is el vannak vakítva a dicsőség szemkápráztató fénye, a nagyság átka által, s az a bajok, hogy jobban hisznek Tiszának, mint saját maguknak.

A szabadelvűpárti mamelukok úgy vannak, mint némely nő, kinél a szerelem nem egyéb, mint életelv. Az ily nő. ha szeret, igen sokra képes. Jóra is, de fájdalom nagyon sok esetben rosra is.

A kormánypárti képviselőknél a mamelukság az élet elv, melyért képesek mindenne.

Legczélszerűbb volna a szabadelvűpárt bejárata fölé Horácnak következő sorát felírni:

„Nos numeros sumus, et fruges, eonsumore nati*.”

Ez az ő legjobb jelszavuk, hisz az ország úgy is tudja, hogy az egész párt nem egyéb, mint tömeg, név nélkül. — melyet Tisza arra használhat fel, amire akar.

A MINISZTERELNÖK.

Senki sem lehetett jobban meglepetve azáltal, hogy tízéves miniszterelnöki jubileumát megülték, mint épen a jubiláns Tisza Kálmán.

Mit is cselekedtem tulajdonlapén, hogy tíz évben egyszer mindenki szeret, gondolhatta magában.

S nagy oka volt ezen gondolkodni.

Ő, a ki hét esztendeig malleusa volt a deákpárti kormányoknak, a nyolczadikban rosszabb lett a deákpártiaknál, de ezáltal, vagy épen ezért rögtön a helyzet ura.

És ura a helyzetnek tíz egész esztendő óta. Pártfelei ma urbi et orbi hirdetik, Tisza nem mehet, Tisza nem bukhat meg, mert nincs, aki helyét betölteni képes lenne.

Ezt a hitet körülbelől beledisputálták a nemzetbe is.

Nem csoda tehát, ha Tiszával tíz évi kormányzása után úgy van Magyarország népe, mint volt a mesebeli ló, mely hogy megboszulja magát ellenségén, az embert hitta segítségül.

Az ember örült a hívásnak, ráült a lóra: leverte az ellenséget, de a ló nagy bámulatára nem akart többé leszállani.

A nemzet megunta a deákpárti kormányt. Örült, a mikor Tisza Kálmán legyőzte az ellenséget, de csak most ámul — bámul igazán amidőn látja, hogy a segítségül jött jó barát által lesz a gyonyyargalva.

Tiszának a neve tíz év óta egyértelmű az ittas diadallal, mert ura a többség szavzatának, a többség lelkiismeretének. Nincs, de nem is lehet józan ésszel képzelni olyan mamelukot, a ki ne szegybe vágott, lehajtott fővel kullogna utána.

És ha Anglia hatalmas diktátora Cromwell, ki a parlamentet katonasággal kergette szét, s Károly királyt kivégezteté s büszkén

mondhatta: „Zsákba tettem a királyt, a parlamentet pedig a zsebembe dugtam,“ úgy Tisza Kálmán ép oly büszkén üthet mellére s mondhatja el: „Zsebre vágtam a parlamenti többséget, s ezáltal lakatot tettem az alkotmányos nemzet szájára.“

Az ő zsebében a többség nagyon kényelmesen érzi magát, mert ugyan abban a zsebben van a dispositions-fonde is.

Amidőn kormányra lépett, azt ígérte, hogy csodatevő Áron vesszejével rendbe hozza az államháztartás megingott egyensúlyát, s mindenki azt hitte, hogy egészen váratlan dolgokkal lepi meg a világot.

Ez valósult is!

Hegymászó hadjárat, occupálás, majd annectálás; miniszterelnöki és kaszinó ablakbeverés; szegedi árvíz és horvát címer-sértés; sok száz és száz milliányi adósságcsinálás és Thaisz Elek pokolba kergetése: a czeplédek tolonczozása és muszkabarátság; a testvér grófi koronája és a csángók betelepítése; két kiegyezés Ausztriával, s egy miniszteri kézcsókkal berekesztett országos kiállítás.

Pedig intimusai azt állítják Tisza Kálmánról, hogy a magányéletben nagyon jókedvű, jóízű ember.

Annyi mindenesetre tény, hogy, ha mint politikus lángelme, akkor a magány érintkezésben egyike a legnagyobb diplomataknak.

Embereit igen-igen kitudja válogatni, de ki is aknázza őket saját céljaira együtt és külön-külön.

Tisza Kálmán politikája, családi politika, mert ő ma családi összeköttetéseinél fogva dominál. Úgy látszik Ausztria ismeretes jelszava: „Tu felix Ausztria nube“ lebegett előtte, s ez adta meg neki politikai irányát.

Tisza Kálmán ugyanis rokoni viszonyban áll Magyarország összes főúri családjaival. A Telekiekkel vérrokon, a Károlyiakkal, Odescalchiakkal, Hegenfeldekkal sógorsági viszony köti össze. A Vay család a Telekiek útján rokona. A felvidék legbefolyásosabb lutheránus főura Radvánszky veje a miniszterelnöknek. A horvátbán Khuen-Héderváry szinte sógorsági viszonyban van vele.

Ha még ezekhez hozzá számítjuk a főntebb elsoroltak rokonnait, az Andrásainkat, Heniczkyeket. Keglevicseket, Podmaniczkyakat, stb., akkor azután open nem lehet csodálkozni a felett, hogy Tisza Kálmán csakugyan olyan mint a „czölöp, mely annál-szilárdabban áll a földben, minél jobban ütik.“

Élczelni szeret, de ő nem szereti, ha vele vicczelnek.

Így például igen mogorva arczzal nézett arra az ellenzéki képviselőre, ki egy bál alkalmával meglátván a Tisza mellén a sok ordót, ernyőt csinált a jobb kezével szemei fölé és úgy nézegette egy darabig.

Tisza végre megunt, s kérdé:

— Mit nézesz?

— Azt nézem kegyelmes uram, milyen sok kotillonordód van.

— Tudod, hogy nem vágytam rá sohase, — viszonzá Tisza nagy dühösen. Ha akartam volna, már régen kaptam volna, de nem adtam rá semmit.

— Ép ebben különbözünk kegyelmes úr, — viszonzá amaz gúnyosan. — mert én most sem adok rá semmit.

A nyilvánosság előtt teljesen átváltozik. Ott a rideg a begombolt ember, a generalis.

Nem is mer a mameluk még csak szuszogni sem, ha ő feláll beszélni.

De érdemes is meghallgatni. Előadása halk, de folyékony, megzavarhatlan. Pillanat alatt válaszol a legfogasabb kérdésekre, s legfurfangosabb közbekiáltásokra. Néha egészen elejti az eredeti beszéd fonalat, s átcsap az egyes közbeszólásokra.

Felelete itt is gyors, mint a villám. Ha szóbőséggel és rabu listikával rendbe lehetne hozni bajainkat, — akkor ez neki okvetlenül sikerülne.

Így azonban! . . . hogy mi fog történni, az a jövő titka.

Én azt hiszem. Tisza sokkal nagyobb eszű ember, semmint ne tudná, hogy ő és miniszterársai szelet vetnek, — de nem sokat törődik vele. Hisz nem ők, hanem utódaik aratják a vihart.

Ő a jövővel édes keveset gondol, csak a jelenben ne legyen semmi baj, zavar; ne háborogjon a közvélemény.

Ép ezért az osztrákokkal szemben a kelleténél is engedékenyebb. Pedig ha eszébe jutna baloldali szereplése, s az. hányszor ajánlotta, hogy osztrák ravaszággal magyar ravaszágot kell szembeállítani, bizonyára megtenné.

De ne feszegessük a múltat!

Tempora mutatur, s a többi, s most Tisza az osztrákok szemérmetlen követeléseire lemondó hangon válaszol, s belenyugszik

mindenbe, amit Ausztria követel. — azért a tál lencséért, melyet a Lajthántuli Jákobok kínálnak.

Miért is ne nyugodnék bele? Hisz tudja igen jól, hogy a dicsőség nem állandó, hanem olyan, mint a szappanbuborék, mely, ha a népszerűség szele bele fú, nagyra nő, de ha a szelet megvonják tőle, szétpattan és elenyész.

Tisza dicsőségének a buborékja most a legnagyobb. Oly annyira dominálja a helyzetet, hogy egyszerű elmaradásával képes pártját s minisztertársait a legnagyobb zavarba hozni s compromittálni. Ilyenkor sül ki, hogy pártja és minisztertársai vannak abban a felfújtt buborékban.

Ha Tisza távol van megrémül mindenki. A zavar, ijedelem és csüggedés csak akkor változik derűvé, ha „ő“ megérkezik.

Mert a mamelukoknak Tisza olyan, mint a müzümánoknak a próféta zöld lobogója. Csak akkor tudnak lelkesülni, ha látják.

Igazuk van!

Hiszen Tisza egy fejjel magasabb mindeniknél. Magasabb, mert tíz év óta naponként emelkedett. De a mily arányban ő emelkedett, oly arányban törpültek a többiek.

Most tíz évet jubilált, ergo népszerűségének tetőpontján van.

Innen már csak le és visszafelé lehet menni.

A TÁBORKAR.

TREFORT ÁGOSTON.

Rómában nagy port vert fel az, hogy VI. Pius pápát fel bonczolták. Nem mintha halála okát kutatták, vagy elhunytá fölött sajnálkoztak volna, hanem mert Pasquilló a bonczolás alkal mával következő tréfás megjegyzést tette:

„VI. Pius bonczolása alkalmával fejében a kényurat találták meg, szívében a jezsuitát, gyomrában József császár rendeleteit, s lábaiban a pontini mocsárokat.“

Ha ama szomorú eset betalál következni, adja isten, minél később legyen. — hogy Trefort Ágoston is eltávozik oda. honnan hatezer év óta még nem tért vissza senki sem, és csupa kíváncsiságból feltalálják bonczolni, ugyan mit fedeznek fel?

Fejében okvetlen a magyar tudományos akadémia elnökét találják meg: szívében a jezsuita és örmény keverékét. Gyomrában azt a bizonyos rendeletet, melyvel Kossuth kormánya a negyven nyolczas napokban Trefort Ágostont köröztette, — aki, miért miért nem, ő tudja, jobbnak látta a kapufélfától venni búcsút, s kámfórrá változni.

No igaz! A lábaiban változatosság okáért nem a pontini mocsárok lesznek, hanem az alapítványi földek, s talán épen az egy időben oly sokat emlegetett: „T i n ó j á r á s.“

Mert országvilág tudja, hogy ez a halcsík mozgékonyaságú alacsony öreg úr nemcsak az alapítványi földeket tekinti Csáky szalmájának, hanem a „r h u m e e c l e s i a s t i q u e“-tól sem riad vissza, azaz szereti a „papi szippantást,“

Valamennyi miniszter körül ép ő eszelte ki legjobban, mikor kell miniszterré lennie. A hetvenes évek elején még nem volt exellentias úr. Akkor, a gombamódra felburjánzó és azóta szeren

csere el virított számtalan apró részvénytársulatnak volt presencymarkos igazgató tanácsosa.

Az 1873-iki börze krachot azonban jó előre megszimatozván, bírt annyi hazafisággal, hogy igazgató tanácsosi állásairól leköszönve a miniszteri tárczát nagy kegyesen elfogadta.

Nem esett porba pecsenyéje!

Mert eltekintve a szerény miniszteri állástól. Simor érseket kivéve talán valamennyi jelenleg élő érseket és püspököt ő nevezett ki megyéjébe. Az installáció pedig ily alkalmakkor elmaradhatlan. valamint a „papi szippantás“ is.

Hogy e tekintetben kiváló a szerencséje onnan is kiviláglik, mert jelenleg is két püspökség van vacantiában, a nagyváradi és váci.

Mint miniszter elég jól forgatja magát. Ő a táborokar feje. Az oly esetekben, ha a generális nincs jelen a parlamentben, — azaz ha a minisztériumnak csak a lábai látszanak fej nélkül, — akkor rendszerint Trefortnak jut legelőbb eszébe, hogy ki kell vágni a kollégák becsületét.

Nagy hévvel ugrik ilyenkor fel helyéről, s belekezd egy hosszú akadémiai emlékbeszédbe. Ezt azután nyújtja, nyújtja mindaddig, míg az ülés véget nem ér, vagy a „megváltó“ Tisza meg nem érkezik.

Szeret mindenkivel jó barátságban állani, mégis saját pártjában is van egy ellensége.

Ugyanis csak egyetlen ember nem tudja az egész szabadelvűpártban Trefort Ágostonnak elfeledni, hogy a jelenlegi vallásügyi minisztert, a magyar akadémia elnökét, az „ő idejében“ mint hazárulótkörözték.

Ez az ember *Csernátony* bajos. Nem is ismerik egymást ma se.

Igaz ugyan, hogy Trefort a haragot nem egészen a b b ó l az időből datálja, melyből Csernátony, mert Trefort aprehenziója újabb keletű.

És Trefortnak van is oka Csernátonyra haragudni, mert hisz alig múlt még néhány éve, hogy Csernátony ezt írta az Ellenőrbe: „Az oly embert, mint Trefort, ki kellene kergetni Magyarországból.“

Sajátságos! Nem épen ezzel az egy megjegyzésével ker-

gette-e be Csernátony Lajos Trefort Ágostont az akadémia elnöki székébe? lehet!

Mondanom sem kell, hogy kellemes ember. Nem csak azért, mert elnöke a „gyógyíthatlanok menházának“ az akadámiának, hanem kiváló ötletei miatt is.

Néha azonban megjárja szellemeskedéseivel.

Így például amidőn tudós főpapjaink egyike, valamelyik akadémiai ülésen csukorral kínálta Trefortot, — ő a nyalánságot e szavakkal utasította vissza.

— Köszönöm, nem szeretem a csukrot. Tanácslom különben eminenciádnak is, őrizkedjék a csukortól. mert csukorbetegséget talál kapni.

— Oh! viszonzá finom mosolylyal a főpap, — ha e thesis áll és elfogadható, akkor exellentiádnak nem a c z u k o r t ó l, hanem a m a r h a h ú s t ó l k e l l ő r i z k e d n i e .

SZAPÁRY GYULA.

Eredménytelen ministeri élet, folyton férfiatlan ingadozás, soha kitartóan nem követett pénzügyi irány; de elég következetesen be nem tartott miniszteri ígéreteket képezik *Szapáry* Gyulának pénzügyminiszteri múltját s jelölik egyúttal ezáltal azt a sivár és meddő kort, mely nem volt képes egyebet termelni, mint deficitet.

Pedig hát *Szapáry* Gyula áldott jó ember, s a mi fő gróf. S annak nem ő az oka. hogy már innen onnan hetedik esztendeje kénytelen a feneketlen pénzügyi Danaida hordót töltögetni.

Nem kell ezért ő reá haragudni. Ennek *Széll* Kálmán az oka!

Ha *Széll* Kálmán bal lábbal nem kel fel, s ki nem jelenti, hogy vagy ő megy, vagy az osztrák armádia nem vonul be Bosznia és Hercegovinába. akkor bizony senkinek sem jutott volna eszébe az. hogy épen *Szapáry* Gyula grófot kínálják meg a pénzügyminiszterséggel.

Mert az ideig ő, daczára hogy már előbb belügyminiszter volt, csak az általános politikai téren mozgott és senkisé sem sejtette róla. hogy a nemzetgazdasági és pénzügyi kérdésekben is oly gyakorlati kapacitás. hogy hét egész esztendőn keresztül képes a pénzügyek élén megállani akkor, midőn onnan oly férfiak megszöktek, mint *Lónyay* Menyhért, *Ghyczy* Kálmán és *Széll* Kálmán.

Hja! Ezek nem voltak oly gyakorlati pénzemberek, mint ő. s nem bírtak oly tág lelkiismerettel, mint a nemes gróf, ki *Vespa-siánnal* együtt azt tartja: „Az adónak nincs szava, még ha dobbal hajtotta is be a végrehajtó.“

Rajta tehát teljesedésbe ment az. mint a toasztokra szoktak mondani, hogy a rögtönzött, toaszt sikerül legjobban.

Tisza Kálmán rögtönzött p é n z ü g y m i n i s z t e r e j ó l

sikerült abban a tekintetben, hogy képes évről évre a semmiből valamit csinálni.

Egész hidegvérrel áll a tisztelt ház elé, s terjeszti be a budgetet. Előadja, ennyi a jövedelem „ennyi b” a kiadás; a deficit tehát ennyi és ennyi leend.

Igaz, hogy a deficit tulajdonkép csak fogalmi dolog azaz semmi. *Szapáry* tehát kénytelen ezt a semmit valamivel, azaz vagy kölcsönnel, vagy új adóval fedezni.

Mint pénzügyminiszter *Szapáry* Gyula folyton hasonlít ahhoz az emberhez, aki fáradtságosan sodorgat szénából kötelet s mialatt tovább sodorgatja, tovább fáradozik, azalatt a kész szénakötelet a háta mögött jóízűen megeszegeti egy csacsi.

A pénzügyi tárca átvételekor *Hzapáry* is megígérte, hogy hamarosan rendbe hozza a ferdére billent pénzügyi egyensúlyt.

Lehet, hogy szavai őszinték voltak: óhajtotta is, de nem sikerült. Hosszú ideig mesterségesen kaschirozhatta, azaz srófolta feljebb és feljebb az adókat a végtelenségbe, de lehetetlen volt már ott rendet csinálni.

Az a csacsi, amit pénzügyi nyelven „túlkiadásnak” s „előre nem látott kiadásnak” neveznek, mindig többet emésztett fel, mint amennyit előirányoztak.

Most már nem is töri a fejét a felett, miként tüntesse el a deficitet. Sőt a szabadelvűpárt annyira hozzá szokott *Szapáry* Gyula finanszminiszterkedése alatt a deficithez, hogy ha esetleg ő oly budgetet mutatna be, melyből tényleg avagy mesterségesen el lenne tüntetve a deficit. — pártja is, a kormány is azt hinné, hogy *Szapáry* Gyula csak egy rózsz tréfát akar csinálni, áprilist járat a parlamenttel.

Nagyon természetes tehát, a pénzügyministerséggel még csak annyi baja sincs, a mennyi volt valamikor a hevesmegyei karok és rendekkel, hol egy alkalommal a malicziósus *Németh* Bercezi azzal boszantotta szörnyen meg, hogy fel a karta olvastatni mind a zoknák a neveit, kik a szomorú ötvenes években a bécsi kormánytól nyugvagykegydíjat húzták.

Szapáry Gyula a megmondhatója, miért genirozta volna őtet, ha ezt a névsort nyilvánosan felolvassák.

Mostanában legkedvesebb foglalatosságai közé a kölcsönkötés, új adótörvény javaslat gyártás, az adófelemelés és adóvégrehajtók kinevezése tartozik.

Véleménye szerint ezek mind oly dolgok, melyek jól rendezett és kormányzott államban el kerül hetimül szükségeseek, ha a deficitet fedezni akarjuk.

Ez idő szerint különben nincs semmi baj! Az állami javakat adogatják el szép csendesen.

De hát ha majd az is elkallódik? akkor azután a papi javakra kerfil a sor. Bizony nem lesz pardon azoknak sem. Arra azonban mégis kíváncsi vagyok, milyen arcot fognak vágni a bíboros főurak, ha egy szép délelőtt *Szapáry* Gyula a papi javak elvételéről szóló törvényjavaslattal áll eléjük.

S ez nem marad el. Nem! Mert *Tiszának* az az elve, hogy a papi vagyont lehet államivá tenni, s a papságot az állam fizetett szolgájává, de az államot nem lehet annak kitenni, hogy insolvens legyen.

Szapárynak pedig az az elve és meggyőződése, a mit *Tisza* jónak lát.

Kár szegényért! Ősét Pétert a török basa tényleg járomban fogta. Nem tehetett ellene. Az erőszaknak, a brutalitásnak engedni kellett.

Talán Gyula gróf is az erőszaknak enged, midőn a szellemi jármot önkénytesen viseli nyakában?

Ki tudja!

FEHÉRVÁRY GÉZA.

Villafranca után történt. Akkor, midőn a remény ködtatyolképe újra szétfoszlott; akkor, midőn a francia császár segítségével már nem lehetett bízni. Az emigránsok egy része megunta a bujdosó, hánytvetett életet; a másik megereszkedett: a harmadik „itthon“ bízott a jövőben.

Sokan jöttek haza. Így a főbbek közül Teleky László, Szemere Bertalan, Pulszky Ferencz, Hajnik Pál s többen.

Pulszky hazaérkezése után rögtön sietett fel Bécsbe. hogy személyesen köszönje meg az amnestiát annak az uralkodónak. — kivel oly hosszú ideig állott hadi lábón.

A bécsi Burg fogadó termének előszobájában egy feltűnően szép, daliás fiatal katonatisztet talált.

— Ejnye! gondolta magában az öreg úr, ez a katona olyan szép gyerek, hogy csalatkoznom kellene, ha nem volna rokonom.

Ismert elfogulatlanságával kezdett a tiszttel társalogni; s csakhamar kitűnt, hogy sejtelve nem csalta meg, mert a fiatal adjutáns senki más nem volt. mint saját vérszerinti unokaöccse Fehérvári Géza.

Távozásakor a „vén csataló“ egy jó tanácsot adott Fehérvárinak:

— Tudod mit Géza! Tanulj te meg magyarul, mert te még nagy ember lehetsz. Minálunk Magyarországon nemsokára beüt az alkotmányos világ, én a nagybátyád vagyok, s ez tökéletesen elég arra, hogy otthon miniszter! csináljunk belőled.

Fehérváry Géza akkor szemébe nevetett a Cassandrát játszó öreg Pulszkynak.

Pedig a jóslat beteljesedett. Igaz. hogy előbb lett miniszterre, s csak azután tanult meg magyarul, de ez katona embernél egyre megy.

Fehérváry a hadseregben vakmerőségéről, s kiváló dőlczeg, férfias szép alakjáról volt ismeretes.

A nők bálványá, a férjek réme volt.

A vén katonák egész mondakört beszélnek vakmerő tetteiről. Hogy rohanta meg nehányad magával az ellenség ágyúütegét, mint vagdalta le a fedezetet és a tüzéreket: minő bámulatos hidegvérrel irányozta a futó ellenségre és sütötte el szivarjával az elfoglalt s le nem szerelt ágyút.

Mi igaz ezekből a Hányadából nem kutatjuk, de jellemzésére nem mondhatunk egyebet, minthogy Fehérvár}' a Mária Terézia rendet valóban megérdemlő katonai bátorság és a Magyarország alkotmányát kicsinylő, semmibe sem vevő katonai jellem keveréke.

Egyéniségére nézve valódi osztrák katonai pedáns; osztrák reglamáival, osztrák nézeteivel, s a pár kapitulációt kiszolgált osztrák baka-káplár erkölcsével.

Ő még ma is úgy classifikálja az emberiséget, — ha az osztrák-érdek kívánja, — mint a huszárok szokták: Az istennek az első embere a huszár, azután jön egy nagy semmi: azután a baka; megint egy nagy semmi, s csak távol valahol a látkör túlsó részén következik a „cibil“.

Fehérváry polgárt ma sem ismer, csak alattvalót. Az alattvalók közül a legelső rendet a katonaság képezi, mert háborúban másnak, mint katonának nem lehet hasznát venni. A civilbagage háborúban spionírozásra való, — és akasztófára.

Egy szóval, daczára annak, hogy alkotmányos miniszter, véreben van az a meggyőződés, hogy ha az uralkodók tartományokra sakkoznak, akkor az alattvalók a figurák. A parasztot pedig semmibe se veszi, mert az tartja, hogy a paraszt a sakkjátékban nagyon kicsi számlái megy. Pedig a sakkban is a parasztból desz a vezér, ha felküzdí magát.

Daczára annak, hogy ő a minisztérium „kardja“, amióta a honvédelmi tárca gondja reá nehezül, csak nagyon ritkán jár katona ruhában. Ezzel az alkotmányos ministert affectálja.

Tisza Kálmánnak nagy bámulója, mert azt tartja, hogy könnyű a fegyelmezett katonák között subordinatiót tartani egy oly filégrán hadnagyocskának is mint Pulszky Karcsi, de egy olyan sereget, mint a mameluk tábor, csak valódi „generális“ képes fegyelmezve tartani.

De nagy bámulója Tisza Kálmánnak azért is, mert jól tudja, hogy Tisza annak az eszmének érvényre emelését vállalta magára, melynek ő, mint osztrák katona feltétlenül hódol.

Az általános vélemény különben Fehérváriról az, hogy a honvédelmi miniszterségre a bécsi Kriegráth által van kikommandírozva.

E feltevés nem valószínűtlenség.

PAULER TIVADAR.

Magával megelégedett tudakosság, hallgatag jellem, felkiáltó jel ha csend van, pont és pausa ha a többi ministerek zavarban vannak: de makacs, csökönös ember oly alkalmakkor, ha miniszteri széke forog koczán.

Pedig kevés miniszternek jutott az a szerencse, hogy az ellene intézett támadásokat oly hidegvérrel, lenézőleg s kicsinylőleg hallgassa végig, mint Pauler Tivadar. Ez az öreg ember, talán fiatal korában sem volt szenvedélyes.

Most, miniszter korában legalább nem látszik meg rajta, mert a miniszteri székben rendszerint a nyugodt önbizalom derűje játszik homlokán.

És ez a nyugalma és önbizalom tartják benne az erőt, mert mindent csak azért tesz, hogy minél tovább maradjon meg miniszteri székében.

Mint az igazságügyek minisztere, ő Magyarország első juristája. A nagyközönség rendszerint legalább annak tartja, s csak olyankor csodálkozik Péter is Pál is, ha jogász gyűlés van, és ezen a jogász gyűlésen csakis hazánk első juristája az igazságügyi miniszter tündököl távol létével.

Mint jurista valóban modern szellemű, ismeret gazdag s gyakorlati férfiú.

Hogy modem, kitűnik abból, mert Csemegivel együtt ugyan csak forcírozták, hogy az avult, honi kötél helyett, a nagyvilági, divatos guillotinet inaugurálhassák a justificatióknál. Próbaképen hozattak egyet, mely ma is ott hever a megyeház archívumában, mert a méltóságos főrendek nem fogadták el a guilletineről szóló javaslatot, hanem ragazkodtak az ősi kötélhez.

Ismeret gazdag eo ípsó. mert egyike a legöregebb egyetemi

tanároknak, aki már Szilágyi Dezső, a kis Sághy, Pulszky Ágost, és Láng Lajos fejébe is tölcserrel töltögette a tudományt.

Hogy gyakorlati férfin, abból látszik, mert határozott auti patinája van a „szóbeliség“ iránt. Nézete szerint, ha behoznák a szóbeliséget, akkor vége lenne a sok s t e m p l i j ö v e d e l e m n e k. Pedig az nagy rubrika!

Fauler alacsony termetű, ősz hatvanas ember. Feje nagy. homloka szép, hangja beszélte elején lágy, alig hallható. Szónoklata egészen elüt a mai divatos dikciózástól.

Horváth Boldizsárt kivéve talán Fauler az egyetlen, ki megtartotta azt a régi szokást, ami a tekintetes karok és rendek tábláján divott Pozsonyban, hogy képviselőtársainak nevét sohasem említi fel szónoklat közben.

Neki Apponyi Albert nem Apponyi Albert a képviselőházban, hanem „Jászberény város igen tisztelt képviselője.“

Szónoklata antik, emlékezetet boldogult Bartal Györgyre; szóvirágokat szeret ugyan használni, de azért hatni nem tud. mert előadása monoton, egyhangú.

Már évek óta rebesgetik, hogy csak féllábával van a miniszteri kengyelben.

Miért?

Mert valamelyik hamis májú újságíró azt hitette el a világgal, hogy Pauler Tivadar antisemita.

Én ezt nem vagyok képes elhinni. Az a csendes, nyárspolgár kinézésű öreg úr, aki még akkor sem volt képes szolgálójára megharagodni, midőn az lakását reá zárta, s ő a szobából az ablakon keresztül volt kénytelen kimászni, az ily békés természetű ember lehetetlen, hogy tompanistája lenne azoknak, kik a zsidókat minden kihallgatás nélkül agyon akarják verni.

Ez csak tréfa lehet.

S ha tréfa, akkor nem fundálhatta ki más. mint Kozma Sándor királyi főügyész és Szentgyörgyi, a mostani igazságügyi államtitkár.

A fáma ugyanis azt susogja, hogy Szentgyörgyi nem elégszik meg az államtitkársággal, hanem az igazságügyi tárczára táj a foga. A beavatottak még ehez hozzá teszik azt is. hogy Kozma Sándor belecsömörlött a főügyészi functiókba s hajlandó lenne az államtitkárságot elválni.

Azoknak, kiknek igazságszolgáltatásunkkal sűrűn van dolguk, tökéletesen mindegy lehet, bárki leend is Pauler helyett az igazságügyminiszter.

Igen! mindegy lesz; mert conservativebb, czopfosabb, jogtan ellenesebb és lassúbb igazságszolgáltatásunk sohasem sem leend. mint van jelenleg.

Paulernek főjellemvonása az, hogy mindenkit gyűlöl, ki magyar nemesember.

Benne egyesítve van a magyar gyűlölő hajdani zágrábi professor és a nemest utáló spieszbürger.

Amidőn a budapesti egyetemen a büntető jog tanára volt. egyetlen egy esetben sem bírt önálló véleményével.

Perczel Béla levén az igazságügyminister. Pauler a miniszter minden kérdésére így válaszolt:

— Azt hiszem, úgy lesz legczélszerűbb, ahogy nagy-méltóságodnak tetszik.

Ma már nagyon meglátszik rajta, hogy legöregebb tagja a cabinetnek. Túlélte magát! Elmaradt a kortól.

A főrendiházba vele!

KEMÉNY GÁBOR.

Kedves, gömbölyű képű, mosolygó alak, kire bátran rá lehet mondani: „Örökké vigyorog, mint a tót rózsza“.

Legpracticusabb minden minister között. Más minister a generálisnak udvarol, hogy jó barátságban maradjanak; a párt tagjainak kedveskedik, ezeket kényezteti, nehogy elégedetlenek legyenek. Kemény Gábor úgy biztosítja ministeri tárczáját, hogy a képviselőik tőszomszédságában üt táborn.

Megvette a tisztelt házhoz épített egyemeletes palotát, most tehát neki van legtöbb jussa a ministerséghez, mert „sz o m - s z é d j a a k é p v i s e l ő h á z n a k“.

Erdélyben mint pomolog híres; Magyarországon mint időjós: a salonokban gyöngyörű tenorhangja s táncza által okoz feltűnést.

Neki van legbiztosabb szere a ház ellen. Ugyanis, amint ebédjét bevégezi, megszólal udvarán a convenciós verkli, s ő egész kedélyesen járja el teli gyomorral a ländlert és dreischrittet.

Mondanunk sem kell, hogy erdélyi ember, s így saját nézete szerint több joga van magát magyarnak vallani, mint nekünk magyarországiaknak.

A képviselőházban a régebbi időben csak egy vetélytársa boszantotta: Zichy Ágost.

Ennek a hangjára volt féltékeny, mert ő a magas hangokat csak „G“-ig bírja kivágni, míg Zichy Ágost képes „Cis“-t is énekelni.

Nem is nyugodott addig, míg ki nem marta a parlamentből, s rá nem bírta Tisza Kálmánt, küldje el Zichy Ágostot Fiuméba kormányzónak. Zichy gubornátorsága mellett azzal érvelt, hogy ez ha egyébbel nem, hangjával lesz képes a castratók után bolonduló taljánokat megnyerni a magyar ügynek.

Jobb kedélyű embert különben képzelni sem lehet, mint

Kemény Gábor. Már arcza elárulja a szívet, kedélyt, humort s egészszéges gondolkodást.

Ha arczára tekintek, gyermekkori emlékeim jutnak eszembe. Kis diák korunkban ugyanis egy kört rajzoltunk: felső részébe két pontocskát tettünk; ezek között húztunk lefelé egy függőleges vonalat; a kör alsó részébe pedig egy fölfelé hajló félkört alkalmaztunk. — s készen volt a n e v e t ő e m b e r .

Most adjunk még ehhez egy kis cinóber vörösségű bajuszt és szakált, két ide s tova villogó apró szemet és előttünk áll Kemény Gábor a maga valóságában, elevenen, ahogy él és uralkodik.

Amidőn még kereskedelmi minister volt, akkor folytonosan azon sopánkodtak:

— Ugyan miért nem tölti be minden ember a maga szakmáját. Kemény Gábor közlekedési genie, a kereskedelemhez annyit sem ért, mint a hajdú a harangöntéshez. Ha ministert akartak belőle faragni, tették volna meg közlekedési miniszternek.

Most, amióta közlekedési minister, egész más nótát pengetnek:

— Mire való volt elcserélnie tárczóját? Hisz azt a vak is látja, hogy a közlekedési ügyekhez annyit se konyít, mint a tyúk az á, bé, czéhez. A kereskedelmi miniszteriumban mint gazdaember legalább megállta helyét s nem ceompromitálta se magát, sem másoknak nem csinált kellemetlen perczekeket.

Úgy van biz az! az azonban az elégedetlenek e féle sopánkodni sem kereskedelmi minister korában nem boszantotta, sem most nem hozza ki phlegmájából.

Kinek van igaza? neki-e, vagy az elégedetleneknek? erre feleljenek a tények.

Hivatalnokai csak egyetlen egyszer látták haragosan.

Az a bizonyos „August“ elnevezés, melyet valami irigye adott a jó Kemény Gábornak, annyira népszerűvé vált ország-szerte, hogy akárhányszor jönnek kérvények vagy folyamodványok hozzá ilyen küzettel:

„Nagyméltóságú báró „*Kemény August*“ közlekedési minister úrnak.“

Midőn első ízben látta kérvényen az „*August*“-ot. akkor k o m olyan m e g h a r a g u d o t t .

Azóta e felett is csak mosolyog. Igaza van! Mindenhez hozzá lehet szokni.

BAROSS GÁBOR.

Embertársaink külső formája nem saját hibájok, hanem a véletlen játéka.

De már a jó öreg Juvenál megadja az engedélyt arra, hogy: „Löcslábút egyenes, szerecsent gúnyoljon a szőke“ s így én minden legkissebb lelkiismeret fordulás nélkül felemlíthetem, hogy Beöthy Aldzsi egy alkalommal azt kérde Barossától:

Ugyan te Gábor, nem járt őseid közül valamelyik a zulu földön?”

Mert Baross Gábor csakugyan néz úgy ki, hogy a sensationális alkalmi képek után kapkodó journalok a szerencsétlen Cetvájó király helyett bátran lerajzolhatták volna annak idejében.

Lelkileg hive Tiszának, e g é s z a n n a k a b u k á s á i g .

Ha évtizedek múlva a korrajzító Tisza kormány coulissa titkait fogja kutatni, lelke vissza borzad attól a szeméttől, a mit a coulissák mögött talál. Ha pártot keres, mely többségben volt, s kormányzott, nagyon fog csalatkozni, mert csak néhány emberből álló frakcióra akad, — és pár száz szellemi korybantra.

E szorgos kutatás után rá fog jönni arra a nagy titokra, miért tarthatott oly sokáig a Tisza regime?

Mert ha a külvilág előtt tényleg csak néhány ember képviseli is a Tisza kormányt, ez a néhány ember azután a való-s á g a n s z á j a a z e g é s z p á r t n a k .

Ez a néhány ember egyesíté magában a szabadelvűpárt összes hibáit, szenvedélyeit, gonoszságait, vakságát, s azt a haza-árulásig menő odaadást, mely Tisza intésére kész volna megszavazni még saját halálos ítéletét is.

Ennek a komak egyik legélethűbb személyesítője Baross Gábor, „a nagy rátörő.“

Fiatal korra nézve, de nagy politikai múlt áll a háta mögött. Nemzetiségére tót, de véralkatára nem. Egy cseppet sem hasonlít ahhoz az atyafióhoz, akitől a midőn kérdezték mit csinálna, ha király lenne, így felelt: „Színázsszekíren hálnám, haját ennim, is zsírt innám.“

Baross mozgékony ember, s haszonvehető tagja pártjának. Nemcsak haszonvehető, hanem valóságos encyclopaedia.

Nézzük parlamenti szereplését a múltban.

Miután fiatal korában a közös hadseregben őrmester volt, ki lehetett volna a honvédelmi kérdésekben, a kormány illetékesebb tolmácsa, mint épen ő.

A felvidéken egy tót újságot szerkesztett. Nagyon természetes tehát, ha sajtóügyi dolog forgott szőnyegen a házban. — ahhoz senki sem értett oly alaposan, mint Baross Gábor.

S miután szerkesztő korában megyéje székhelyén lakott, ez qualificálta őt arra, hogy belügyi kérdésekben ítéletet mondjon a megye rendszer fölött, — s megleczkéztesse a régi megyék védőit.

A delegátióba beválasztották. — ebből kifolyólag a külpolitikához is ért annyit, mint maga Bismarck.

A vallásügyi tárca pedig éppenséggel ressortja neki, — praxisban tanulmányozván a tíz parancsolat ama bizonyos pontját, mely felebarátunknak ökréről, számáráról, s e g y é b n e m ű j ó s z á g á r ó l szól.

Azt kitudja az ujján számítani, hogy a képviselőket megillető öt ezüst forint osztrák pénz szerint öt forint és huszonöt krajczár, — hogy ne volna hát pénzügyi kapacitás?

S ennyi tudomány mellett, mégis arra van kárhóztatva, hogy a közlekedésügyi ministeriunban mint államtitkár penészedjék meg.

Mily satyrája a sorsnak! Nagyon természetes, hogy új hivatalában is hamarosan otthonosnak érezte magát, s alantos közegeivel már-már sikerült elhíttetnie, hogy okos ember.

Be egy akadék mégis volt. Ez pedig nehéz dió: *Tolnay* Lajos, a magyar államvasutak igazgatója.

Tolnay hamar belátta, hogy kivel van dolga. Baross is. S mi lett a kölcsönös ismerkedésnek a vége? hogy az az ember volt kénytelen távozni, aki a vasúti intézményt megteremtette. Ezzel a Tolnay leköszönésével igazoltatott az a közmondás: „Fogadd be a tótot a pitvarba, kiver a házadból“.

BENICZKY FERENCZ.

Erős, izmos alak!

Szemén üveget visel, állát borotváltatja. Haja szürkül, de azért járásán és tartásán észre lehet venni még most is, hogy fiatalabb éveiben katona volt.

Azért mert államtitkár, ne higgye ám senkise, hogy régi híve, kipróbált bajnoka Tisza Kálmánnak.

Oh nem! Még alig pár évvel ezelőtt ott küzdött Szilágyi Dezső és Apponyi Albert oldalán a Tisza uralom „erkölcsrontó” s vagyontpusztító“ működése ellen.

Mikor azután a küzdelemnek még erősebbnek, még aczélosabbnak kellett volna lennie, akkor egy szép reggel Beniczky Ferencz fekete frakkban, fehér nyakkendővel, s jámbor megeresz kedett ábrázattal elment Tisza Kálmánhoz, s kijelentette, hogy biz ő ezután nem lavíroz a szél ellen, hanem retkei. Ezzel bevonta vitorláit, s nem is bontotta ki mindaddig, míg a miniszterelnök ki nem nevezte Jász Nagy Kálmán Szolnok megye főispánjának.

A jászok, megvallva az igazat, nem nagyon örültek Beniczky Ferencznek. Iszonyú hátra maradt né]» az a jász, mely sohasem fogja elfeledni, hogy a régebbi időben a nádorok voltak főispánjai.

Ha már főherczeg nincs, legalább legyen mágnás. — gondolják. De hát nem ők határoznak, s Battyány József gróf elmene tele után kénytelenek voltak beérni Beniczkyvel.

Nem is haragudtak reá sokáig. Amint főispáni beszédét megtartotta, rögtön rajongani kezdtek utána, mert észrevették, hogy főispáni beiktató beszéde sokkal finomabb, sokkal szelleme sebb, semhogy azt férf i k é s z í t h e t t e v o l n a .

De meg észrevették azt is, hogy beszéd közben selypít, ami pedig az emberek közül is csak mágnásnak való dolog.

Hát ha még azt tudták volna a mágnások után bomló jászok, hogy midőn a trónörökös pár Budapestre bevonult, akkor Beniczky Ferencz is ott lovagolt a mágnások csoportjában. — azt akarván elhíttetni e fővárosban levő vidékiekkel, — hogy ő is mágnás.

Tóth Kálmánnak van egy gyönyörű verse, mely Csermákról a muzsikusról szól, s melynek refrainje ez: „Oh! mért nem születtem magyarnak!”

Beniczky Ferencz ezt a refraint így travestálva declamál-gatja: „Oh! mért nem születtem m á g n á s n a k .“

A képviselőházban a múltban sohasem adott magáról életjelt. A jelenben pedig, mint államtitkár méltóságán alólinak tartja beszélni akkor, — midőn minden közönséges képviselőnek joga van szólam.

Mint Tisza államtitkárának nincs egyéb dolga, csakhogy nyári időben a Hangi kioskban, télen pedig a mágnás kaszinóban szedje össze a fővárosi pletykákat, s arról referáljon lelkiismeretes-en a miniszterelnöknek.

GRÓMON DEZSŐ.

Meglehető mulatságos dolog volna ő méltósága becses nézetét hallani arra nézve, minő véleményben van a honvédelmi tárca ügyeit illetőleg.

Azt hiszem, ha e kérdést intéznék hozzá, igen-igen nagy zavarba jönne. Tagadhatlan ettől eltekintve, hogy Grómon Dezső csinos, előkelő magatartású, divatosan kifejtett gavallér, ki hajdan, mikor még haja volt, azt rendszerint bodrozva viselte.

Azonban sem ez az enyhítő körülmény, sem az, hogy „első virágása” alkalmából már főispán volt, nem adják meg neki a jog címet arra, hogy honvédelmi államtitkár lehessen.

Ugyan miért ne lehetne?

Hát mi dolga van neki ott? Semmi vagy legfeljebb annyi hogy aláírja becses nevét a fogalmazványokra.

Az pedig már törvényesen és hivatalosan is konstatálva van, hogy nevét szépen tudja aláírni.

A Grómon Dezső szerepe bent a minisztériumban teljesen passiv. Az ügyszabványokat a miniszteri tanácsosok kiosztják az osztály tanácsosoknak. Ezek oda adják a titkároknak; a titkárok ráparancsolnak a fogalmazókra, hogy hamarosan dolgozzák fel, a fogalmazók megconciálják a tiszteletbeli segédfogalmazókkal, az írnokok leírják a díjnok-gyakornokokkal, s a hivatal szolgától beküldik ő méltóságának az államtitkárnak, kegyeskednék hamarosan aláírni, mert nagyon sürgős.

Mások csinálnak, mások intéznek mindent, de az ő firmája figurái.

Hajdani szépségéből kevés maradt. Mint egy nőismerősöm állítja, egyedül szája nem változott, az ma is oly bájos mint volt

évtizedek előtt seladon és lyon korában. Alakja is megroppant. Járása nem egyenes többé, de azért elegáns, büszke és lenéző.

Az nem is csoda! Nichts dauert ewig stb. tartja egy pajkos német példaszó, pedig hát a szép Grómonnak n a g y m ű l t van a háta mögött.

Ezelőtt mintegy másfél évtizeddel együtt emlegették a nevét Liszt Ferenczével. Nem mintha concerteztek volna együtt, hanem mert Liszt Ferencz a zenekedvelők helyiségében, a szép Grómon pedig a vigadó termeiben rögtönzött egy kis parázs skandalumot.

Újabb időkben kinevezése és báró Rudics József elhunytá alkalmával emlékeztek meg róla, s állítólag az utóbbi emlegetés sokkal jobban boszantja, mint az előbbi megemlékezés.

A TISZTIKAR.

PÉCHY TAMÁS.

Ki még sohasem volt a forró égöv alatt, az nem tudja mi a menydörgés; a ki nem járt az éjszaki sarkon, nincs fogalma a hidegről; aki nem látta a Niagarát, az nem bírja elképzelni, milyen lehet a vízesés: aki még sohasem ült a magyar képviselőház elnöki székében, az nem foghatja fel azt a golgothai kínszenvedést, amelyen keresztül megy jó Péchy Tamás, mint házelnök.

Könnyű, nevetni való dolog ott ülni a menyezet alatt, mint a souverain nép képviselőinek rendcsinálója, ha a hullámok nem háborognak; de tessék megpróbálni oly esetekben, ha a két ellen séges tábor valódi hadakozásban áll egymással.

Mikor felbomlik minden képzelhető rend, az ellenzék lármázik, a kormánypárt ordít, az elnök csenget, a miniszterek dühöngnek, s egyik ember sem hallja a zaj miatt a saját szavát.

Vége Neptun lecsendesíti a háborgó hullámokat: azaz a lármazók elhallgatnak, az ordítók berekednek, a miniszterek újra mosolyognak, s nem hallani egyebet, mint az előlülő Péchy Tamás diadalmas csengetését.

Igaz, hogy hébe-korba az ily zaj, láрма és kiabálásnak utókövetkezményei is vannak. Például, midőn pár év előtt egy megszólítás- vagy megintésért Hojtsy Pál sértve érezte magát s ülés után elégtételt kért az elnöktől.

Érdekes eset volt: még pedig azért, mert valamennyi szereplő lutheránus: Hojtsy és Péchy; előbbi segédei Hermann Ottó és báró Prónay Gábor; utóbbié pedig Ivánka Imre és báró Podmaniczky Frigyes.

Nagyon természetes, a négy lutheránus segéd egyhangúlag elhatározta, hogy: „sem alatta sem fölötte, sem benne“ nincs sértés, s így elégtétel adásról szó sem lehet.

A képviselőházat már el sem lehetne képzelni úgy, hogy ne Péchy Tamás legyen az elnöke. Pártkülönbség nélkül szereti, tiszteli, becsüli minden ember.

Pedig hej! Miniszter korában de kevés ember állhatta ki! Akkor az történt velem, ami a régebbi időkben Stambulban a sultánok népszerűtlen vezéreivel, hogy a fellázadt janicsárokat a hatalmas padisah egy-egy népszerűtlen kapudán basa fejével engesztelte ki.

Péchy népszerűtlen miniszter volt; feje ugyan nem kellett sem a miniszterelnök janicsárjainak, sem az ellenzéknek, de Tisza mégis feláldozta a közvéleménynek Péchy Tamás közlekedésügyi tárca zaját.

Nem is említette évek óta a jámbor Péchy Tamás, hogy ő miniszter is volt valaha. Csak most az utóbbi időben nem bírta megállni szó nélkül, hogy hiszen veszekedjék Tolnay és Baross; de ne kenjetelek minden érdemet rájuk, hiszen én is tettem szolgáltatásokat, mint közlekedési miniszter.

Tett is szolgáltatásokat. Ő alkalmazott legelőbb a magyar államasúton új divatú salonkupaikat.

Amikor tárczáját elvették tőle, kárpótolni kellett. Kárpótolni még pedig úgy, hogy a kecske is jól lakjék, a káposzta is megmaradjon. Erre a dualisztikus célra legalkalmasabb volt neki a ház elnöksége, mely semmi tekintetben sem hátrányosabb a miniszterségnél.

Ezóta azután népszerű ember Péchy Tamás.

SZONTAGH PÁL

Ha tarokkozás közben elfogja valakinek a pagátját, a viláért nem mulasztaná el mosolyogva dúdolgatni:

„Vigan dudál a portugál.“

Mert Pali bátyánk arról nevezetes, hogy szenvedélyes tarokkista, sonetteket ír, s hogy b a r á t s á g b ó l kormányparti.

A párt örült, mikor ezt a jó tarokkistát, s meglehetősen népszerű embert meghódította; s gondoskodott arról, hogy el ne szökhessenek. mert megtette Csengery Antalnak.

Pál bátyánk pedig, aki politikai carrierjét fent kezdte Pécsben a mozgalmas napokban, sokkal olvasottabb ember, semmint ne tudná, hogy ebben az örökké jószerű világban minden nélkülözhető vagy félre seperhető. Aki nem h a j l i k, az török.

Ó hajlott, s jól érzi magát Csengery Antal szerepében.

Néha ugyan megsokalja a hallgatást, s ilyenkor vagy a házban, vagy a hírlapokban szólal fel. A házban mint képviselő, a sajtóban, mint „nógrádmegyei adófizető.“

Legutóbb a főrendiház reformjának tárgyalása alkalmával emelt szót. A rossz nyelvek a ház folyosóján azt suttozták, hogy Pali bácsi nem a reformjavaslattal volt elégedetlen, hanem előtte való nap Marschall szakácsa rősz ebédet adott neki.

Tisza Kálmán ismervén az öreg úrnak e gyengéjét nem is neki tett szemrehányást a pillanatnyi frondörnködés miatt, hanem Marschall szakácsát szidta össze, amiért a ház egyik alelnökének rősz ebédet adott.

S a szidás használt is, mert Pál bácsi csakhamar megbékült.

Minden év elején elhatározza, ebben az évben „ennyit és ennyit fogok tarokkon veszteni.“ Ha a praeliminált összeg elment, abban az évben nem játszik többé.

Az is meglehet, hogy a Tisza Kálmán iránti bizalom is így van nála praeliminálva, s a múlt évi már letelvén, azért kezdett opponálni.

Különböen áldott szelíd, költői lelkit és a pedánságig pontos ember. Annyira pontos, hogy ha egy koldusnak négy krajczárt ad, addig nem képes más dologhoz fogni, míg be nem írta e négy krajczárt a „kiadási rovatba.“

Typicus alakja a régi megyei tekintetes uraknak, s ép ezért kár volt exellentias úrrá tenni.

Olyan neki e cím, mintha frakkra pityke gombokat varrnak.

KOVÁCS LÁSZLÓ.

Középmagasságú. vállas zömök ember, fekete tatár fejjel. Szakála benőtt egész a szeméig. s most is oly jó egészségnek örvend, mint midőn első ízben választották meg az országházra a g v á n a k.

Mert ő is jubiláns! A ház questora volt a deákpárt idejében, és megmaradt annak Tisza alatt is.

Amikor még Deák Ferencz élt. a háznagyi tisztség terhei mellett más funkciója is volt: ő vette fel rendesen Deák Ferencz fizetését. — és kapott jutalmul az öreg úrtól rendesen egy fén y e s h a t o s t.

Úgy látszik a hatost keveselte. s a mikor a miskolezi vasutat építették, kieszközölte, hogy azt egészen a granáriumának a tövéig vezessék.

Egy ideig hallgatott róla a krónika, kivéve midőn a gyöngyösiek a talpa alá kötötték az úti laput, és midőn boldogult báró Haldácsy Antalnak a hagyatéki ügyét rendezte.

Most azonban megint olyan fába vágta a fejszójét, melyből nem bírta kirántani. Ő forcírozta legjobban Görgey Arthur rehabilitálását.

De bármennyire megfeszítették ő és társai minden erejüket, kudarcot vallottak, mert a „tábornokok árnya“ a mérleg másik serpenyőjét nyomta le, s a közvélemény azt kiáltá nekik: „I t t n i n c s e n y h í t ő k ö r ü l m é n y.“

Bizony nincs!

Ifjú ÁBRÁNYI KORNÉL.

Hétfőn politikai röpiratot ad ki s ejti kétségbe Beksich Gusztit az első magyar szabadalmazott röpirat fabrikáust. Kedden vezérczikkez a Pesti Naplóba s Kaás Ivor babérjait legeli le. Szerdán színi kritikát ír. s Keszler Józsefnek csinál konkurenttiát. Csütörtökön a képviselőházban tart beszédet s kelt figyelmet nem csak szép orgánumával, hanem megállapodott, nyugodt szónoki előadásával és eszméivel is Pénteken azután Gellerre lehet venni, hogy új darabja kerül szilire a nemzeti színházban.

A szombat és vasárnap Kornélunknál a p i h e n ő n a p j a .

Mit nevez ő pihenésnek?

Azt, hogy ez alatt a két nap alatt végig „látogatja“ a budapesti szép asszonyokat.

Ebből láthatni, hogy Ábrányi Kornél „aczel ember“ mert sem testileg, sem lelkileg nem fárad ki soha.

Kornél szellemes, gondolkodó fő. — ha beszél, képes elhíttetni, hogy az ismeretek minden ágában otthonos.

Egy szép napon csak eltűnik Budapestről, s min ismerősei és barátai azt hiszik, hogy a „szép Kornél“ szobájába zárkózva valami szellemi újszülöttel vajúdik. — az alatt ő vagy Hevesmegyében oktatja Samassa érseket a feudális és clericalis eszmékre, vagy pedig Borsodmegyében vadászgat Vay főispánnal, s magyarázgatja a nemes grófnak, hogy egyedül az aristocratia van hivatva az alkotmány sánczait megvédeni Tisza abszohitistikus támadásai ellen.

Ezekből láthatni, hogy Ábrányi Kornél ép oly otthonos a főpapok ebédlöiben, mint a mágnások előszó akarom mondani salonjaiban. — s a művésznök budoirjaiban.

Magas, vállas férfi; szép. daczára világos szőke bajuszának s barkóinak. Arcza széles, tojásdad: szellemes szemei lángoló.

haja bozontos sűrű, gesztenye színű. Egész megjelenése könnyed, nagyúrias, mosolygó. — legtöbb esetben azonban diplomaticus. A természet kölcsönözte neki azt a jó tulajdont, hogy mindenkivel szemben kedves, szeretetreméltó, lekötelező tud lenni. Kornélunk oly ember, aki még sokra viheti.

Valamelyik fiatal művésznőnk egy alkalommal azt mondta róla: „Ez az Ábrányi Kornél nem is férfi, hanem valódi Eördög.

Igaza volt! Ábrányi Kornél valódi „Eördög“ „de eadem.“ Nagy atyja Eördög Alajos még dynasta volt Szabolcsmegyében. Három ízben lépett fel, mint első alispán candidátus, — de mind a három ízben megbukott.

A harmadik bukás után kérték az atyafiak, vállalná el a másod alispánságot. Ellenjelöltje sem lesz; egyhangúlag választják meg.

— „Isten sem lennék második!“ viszonzá Eördög Alajos, s öntözgette gyönyörű angol kertjében virágait.

A mi Kornélunk nagyatyja természetét látszik örökölni, de van benne routine és savoir vivre; tudja, hogy az elsőséget csak lassan és fáradtságosan lehet kivívni.

TORS KÁLMÁN.

A jóság tükrözik le arczáról. Eredeti hízásnak indult, zömök, vállas ember, nagy tömött szakállal, s szemében bizonyos gúnyoros nézéssel, ami arról tesz tanúságot, hogy figyel, észlel, gondolkodik s kritizál.

Régi, tántoríthatatlan harczosa a közjogi ellenzéknek. Egyetlen ember abból a gardából, melyet Jókai ellenzéki korában maga mellé nevelt, s aki fusió alkalmával kijelentette: „Non sum dignus.“

Ő, s mért épen ő, akit Jókai legjobban szeretett mindannyi között? Tudta azt Tors Kálmán, hogy fájdalmat okoz mesterének azzal, ha szembe áll vele, de mégis megtette.

Küzdött, szenvedett tovább is, pedig ő rá épúgy ráfért volna egy kis igazgató tanácsosság, mint amily jól esett Hegedűs Sándornak.

De a párt nem is volt iránta hálátlan. Szentés városát, egyikét a legtözszyökeresebb függetlenségi párti kerületeknek most már harmadízben képviseli. Egyúttal pennája is a háznak.

Hint ember végtelen jószívű, mint családapa és férj párját alig lehet találni.

És ez az ember mégis elégedetlen, még sincs kibékülve sor-séival. Mi lehet ennek az oka?

Az, hogy lutheránus.

Azt végtelenül szégyeli. Valamelyik kortes Campagne alkalmával egyik barátjával kettecskén indultak útnak kerületet hódítani.

Tors társa már a vasúton észrevette, hogy Kálmán deákat bántja valami. Mikor kocsira ültek, Kálmán megszólalt.

— Te Béla, bevallok neked valamit, de ne ítélj el érte.

— Mi az fiam, mond ki hamar.

— Hát hát . . . én lutheránus vagyok? Egy-e nem árulsz el itt senkinek?

—Óh, dehogy! Nem tesz semmit, hogy is tarthatsz ily indiskrétnek.“

— Amint megérkeztek a párt főemberéhez, Béla úrnak első dolga volt Tors Kálmánt bemutatni.

Mily nagy volt azonban Kálmán meglepetése, amidőn barátja a bemutatást így végezte: „ volt képviselő, különben pedig lutheránus.“

Majd a föld alá süllyedt szégyenében, s csakis akkor tért magához, a midőn megtudta, hogy a házi gazda szinte azon a hiten van, melyen ő.

Tors Kálmán kitűnő népszónok. Válogatott, népies kifejezéseket használ; példáit pedig közvetlen közeléből meríti.

Egy ily dikciózás alkalmával elbeszélte vagy másfél óra hosszáig. Szemben vele egy jókinézésű őszbe csavarodott hosszú hajú földművelő állott, abból a kivesző fajtából, kik még fésűt tűznek hátul a hajukba.

Nagy, meleg érdeklődéssel látszott hallgatni Tors Kálmánt. El nem szalasztotta volna egyetlen szavát.

Kálmán is folyton az öregre nézett; arcának kifejezéséből merített ihletet.

Amidőn elvégezte beszédét, oda megy hozzá a vén fésűs magyar, keményen megrázza a kezét s így szól:

— Ejnye de szép szavazatja van az úrnak! Ilyen ember kell nekünk. Az egész nyilatkozat alatt e g y s z e r s e m k ö p ö t t .

Természetes, hogy Kálmán deák a hetedik egekből hullott alá, s kénytelen volt belátni, hogy nincs igaza annak a francia közmondásnak, mely azt tartja: „l'homme est un animal, qui craele.“

SZATHMÁRY GYÖRGY.

Valamikor külügyminiszter volt. Még pedig a „Nemzet“-be boldogult „Hon“-é. Ugyanakkor, midőn Hegedűs Sándor ott a belügyi tárczát kezelte. Es ebből az időből datálódik kettőjük közt az Antagonismus.

Mert Hegedűs Sándor még ma sem tudja a jámbor Szathmáry Györgynek megbocsátani, hogy ez Bismarcknak adhatott tanácsot míg reá, lévén akkor ellenzéki, még csak a magyar miniszterelnök sem hederített.

Szathmáry György geniálitása soká véka alá volt rejtve. Végre a fúsió megtörténtekor mégis napfényre jött. A fúsió előtt a Pesti Napló volt kormánypárti, a Hon ellenzéki. Ez tovább nem maradhatott így, hanem mind a két lapnak Hanckenbevegungot kellett csinálni. Az Atheneum igazgató tanácsosai, lévén ők a lapok kiadói, kétségbe voltak esve. A párt állás változtatása megöli mindkét lapot; az előfizetők tömegeién fognak elmaradni.

Egyszerre csak megszólal Szathmáry György:

— No ha nagyobb bajuk nincs, hát ezen ne búsuljanak az urak. Ily kis dolgon könnyű segíteni.

Mind hozzá rohant. Ölelték, csókolták, még ruhája szegélyét is, és rimánkodtak neki. adja elő tervét.

— A Napló is megmaradhat régi pártállása mellett, meg a Hon is, és az előfizetők is megmaradnak. — mond nagy nyugodtan Szathmáry.

— Hogy — hogy?

— Hát csak úgy, viszonzá ő lenéző mosolylyal, hogy a Napló szerkesztését vegye át Jókay, s majd Hegedűs és én írjuk a vezércikket: Urvary pedig átveszi a Hon szerkesztését s íratja Kaassal a mérges ellenzéki bombasztokat.

A tanács jó volt. — s mégsem fogadták el.

Szathmáry György, derék, jó csendes természetű ember, aki még a légynek sem vét szándékosan. Hosszú ideig nem mert megnősülni, mert félt. hogy kosarat kap, s végétzeit nem kerülhette el, mert amidőn megnősült k a s t kapott.

RAKOVSKY ISTVÁN.

Ha Borsod megyében Ónodon ismét országgyűlés találna lenni, ráteszem a lelkem, arra Rakovszky István nem merne elmenni, tartván attól, hogy úgy jár, mint őse Rákóczy korában.

Nyilvános pályáját igen fiatalon kezdte, mint Pestmegye aljegyzője. Országos hírévé azáltal vált, hogy midőn após a Szilassy István leköszönt az alispánságról, Rakovszky István szinte beadta lemondását, mint aljegyző.

A szabadelvű pártnak egyik leghasznavehetőbb „szája”.

Szerepel mindenütt. Mint a ház jegyzője, mint előadó, mint szakbizottsági jegyző, mint bizottsági referens, mint delegatus stb.

Sőt, horrendum dictu! az újabb időben őt emlegetik, mint Grómon utódját a honvédelmi államtitkárságban.

Ha Rakovszky csakugyan államtitkár lesz, akkor azután igazán elmondhatja magáról az öreg Szilassy István:

— Bizony isten okos dolgot cselekedtem, midőn az alispánságról leköszöntem.

AZ ÖREG ÁGYÚK.

CSERNÁTONY LAJOS.

Ha azt a mondást tartjuk szem előtt, hogy aki negyven éves korában nem embergyűlölő, az sohasem szerette az embereket. — akkor Csernátony Lajos fiatalkorában rajongott az emberiségért.

És ez igaz is!

Senki oly élesen, oly sarcasticus és gunyoros modorban nem tudott írni, mint irt Csernátony a szabadságharcz alatt a „Már-czius 15“-ébe és az alkotmányos aera beköszöntése után a kis Ellenőrbe.

A fiatal zszurnalisták java részét ő nevelte. Az Ellenőr bocsátotta a zszurnalista rajokat; az Ellenőr szülőanyja sok jónak, sok rossznak. Ő nevelte Csávolszky Lajost, a „Hírlap-királyt“ az „Egyet-értés“ atyját, — aki midőn útjaik ketté váltak polémiába bocsátkozott Csernátonyval s bebizonyította, hogy neki is „tigris körmei“ vannak.

Caesar félt Cassiustól, mert Cassius sovány volt. Hát ha Csernátont látta volna az ő halvány, sápadt, sovány monoclis arczával, — bizonyára kétségbe esik.

Csernátony úgy néz ki, mintha az epe megtestesülése volna.

Gyenge szónok lévén, a képviselőházban ritkán beszél. Akkor is unalmasan, hidegen, szakadozottan.

De van benne bizonyos szenvedély, amit oly ember, aki tud vele bánni, képes egyes alkalmakkor feltüzelni. Ilyen volt azaz eset. midőn a képviselőházban oly vehemensen támadta meg Lónyay Menyhértet, hogy Lónyay kénytelen volt tárczáját letenni.

Es Csernátony Lajosnak mégis van szíve. Ha epés, dühös, embergyűlölő is, — haza megy és elmulatja magát apró csicsergő-madaraival.

Azok nem okoznak neki annyi keserúséget, m i n t embertársai. De ő sem azoknak.

Tolla most sem pihen. Időnként elővesz egyet-egyét az ellenzéki férfiak közül, s végrehajtja áldozatán azt a műtétet, amit bátran nevezhetünk „i r o d a l m i v e s s z ő f u t á s á n a k daczára, hogy a „Nemzet“-ben „Kovács“ czím alatt jelenik meg.

Kedélye meghasonlott; nem bízik senkiben, sötét szemüvegen nézi a jövőt. — s 1870 óta az a jelszava, „mindenki úgy éljen barátaival, hogy azok holnap már ellenségei lehetnek“.

FALK MIKSA.

A fiatalabb nemzedék már alig-alig emlékszik arra, hogy két évtized előtt Fáik Miksa és Magyar ország függetlensége milyen szoros összefüggésben állottak egymással.

Fáik Miksa Bécsben zszurnalistáskodott. Ott irt a Wandererbe németül, s onnan irt boldogult Pompéry János „Magyarország“-ába magyarul.

Falk volt akkor a Cassandra, kinek jóslatait készpénz gyanánt vette nálunk mindenki. Sőt tovább mehetünk. Nemcsak az érdekelte a közönséget, amit Fáik megírt, hanem sokkal jobban izgatta, lázosabb hangulatban tartotta az. amit Falk cikkeiben a sorok között vélt olvasni. Az „ibis redi bis“-féle talányos, kétértelmű kifejezések akkor jobban hevítettek, mint a nyíltan kimondott szó. Igaz, hogy nem is lehetett a szót nyíltan kimondani, mert lakat volt a szájon.

Sőt, a mi több. Falk Bécsben még esküdszék előtt is állott.

Mint politikus, barátja a kiegyezésnek. Politikai meggyőződése különben olyan mint bite. Az önmagában való hit pedig Fáiknál már hiszekegygyé változott. Jelleméről hallgatok, tehetsége azonban nagy. A politikában szava bizonyos körökben irányadó, mondhatni döntő. Annyira hogy egyetlen cikkével képes volna kormányválságot felidézni.

Nagy hatalom, mert a Pester Lloyd szerkesztője. Azonkívül hogy képviselő, a keleti és oderbergi vasmáknak igazgató-tanácsosa volt, — és e két utóbbi hivatalát még ma is a szemére hányják az irigy emberek. Okkal-e vagy ok nélkül, nem kutatom. Annyi azonban bizonyos, hogy jöjjön Magyarországon kormányra bárki, — Falk Miksát nem nélkülözheti, nem mellőzheti, a, meddig Falk Miksa a Pester Lloyd szerkesztője.

HEGEDŰS SÁNDOR.

Ritkán volt Tisza Kálmán úgy megakadva, mint midőn Széli Kálmán a földhöz vágta miniszteri tárczáját s haza ment Kátéira elmélkedni.

Szapáry Gyulát ugyan sikerült megfognia pénzügyminiszternek, de ez csak a név, a kötés, a firma. Hát a bértartalom ki leend, ki lesz a valódi pénzügyminiszter?

Már-már úgy tetszett az elkeseredett miniszterelnöknek, hogy nincs többé pénzügyi genie, amidőn deus ex machina megtermett Hegedűs Sándor.

Kicsi alacsony termetű férfin, oly vékony sovány arczczal, hogy inkább valami sanyarú életű vándor poétának lehetne tartani, mint képviselőnek, s ismeretlen számú vasút- és részvény társaságok igazgató tanácsosának.

Kevesen hitték ismerősei közül, hogy ily sokra viszi. Kicsi kálvinyista diák volt. amikor a politikai pályára lépett. A kicsi ember nagy vágyakkal a törekvésekkel lelkében kezdte meg nyilvános szereplését.

Ügyessége, s vakmerősége van quantum satis, de a sors főleg a cselszövéshez szükséges tehetségekkel áldotta meg ezt a vékony, szívós, megtörhetlen embert. Hegedűs határozottan legjobb növendéke az atyamesternek, Tisza Kálmánnak, üt semmi sem képes zavarba hozni.

Volt reá már nem egy alkalommal eset, hogy a „generalis“ távol volt, a miniszterek zavarban, a mamelukok sápadoztak az ijedtségtől, mindenki elvesztette fejét, — csak Hegedűs Sándor nem.

Mint szónok képes bármely tárgyról beszélni, bármihez hozzá szólni. Sokat olvas, sokat tanul.

Ha beszél, bátor és heves, mind amellet sok tekintetben tartózkodó. Meg van benne a mostani nagy ember v a k m e r ő - s é g é , s a hajdani bagó diák h u n y á s z k o d á s a .

A szerencse és véletlen Jókayval hozták rokoni kötelékbe.

Ez a rokonság neki nem ártott!

TISZA LAJOS GRÓF.

Testvére a miniszterelnöknek, maga miniszter már akkor, amikor a deákpartii sajtó Tisza Kálmánra kígyót békát kiáltot, — mert azt hitte ilyen rebellis, olyan petroleur.

Új méltóságát Szeged veszedelmének köszönheti. Nomen et omen! Mintha a haragos Tisza folyó csak azért rombolta volna le a legmagyarabb alföldi várost, hogy névrokonának Tisza Lajosnak grófi koronát szerezzen.

Figaró lakodalmában a borbély egy helyen ezt kérdi: „Mit tett méltóságod, hogy mindezt elnyerte? Azt a nagy dolgot cselekedte, hogy született.“

Ezt a nagy dolgot Tisza Lajos is megcselekedte, s megcselekedvén, elnyerte a kilenczágú koronát.

A mióta gróf, azóta nem tesz egyebet, mint beleburkolózik új grófi tógájába. Azonban bármily erősen be van is gombolózva új grófi méltóságába, azért a kor kívánalmái előtt mégsem zárkozhat el, nem veheti magát körül egy őt teljesen seperáló modern kínai fallal.

Mint képviselő, daczára annak, hogy gróf, kénytelen a nem mágnás képviselőkkel is érintkezni. Nemis tartja egyébnek a képviselőházat, mint oly vegyi görebnek, a melyben a nemes érez, a salakkal, a rézzel vagy más a nemes fémekre méltatlan elemekkel jön érintkezésbe.

Terméketlen élet, kinek soha sem volt következetesen betöltött életfeladata; s ki mint egy törzs magára hagyott száraz ága soha levelet és gyümölcsöt nem hajtott, hanem nagyon is jól képviseli azt a meddő kort, melyre testvére Kálmán ütötte reá bélyegét.

Tisza Lajos szemei előtt tartja az írás ama szavait: „Idegen isteneket ne imádj.“ Ő nem imád idegen istent. Úgy van mint Malebranche. ki mindent istenben látott, — Tisza Lajos is minden dolgot egyedül Tisza Lajos grófban lát.

PRILESZKY TÁDÉ.

Menykő nagy tagbaszakadt tót ember. Alakjánál csak politikai cynismusa nagyobb.

Neki mindegy, bárki legyen is a miniszterelnök, bárminő elvek alapján kormányozzon, őt még bottal sem lehet az ellenzék közé kergetni, ő mameluknak, kormánypártinak született, az volt bölcsőjében, az marad még akkor is, ha a függetlenségi párt elvei jutnak diadalra.

Nem én mondom! Ő maga elmondja ezt százszor és százszor. Nem csinál belőle titkot, sőt tetszeleg magának.

— Ugyan ki lenne a zárszámadási bizottság „elnöke“, — ha nem én kedves öcsém; meg azután ki égetné el Bécsben a bankókat. Nem ért ezekhez a dolgokhoz közületek senki.

Mert hát arra gyakran van eset, hogy valami neki bolondult ember pipára gyújt a bankóval, ha nem találja jobb helyét, de hazánkban csakis Prileszky Tádé az a nagy úr, aki akár terem neki; akár nem: akár van ára a búzának, akár nincs, minden isten áldott évben h u s z - h u s z o n k é t m i l l i ó f o r i n t o t é g e t e l .

Ő van kiküldve, hogy ellenőrizze a forgalomból kivont bankjegyek megsemmisítését.

Jó humora van, daczára hogy ily pompes funebresi szolgáltatokat teljesít.

A régebbi időben, most már az is megcsappant, legnagyobb passiója volt felültetni a hírsóvár újságírókat.

Egyszer azután sikerült neki magát, Bismarckot is bolonddá tenni. A sors összehozta a Hungária-szállodában Bismarck egy szaglászával, aki boldog volt, hogy a kormány oly befentését intenvjuvvolhat meg mint Prileszky.

Mégis adta az árát. Készpénznek vett mindent, amit Prileszky

mondott s alig vált el tőle, — rohant a távírdába, s verte a drótot Berlin felé. Ez így tartott napokon keresztül. A vége az lett, hogy Budapestről el kellett mennie, — s Bukarestben szidhatta magában Prileszkyt.

Prileszkyt különben legjobban jellemzi a következő eset:

Egy vidéki ismerősöm volt fenn, s azzal a karzatról hallgattuk a ház tanácskozását.

Mi körül forgott a kérdés már nem tudom, — annyi tény, hogy Tádé bátyánk felállott, s nyakba föbe dicsérte a kormány politikáját, — amint egy oly hű pártemberhez illik is.

Ebédre a Hungáriába mentünk, ahol Prileszkyt találtuk együtt mérsékelt ellenzéki honatyákkal. Már itten nem volt olyan csökönyös kormánypárti mint a házban. A kormány magatartása sok fejfájást okozott neki. Csak az Apponyi és Sennyei politikája üdvös, mert ezeknek a háta mögött áll a klérus.

Este a véletlen ismét összehozott vele. Most már a függetlenségi párti képviselők asztalánál elnökölt. Ép ő vitte a szót, amidőn mi egy másik asztalhoz letelepedtünk.

El akart szakadni Ausztriától, mert az Magyarországot pénzügyileg tönkre silányítja. De még tovább ment. Neki ez sem volt elég. Ő csak Bismarckban látja Magyarország jövőjét. Az Poroszországhoz csatolja Ausztriát a Lajtháig és mi akkor függetlenek leszünk.

Vidéki barátom ekkor már nem állhatta meg szó nélkül.

— Hát ezek a Prileszky testvérek mind más politikai hiten vannak? Ugyan furcsa kis patalia lehet az, midőn e három Prileszky testvér úgy ebéd után politizálni kezd.

Három Prileszky! Isten ments meg a! — elég Prileszkyből egy is.

IVÁNKA IMRE.

Ivánka Imrének mindig az volt a szerencsétlensége, hogy elfogták. Hát miért engedte magát? kérddheti valaki. Az az ő dolga, de tény, hogy a szabadságharcz első napjaiban már az osztrákok kezébe került, azután kiszabadult s megint oda került.

És osztrák fogságból volt kénytelen végig nézni azt, miként küzdenek a vitéz honvédek, hogy hullanak el, miként avancieroznak tábornokokká azok is, kiknél ő idősebb tiszt volt rangra nézve.

A hatvanas évek elején ad ismét hírt magáról, amidőn mint a titkos felkelés szökébb comitéjának tábornoki főnöke elkészíti Magyarország katonai térképét s felosztja az országot hadászatiilag oly correctül, hogy még a bécsi Kriegrath embereinek is dicséretére vált volna.

A fusióig T i s z á n a k volt a híve, — azóta a minis-
t e r e l n ö k é . Addig rosszalta a kiegyezést, — most védelmezi.

Most már nemcsak képviselő, hanem vasúti igazgató, méltóságos úr és a vörös kereszt egylet elnöke.

Tőzgyökeres magyar ember. Hihetőleg csupa hazafiságból tagadta meg a szerbeknek, kik hozzá, mint a vörös kereszt egylet elnökéhez fordultak a beteghordó szekereket s a sebesültek ápolásához szükséges szereket. A szerbek azután felmentek Bécsbe s ott vásároltak össze, annyit, a mennyi nekik csak kellett.

Csendes, hallgatag, mogorva ember, aki ritkán szól s talán sohasem nevet. Meglehet, lelke folyton a múlttal tépelődik. Talán az aradi szomorú napok emlékei bántják, vagy az Új-épületbeli multságok, a megvesszőzött nők, Josefstadt, Theresienstadt, Olmütz, Munkács, a politikai Flankenbewegungok, császári körutak, Villafranca. Miksa császár szomorú vége, Sadova. — vagy épen talán a kiegyezés.

Ha bántja is, — azért ő rohan az árral, mely azt kiáltja feléje: „Higyjetek a látszatnak!”

JÓKAI MÓR.

Ki ülteti az erdők fáit, ki kormányozza az égbolton levő csillagok rendszerét?ki tanította Jókai Mórt írni?

Honnan vette Jókai azt az erőt, hogy a mit ő ír, legyen az bármi csekély, bármi semmiség, oly zengzetes, oly dallamos és harmonikus, mint Blahánénak a dalai.

Sőt tovább megyek. Ha Jókainak toll van a kezében, s betűket rajzol a papírlapra, akkor ő nem ír a papíron. Jókai sír, zokog vagy kaczag; s tetszése szerint ríkatja, nevelteti olvasóját.

Honnan van ez?

A géniusz sugara köríti fejét; amihez ér az széppé lesz. A szomorú években, s az alkotmányos korszak kezdetén két ember neve volt szent népünknel: A Kossuth Lajos és Jókai Mór nevei. Kossuthban a politikust imádta a magyar ember, Jókaiért pedig, mint költőért rajongott. Hogyne rajongott volna, hisz Jókai Petőfi barátja volt, aki lángolt hazájáért, imádta a szabadságot, s testéből lelkéből gyűlölte az osztrákokat.

A költő elkezdett politizálni; s a költő belopta a politikust is a nép szívébe, mert tudta, hogy aki a közvéleményről a lakatot leakarja lopni, annak tolvajkulcsra van szüksége.

A politikus tolvajkulcsa a költő népszerűsége volt, s az ő aegise alatt csinálhatta csak meg Tisza Kálmán 1875-ben a fusiót.

Jókai támogatása nélkül Tisza Kálmán sohasem ülte volna meg miniszterelnöki tízéves jubileumát.

Igaz, hogy a füsü óta Jókai Mór Szent István rendet kapott, udvari költővé lett színdarabjait lefordítgatják németre s legfelsőbb parancsra előadják a bécsi színházakban. Rendez Bécsben német felolvasásokat, dicsóíti a tágabb hazát a „szökbébb“ rovására, — de a magyar nép már nem úgy emlegeti a nádfődeles guny-

hókban Jókai Mórt, mint Petőfi barátját, hanem mint a miniszterelnök faltörő kossát.

Igaz hogy Jókait ez nagyon kevésbé bántja, mert azt tartja, hogy egészen más szemüveggel néznek a gyerekek, mással a férfiak és ismét mással az öregek. Pedig ma már a politikával is keveset törődik. A neve csak czégérül szolgál a szabadelvűpártnak, hogy gimpliket foghassanak. Öreg ágyúnak használják oly esetekben, ha valami kritikusabb kérdés forog szőnyegen.

Maga a szabadelvűpárt sem veszi komoly politikus számba. Innen van azután, hogy ő, ki valamikor protectora volt Hegedüs Sándornak, ma függ tőle.

Érdekes e két ember viszonya. Jókai részén van neve, hajdani népszerűsége, s a szónak az a bűbájos hatalma, melylyel leköt, lelánczol mindenkit, aki csak hallgatja. S még se számbavehető politikus. Hegedüs Sándor ellenben, ki neki bátran fia lehetne, döntő befolyással bír pártjában, daczára annak, hogy tekintélye nem régi keletű. Jókai és Hegedüs a politikában egymást szépecskén kiegészítik, — mert Jókai — Faust háta mögött folyton ott lehet látni Hegedüs Mephistót.

HORVÁTH GYULA.

A kormánypárt legrokonszenvesebb alakja.

Nemcsak azért, mert valamennyi kormánypárti képviselő közt egyedül neki van okos feje és meggyőződése, hanem azért is, mert ha valami beveszi magát abba az okos fejbe, ahhoz gazdája erősen ragaszkodik.

Olaszországban Garibaldi katonája, itthon Tisza Kálmán huszára. Kint a külföldön a népszabadságért küzdött, de nem azért jött haza az emigrációból, hogy itthon is a szabadságot hirdesse, hanem beállott kormánybiztosnak.

Olaszországból „*mea culpa*”-va jött haza ő is, s bizonyos ideig nem volt tisztában a közjogi kérdéssel, — azonban rögtön tisztában állott előtte az egész helyzet, mihelyest Tisza elhatározta magát a tárcza vállalására.

Garibaldista társai őt nevezik a „legvitézebb Garibaldistának.”

Ennek története van. Csata előtti nap érkezett meg a sereghöz. Éjjel, nappal lóháton ült s iszonyúan el volt fáradva. Mihelyest lóról leszállt s a rendeleteket átadta, egy fa alá feküdt s elaludt. A Garibaldisták és az ellenséges csapatok keresztül kasul jártak. Horváth Gyula csak aludt.

Ágyúgolyók cserebogárként röpködtek felette, ő csak aludt. Társai elvonultak, ő aludt, — s nagy sokára jut eszébe Teleky Sándornak: „Hol van az a Gyula gyerek?” Egy vén huszárt küldött vissza keresésére, — ez költötte fel.

Szegeden működött a kormánybiztosságnál. A szentesi töltés védelme alkalmával, mikor elfogytak tiszta ingei, a már elhasználtak közül válogatta ki a legkevesbé piszkosakat.

Tetőtől talpig gavallér. Mint katona, politikus és kormánybiztos mindig és mindenkor feltudott emelkedni a helyzet magaslátára. Kedélye vidám, élénk: jelleme határozott, egyszóval oly ember, ki a veszély perceiben ép oly. vagy még nyugodtabb, mint a törvényhozó teremben.

Különben a kiegyenlítés embere. — mert ő is azok közé tartozik, akik el tudták feledni, hogy családjukban vértanú van.

WAHRMANN MÓR.

Irányi Dániel utóda, — a L i p ó t v á r o s b a n.

Termete alacsony, feje kerek mint a narancs, szeme apró mint a serét, hasa gömbölyű mint a görög dinnye. Egyetlen jó tulajdonságát említik: Minden esztendőben vásárol egy másfél száz-ezer forint értékű nemesi birtokot.

A szabadelvűpártnak „nélkülözhetlen“ tagja, már csak azért is, mert természeténél fogva nélkülözhetlenné tudja magát tenni. A politikában szenvedélyes. Legalább egy alkalommal annak mutatta magát, — amidőn Istóczyval hajba kapott s követelte, hogy a muszkaországi zsidókat be kell eresztetni Magyarországra. A szenvedélyeskedésnek „csattanós“ vége lévén, nagyon természetes, hogy párbajra került a dolog.

Wahrmann ekkor is bebizonyította, hogy élelmes ember. Nem csak a templomokban imádkoztatott győzelméért s áldatta meg fegyverét a rabbikkal, hanem életét is biztosította rögtön százötvenezer forintra.

Párbaja után egy darabig a zsidók két hőst tiszteltek: Mákkabeust és Wahrmannt.

A többit azonban hamarosan kiütötte a nyeregből Rosenberg Gyula, s most két zsidóhős van: Makkabeus és Rosenberg.

Helyét képviselőházban még sohasem változtatta. Egyforma élczetek faragott Andrássyra, Lónyayra. Szlávyra, Bittóra és Tiszára, de egy forma kitartással szolgálta is őket, lévén neki az elve, hogy oly eleven, ruganyos szellemű férfiú, mint ő legjobban tudja magát érvényesíteni a hatalmon levő párt soraiban.

GYÖRGY ENDRE.

Kíváncsi vagyok rá, hogy ha a Tisza aera véget ér, lesz-e olyan ember aki arczpirulás nélkül fog vissza gondolni ezekre a mostani évekre. Mert e „csendes évek“, végtelen csendes napjai az álczás absolutismusnak: aranykora a gyáva, bigott miniszteriális rabszolgaságnak. Nem csoda! A kormánynak van elégügyesége a csalásra, s van elég a tettetésre, hogy addig játssa az álalkotmányosdit, míg az absolutisticus szeg kibújik az alkotmány zsákjából.

Mi ma az alkotmányosság? Semmi! Gúny tárgyává lett minden vigyorgó korybantnak. Tisza és Szapáry, Belial és Moloch tömjénezetnek, pedig Magyarország ezeket az éretlen bálványokat alig győzi adóval táplálni.

És midőn György Endrét egy alkalommal kérdezték, miben rejlik Tisza hatalma? bár György Endre rosszabb kálvinista léttére egy lutheránus jezsuitánál, s csak nagyon ritka esetben felel a kérdésre egyenesen, — ez alkalommal egész kereken így válaszolt: — A fegyelemben, — mert ez a fegyelem egy neme a csodának.

Avagy nincs-e igaza György Endrének? Nem-e csodálatos. miként mozgatja Tisza Kálmán az alkotmányos apparátust összetartó kétszáz és egynéhány szabadelvűpárti honatyát? Pedig ezek közül a honatyák közül külön-külön talán csak a századrésze szereti a Tisza személyét, — de azért az összeségben mégis kénytelen engedelmeskedni neki. Ez a fegyelem!

György Endre sokkal okosabb, függetlenebb tanulmányú ember, semhogy feltétlen mameluk lehetne. Évekig gyanús szemmel nézett rá a pártja, s egy-egy szabadabb nyilatkozatáért frondeurnek tartották

Pedig nem volt az, csak érezte a saját becsét. Elkedvetlenedett, midőn nem ő, — hanem Baross Gábor lett államtitkár.

Ő neki az igaz akkor tájban más funkciója volt: A generalis küzdött a Tiszán túli egyház kerületben a főgondnokságért Vályi dánossal, — s utóbbi vívta ki az egri nevet.

György Endre ezért újabb anatéma alá került, s épen nem lehet csodálni, hogy bár az általános választások alkalmával három helyen is fellépett — mégis mind a három helyen elbukott.

Csak is pótvasztás útján került be a parlamentbe. Ezóta megszeppent, s most már dehogy nyitná fel száját a kormány ellen. Sőt inkább oly örömmel támogatja a kormány minden tettét, amely örömmel őrizték Dante gonosz szellemei a malebulgei forró szurok mocsarat.

LÁNG LAJOS.

Oly fiatal, — s máris egyetemi tanár! Van is ezen mit csodálkozni, hiszen ő is hű szája a Tisza pártnak.

Olyan fontoskodó arczzal senki sem sétálgat az utcán, mint Láng Lajos. Oly komor arcot senki sem tud vágni mint ő, s nemcsoda, ha egy képviselőtársa egy alkalommal azt kérde tőle?

— Mondcsak Lajos, voltál-e te valaha g y e r e k ?

Igen természetes, hogy ezért a sértő feltevésért komolyan megaprehendált.

Daczára annak, hogy képviselő és egyetemi tanár egy dolog boszantja: A n e v e . Mert tulajdonképen nem Láng Lajos ő, hanem Lang (hosszú).

Szegény Thaly Kálmánra épen neve miatt boszus. Valaki Lánggal polemisálván, Thaly közbekiáltt: Nem Láng, hanem c s a k L a n g .

Azután a vén kurucz szépen elmagyarázgatta tövéről hegyére, hogy a Lánghok ősi magyar család.

Szerepeltek már a kurucz-labancz háborúban, sőt Rákóczy Ferencznek az orvosát is Lánghnak hívták. A kormánypárti úr pedig nem azok közül való, hanem német és burger, s csak úgy származtak ide Budapestre.

Persze hogy erre a nem épen kedves leleplezésre Láng is majdnem annyira meg volt lepve, mint a Moszkvából Franciaországba utazó első Napoleon, ki incognito szállt be egy fogadóba, de a vendéglősné által rögtön felismertetett. A rossz kedvű császár azt kérde a nőtől:

— Hol van most a francziák főhadiszállása? Itt nálam felséges uram, viszonzá a menyecske.

Mióta Láng Lajos incognitója fel van fedezve, a gentry sem veheti rossz néven, ha ellene ír.

Tagadhatlan, hogy ügyes ember. Az Ellenórhöz befúrta magát, mint befurakodik a szú a fába. S addig furakodott, addig furakodott, míg végre annak szerkesztője lett.

Pártja ma már kezdi a hálátlanság vádjával illetni. Azt mondják róla addig volt jó fejbőlintó mameluk, amíg egyetemi tanárrá nem lett.

Legfőbb érdeme azonban még sem ez. — hanem, hogy Horváth Boldizsárnak veje.

LITERÁTY ÖDÖN.

Ezt az urat „krinolin“ tette meg képviselővé.

Ne tessék kérem semmi rosztat gyanítani. Literáty Ödön solid családos ember, családapá s én sohasem venném a lelkemre, ha fentebbi megjegyzéseim miatt házi perpatvara lenne. Azért hát elárulom a krinolin titkát.

Literáty munkácsi születésű, — constatálom, nehogy halála után harcz legyen születése helyiért, mint volt Homér szülővárosáért. Van családjának Munkácson egy szölleje, melyet köznéven „k r i n o l i n n a k“ neveznek. Ebben a krinolinban tartotta a Literáty párt a képviselő választási lakomákat.

Amikor Budapestre került még akkor meglátszott rajta, hogy „l e n c s é s ,“ azaz pataki deák. Lassanként azonban csiszolódott, míg végre szép szabású nadrágokban kezdett járni.

Ismerősei el nem tudták képzelni, „honnan e nagy változás,“ míg végre kisült, hogy ő rendezte Grómon Dezsőnek az ügyeit, kinek ruhatárában köztudomás szerint legalább is kétszáz n a d r á g j a s z o k o t t l e n n i .

A képviselőházba bejutott, mert a beregi dynastával Schönborn gróffal elhitette, hogy Jászay Antal öreg már, de meg nem is akar többé képviselő lenni.

A gróf mindenható s a munkácsiak kénytelenek voltak Literáty Ödönt megválasztani, aki azóta büszkén veri a mellét, hogy ő nem a kerület, hanem gróf Schönborn képviselője.

Az utolsó választások után bátran elmondhatta, hogy reá tekintett az egész ország sz e m e . Ő volt megbízva Krausz Lajos választási ügyének vezetésével.

De itt is olyan jól forgatta magát, hogy a verificationalis bizottság kénytelen volt lecsapni.

Ez óta megint nem tekint rá az o r s z á g s z e m e .

ZICHY JENŐ GRÓF.

Az „ipar gróf“, mint országszerte nevezik; vagy az „ötvenkrajczáros gróf“, mint a székesfehérvári szolgálok titulálják. Mindakettő jellemzi!

Még olyan jó élete sohasem volt. mint ez évi májustól egész a kiállítás bezártáig.

Mindig ő volt a nap hőse. Úgy sétált le s fel a kiállítás területén, mint a sultán háremében. Oldala mellett volt hű háremőre a nagy Toldy Ferencz nagy orrú fia Feri.

Hát micsoda Zichy Jenő tulajdonképen?

Kikiáltott vezére hazai iparosainknak.

S minő okos emberek lehetnek ezek a mi iparosaink, hogy Zichy Jenőtől hagyják magukat vezetni!

Nem így áll a dolog.

Az iparosoknak szükségük van egy figurans strohmanra, ki nek időről időre azt mondhatják: „Geh Eugen, geh du voran, du hast die grossen Stiefeln an.“ Erre Jenő gróf alkalmas portéka.

De viszont Jenő grófnak élet szükséglete az, hogy iparosai legyenek, az az hogy szerepelhessen, hogy neve minél többször benne legyen a hírlapokban.

Bánja is ő azután azokat a komoly ipar kérdéseket, melyek a mester emberek zömét érdeklik.

Hisz annyi esze csak neki is van, hogy belátja iparunk menyire le van nyűgözve. Azt is tudja, hogy mindenféle ipar pang, kivéve az ipar-enquet te ket, s az azokat megelőző és bezáró ipar-banquet te ket.

Ha arról panaszkodnak az iparosok, hogy nincs pénz, szívesen elhiszi. Sőt contráz nekik, s megmagyarázza. hogy oly viszonyok között, mint a mieink a tőke nem szereti a napvilágot,

nem vágyakozik szellőztetésre, hanem félénken meghúzza magát a takarékpénztárak wertheim cassáinak biztos mentes váraiban.

A hosszú fejtegetés bevégeztével azután azt a bölcs tanácsot adja a nyomorgó iparosnak, hogy akinek nincs pénze, annak legjobb nem ugrálni.

Ilyenek után nem csoda, ha az „iparosok vezérét.“ „a nagy iparbarátot,“ a „legnagyobb magyar második kiadását“ iparos barátai szídják, — nagyon természetesen csak a háta megett.

S tökéletesen igazuk van. Mert az iparos kérdést csak azért nem veszi komolyan a nagy közönség, mert Zichy Jenő áll az élén. Tudja mindenki, hogy Zichynek a tiszteletbeli csizmadia mesterség csak sport.

Elismerem, hogy ha más állana az ügy élén, talán kisebb hullámokat verne fel, — de az is bizonyos, hogy a gondolkodók komolyabban foglalkoznának az iparkérdéssel.

Május óta, egész addig, míg a kiállítás tartott, Zichy elfeledte iparosait. Azt se tudta élnek-e vagy halnak. Most ó excellenciája újra ennek szentelheti életét.

Tehet akármit, — komoly számban ezután is csak oly kevesen veszik, mint eddig. Rajta fordítva ment teljesedésbe az, amiért Voltaire könyörgött az egek urához: „Isten, tedd ellenségeimet nevetsegesé.“

HIERONYMI KÁROLY.

Egy időben ő is nagyon napirenden volt. Miért? azért talán, mert több kitartással bírt, mint ministerei s ő az alkotmányos aera kezdete óta végig szolgálta valamennyit? nem.

Azért talán, mert hosszú ideig olyan vasúti politikát folytatott, mely teljesen ellenkezett az osztrák vasúti társaság párisi igazgatóságának szájaizével? nem.

Azért talán, mert ellenezte a Budapest-zimonyi vasút kiépítését? nem.

A mi közönségünket az ily apró-cseprő dolgok nem érdeklik. Kp oly kevéssé törődnek az ilyesmivel, mint a képviselőhöz az elvi vitákkal.

Hamun igenis azért, mert ő is scandalumtárgy volt.

Heteken, hónapokon keresztül folyt az elkeseredett vendetta közte és Bohonczy Gida közt a képviselőházban, utóbbi volt a vádló, előbbi a vádlott.

S mi lett a vége a sok hercze-hurczának?

Az, hogy Hieronymi ellen nem lehetett semmit bizonyítani. Megkapta a satisfactiót a ház előtt s azután rögtön leköszönt az államtitkárságról, — s elment az osztrák vasúttársasághoz igazgatónak.

Innen kedvére neveti mindazokat, kik gyanúsították, kik sárral dobálták, kik készek voltak rá dobni az „első követ“, pedig joguk sines hozzá, hogy tehessék.

Hieronymi azért, hogy igazgatónak ment az osztrák vasúthoz, nem csak saját magának használt, hanem ártott, nagyon nagy kárt tett az országnak, — mert Baross Gábornak csinált helyet.

Haja, szakáll, bajusszá fekete. Arcza szőrös. Termete közepes, vállas, izmos, hajlandó a hízásra. Fiatal korában híres lovas és kocsis volt s messze vidékeken nem lehetett találni hozzá hasonló mulató embert. Rendkívüli szívós lelkületű embernek kell lennie. Idegei kötélből vannak. Mikor Rohonczy a vádakát szemébe mondta a képviselőházban, még csak a szemét sem hunyorította. A mikor a vádakra felelt, hangja a legkevesebbet sem remegett.

Akkor sokan azt jegyezték meg, magatartására, hogy az nem egyéb, mint „noble hardiesse“; azóta kitűnt, hogy ártatlansága aczélozta meg lelke erejét.

TELESZKY ISTVÁN.

Modora sima, felfogása éles. gyors és találékony: ha szükség türelmes, nyájas és humánus, ha magánál kisebb emberrel beszél brutális és fenhéjázó. Egy szóval protypja a politikai: „Tiszavirágoknak“.

Nevét „y“-nal írja, azzal akarván magának tetszelegni, hogy a nemesítő „y“ miatt még nemes embernek is tarthatják. Pedig ha dupla „y“-t tesz is a neve végire, még se tagadhatja el, hogy Jajtelesnek hívták valamikor.

Kevés ember tartja ama szabályt oly szigorúan maga előtt, mint Teleszky István, hogy a politika nem egyéb azon művészetnél miként lehet az embereket megcsalni.

Mint ügyvéd nagy clientélája van, s egyike a bírák lenkedveltebb informátorainak.

Ha a házban valami jogi kérdésben szólal fel, oly díszesen burkolózik jogtudományának köpenyredéibe. mint a haldokló Caesar.

Beszédei azokhoz a kitaposott s elkoptatott czipőkhöz hasonlítanak, melyeket valami nagyvilági hölgy már megunt, s komornájának dobott oda.

Sajátsága, hogy valahányszor az igazságügyi tárcza kerül szóba. Teleszky rendesen elmondja barátainak, hogy a kormány ismét megkínálta Pauler tárczájával — de ő nem fogadra el.

Persze hogy nem! Hisz a róka komának is savanyú volt a szöllő.

DÁRDAY SÁNDOR.

Garrikról, az angolok nagy színészéről, a nagy mimikusról állítják, hogy egy alkalommal elment Hogarthhoz, ki az akkoriban elhunyt Fielding képét szerette volna lefesteni. A szomszéd szobából Fielding hangján szólalt meg, annak arczát utánozta s Hogarthot kiálló. A festő reszkedett, mert tudta hogy Fieldinget már eltemették, — s csak nagy későre ismerte lel Garriket.

Így voltam én már több ízben Dárday Sándorral.

Ugyanis gyakran megesett rajtam, hogy egyik vagy másik kapuban egy jó testes, arasznyi aranyszőke szakállú embert láttam, s önkénytelenül azt a kérdést akartam hozzá intézni: „Ki halt meg ebben a házban?“, akkor vettem észre, hogy nem a Szent Mihály lovait részvényekre hizlaló „Entreprise des pompes funébres“ díszbotos, diszknesmás ajtónyitogatója áll előttem, hanem csak annak szakasztott mása Dárday Sándor. Kevés ember tudja a nyakát kevélyebben hátra vetni, mint ő. Sétál is naphosszat, csak-hogy mutogathassa magát. A képviselőházban csak különös ünnepeyes alkalmakkor, például ha előadó, vagy szavazáskor lehet látni.

Úgy látszik ugyanis, hogy ő a mamelukoknak egy különös, és sajátságos cathegóriájába tartozik.

Azelőtt, ha szükséges volt oly legény a bátra, aki szembe szállt az ellenzékkal, rögtön előrántottak Dárdayt. Mi tagadás benne, beszélni képes volna két évtizedig egy szuszia.

Hogy mit, — az az ő dolga, — de beszél. Beszél bátran merészen. Védi Tiszát, védi a cabinetet. védelmezi azt az áldásos művet, amit kiegyezésnek neveznek, s rendszerint azzal végzi, mennyire büszke reá, hogy olyan miniszterelnököt támogathat, mit Tisza

„Nichts ist verwegener, stolzer, kühner.

Als grosser Herren, kleiner Diener.“

Ma már Tisza nem beszélteti. Helyettesítette „újabb, frisebb, fiatalabb erőkkal“. S ép ezért hallgató mameluk-collegái, kik régebben a „beszéd dicsőségét“ irigyelték tőle, elnevezték „p e n s i o n á l t m a m e l u k n a k“.

Ő pedig gúnyosan mosolyog hosszú szakállába, megvetőleg nézi végig a „hallgató mamelukokat“, s: Ne féljeteK, eljön az én időm újra, majd rám szorultok; h i s z l e s z m é g b o s n y a k v i t a. — gondolja magában, s kecses menuette lépésekkel halad odább, s daczára hogy pensióban van, elégedett mert tudja: „qui beno latuit bene vixit“.

DARÁNYI IGNÁCZ.

— Milyen ember lehet ez a Darányi? kérdem valakitől egy alkalommal.

— Ez olyan ember a ki annak varrja a hímet, a kivel beszél. És igaza volt; mert azaz édeskedés selyp emberke nagyon szíves előzékeny; fülbemászó szemben, de amint elfordultok egymástól, azt is elfeledi, hogy valaha beszélt veled. Hü mamelukja, házmestere Tiszának s nagyon rosszul esik neki. ha a kormánypárt tagjait valaki megcsipkedi.

Németh Albertnek pláne halálos ellensége. Bérezi bátyánk nagyon mérges beszédet tartott s még a parázs benne volt a beszéd befejezte után is, — amidőn hozzá somfordál Darányi Náczi s az ő édeskés, selyp hangján megszólítja:

— Ejnye! ejnye! kedves Belczi báczikám, hogy isz lehet valaki olyan elősz?

—Mit akarsz öcsém, mordul rá a vén buldogg, hisz a javát még el sem mondtam.

— Jézusz Mária! mi lehet az?

— Hozzá akartam még tenni, hogy négy esztendő előtt elbocsátottam inasomat, s azóta nem bírok kapni, mert minden oly ember, akiben az inasi jó tulajdonságnak ki vannak fejlődve, Tisza mamelukja akar lenni.

Darányinak tátva maradt a szája.

TISZA KORYBANTJAI.

BOÉR ANTAL.

Korelnök évtizedek óta. S amióta csak korelnök, mindig ugyanabban az egy magyar nadrágban és sulytásos zekében láthatni.

Melyik lehet öregebb, a ruha-e, vagy gazdája? nem tudni.

Fürge, gyors lábú öreg úr. kinek minden oly esetben, ha sarokba szorítják van egy jól sikerült tréfája: s a ki eddig minden zűrzavarból ép oly könnyen vergődött ki, mint a parafa a víz alól.

A szabadságharcz leveretése után in absentia őt is halálra ítélték.

Egy ideig Békésmegyében bujdokolt, majd feljött Budapestre. Nem kellett többé bujkálnia. Haynau előtte való nap lön kegyvesztett s kegyelmezett meg soknak a nagyon is kompromitáltak közül.

Ezután haza ment Erdélybe, meghúzta magát a jól elzárt havasok között, olvasgatta a különféle nyelvű orvosi könyveket, s kivárta míg Palóczy László az 1849-iki utolsó korelnök meghalt» azután feljött helyébe korelnöknek.

Őtet bajosan fogja élő ember detronizálni.

KEMÉNY JÁNOS.

Ez az öreg úr nagyon is méltó egy tekintetre.

Híres arról, hogy jól, s nagyokat szeret ebédelni. A Kemény familia tagjai között ő a legokosabb ember, mert a legkevesebbet beszél.

Alacsony, ősz ember. Hive egész az odaadásig a kiegyezésnek, s ellensége minden néven nevezendő reformnak. Nagy lelki

barátságban volt a „haza bölcsével“ Deák Ferenczczel. s szeret még ma is ennek a tüzenél sütkérezni.

A Kransz Lajos-féle verificationalis ügyben ő volt a bizottság elnöke. Az elnökségről leköszönt, mert tudta, hogy a bizottság nem v a l a m i s z é p m u n k á t végez, — de volt lelke elnézni, hogy azt, mire ő nem vállalkozott, más e l k ö v e s s e .

A verificálás után való nap valaki ezt kérde tőle:

— Ugyan kedves bátyám, mondd csak, mit szolt volna Deák Ferencz Krausz Lajos verificálásához?

— Mit! H á t a z t , a m i t T i s z a !

CSÁKY LÁSZLÓ.

Roncstól vén csónak biz ökelme már, mely foldozgatás nélkül még a csekély vízben is elsülyedne.

Évenként egyszer mostanig szellemileg kitatarozták, rendbe hozták, s oda állították a fronte elé. hogy üdvözölje a derék korybantok nevében a hatalmas „generálist“.

Csáky László ért ahhoz legjobban, hogy kell valakit az egész évre szerencsésé tenni. Hogy is ne értene! Hisz tanult mestersége az újévi díszköszönés, most már úgy rá megy a nyelve az évekkal ezelőtt elkészített schémára, hogy a múltkor egy rokona névnapja alkalmával is azt deklamálta el az ünnepezt házigazda tiszteletére.

Ő nagy elefánt a mameluktáborban. Ott áll hátul, a mögött a színpalak mögött, melyekre a nagy közönség gyermekes tiszteletid, kíváncsisággal s érdekléssel tekint.

Csáky saját testi szemeivel észlelheti, mint rendezi Tisza a politikai függönyöket s mint gyártja a cachirozott menydörgéseket. Ő a főaugurok egyike, kinek hangosabban van joga kaczagni. midőn a többi politikai komédiás természetes arczát látja, s természetes hangját hallja.

Csáky László hasonlít azokhoz az orvosokhoz, kik mindenben a szabályosságot szeretik. A szabályos kezelés ugyan sok esetben a Szent-Mihály lovára ülteti a beteget — de a bölcs doctor szabály szerint járt el. Aki meghalt. — meghalt. Punctum! el kell temetni. — de

a szabályt nem szabad áthágni. — mert annak nagyon furcsa következményei lehetnének.

Ő is makacsul ragaszkodik a közösügyes szabályhoz: inkább vesszen el az ország, — de a közös ügyeket megváltoztatni nem szabad, — mert azt Deák Ferencz csinálta.

Pedig hát a morál magában a történelemben fekszik, s nem az egyes államférfiak tényeiben található fel.

Haja ősz, alakja megtört, arcza sápadt, beesett, s időnként hectikus pír ömlik el rajta.

Ez a sápadt, kóros kinézés jellemzi legjobban a gyógyíthatlan, hanyatló és pusztuló közállapotokat, melyeket oly sok egymásra következő január elsején kidicsért a miniszerelnökhöz intézett dikciójában.

Ebben az évben, midőn jubileumról volt szó, maga a szabadelvűpárt látta jónak, hogy ne ő tartsa az ünnepi dikciót.

Az öreg káplárt még ettől az utolsó rangjától is megfosztották.

PODMANICZKY FRIGYES.

Falstaff kijózanodása, midőn régi czimboráját megkoronázták, nem lehetett keserűbb annál, amit Podmaniczky Frigyes érezett, midőn saját párthívei támadtak rá az operai gazdálkodás miatt a pénzügyi bizottságban.

Már ezek sem tudnak egyebet, mint az ember életét elkese-
ríteni, — gondolja magában a tarka báró. — pedig ezzel a sok hangtalan énekessel s énekesnővel úgy sem valami rózsás az élete.

Az operai gazdálkodásra eddig senki sem hederített. Miért?

Podmaniczky fünek-fának azt beszélte: Udvari operaház, az udvari fogja a deficitet fedezni. Most sült ki, hogy bár udvari operaház. — azért a szenvedőleg s részt mégis csak a nemzet kénytelen viselni.

Eddig Podmaniczky, mint az udvari operaház intendánsa boldog ember volt. Élete egy szép májusi délelőthöz hasonlított, — mely előhírnöke szokott lenni a közeledő nyárnak.

Amióta Hegedűs Sándor, Wahrmann Mór és Láng Lajos a pénzügyi bizottságban ráterítették a vizes pokróczot, — azóta

élete szeptember utolsó napjaihoz hasonlít, mely napok a tél közeledtét jelzik.

Mert most már ő is belátja, hogy mégis csak kell valami bajnak lenni ott az operai gazdálkodás körül, különben nem berzenkedtek volna oly nagyon a pénzügyi bizottság tagjai.

Hisz az a bizottság olyan szelíd egy jószág. Soha se bánt senkit. De ha a csacsi túlságosan meg van terhelve, az is elkezd ám rugdalózni. Podmaniczky pedig ugyancsak megterhelte.

Alakja, egyénisége nagyon ismert. Ha ő a házban van. akkor mérget vehetsz rá, hogy szavazás lesz.

Fiatalnak már nem nagyon fiatal; de ha vagy harmincz esztendőskével ifjabb lenne, akkor n a g y d o l g o k a t művelhetett volna az operaháznál.

Így! Tempi passati.

Hive Tiszának testestől lelkestől. Soha egy alkalmat se szalaszt el arra, hogy a kormányt dicsérje.

Ha kedvencz operistáinak a nagy gázsikat kifizeti, rendszerint ily fajta commentárokkal kíséri:

— Hát aztán mondja még valaki, hogy van ez alatt a kormány alatt boldogtalan ember!

S Podmaniczky tetőtől talpig gavallér lévén, amit mond, maga is elhiszi. Napokon keresztül nem beszéltek egyébről, mint-hogy Podmaniczky megy-e, vagy megmarad intendánsnak?

A végén kisült, hogy az egész távozási zúr nem egyéb, mint megelőzése annak, — hogy a pénzügyi bizottsági támadás a házban ne ismétlődjék.

Kiki úgy paríroz, ahogy tud!

ORSZÁGH SÁNDOR.

Nem a Guthy Országhoktól származik, hanem az Össterreicher-féle Országhokból, s most szentlőrinczi Országh Sándornak nevezi magát, mert boldogult Lónyay Menyhértől kapott Szent-Lőrinczen telkeket.

Arcza széles, kövér pufók, mint egy jól megtelt holdvilág, s oly kétes színű, mintha vörös rézlapra sötétes pontokat égettek volna.

Nem hiszem, hogy lenne a fővárosban egylet, intézet, pénzügyi vagy más e fajta vállalat, melynél Országit Sándor ha nem is igazgató tanácsos, legalább is felügyelő bizottsági tag ne lenne.

A fővárosi bizottsági testületben szava feltétlenül döntő. Amióta a nyáron francia vendégeink voltak Budapesten, az ágiója csak emelkedett, mert Gerlóczyt s Országit Sándort kivéve a többi bizottsági tag véka alá rejtőzött. Kamermayer fürdön reperálta rozoga egészségét, Ráth Károly pedig torokgyulladást kapott, — nehogy francziául kelljen szónokolnia.

Országgh vágta ki a főváros becsületét.

Nem is mulasztotta el, hogy ezt a jövő választás érdekében Ó-Budán ki ne aknázza. Összehívta választóit a Pilsák-féle kocsmába, s elmondta, hogy mit üzentek francia barátaink.

Ezóta az ó-budai kapás büszkén tekint rá:

— Na! unser depadirter is tó kseiter als te operpirgermáster. Hoch lebe Arszág!

Titokban igen igen nagyravágyó. Már évek óta aspirál a fiumei kormányzóságra, s hogy annak képes legyen megfelelni, négyöt év előtt fogott hozzá a tálján nyelv tanulásához, — de nem bírta tovább vinni, mint hogy: „lasciate ogni speranza“. — már tudniillik a gubernatorságra való vágyakozást.

Most már megelégednék a fiumei képviselőséggel is, de hát Csernatony nem teszi meg neki azt a szívességet hogy meghaljon.

Mint képviselő szokott esetről esetre beszélni; s beszédei hasonlítanak a Csillag Anna-féle reklám hirdetésekhez,

VADNAY KÁROLY.

A világ irodalom kevés embert gyűlöl annyira. Írja valahol Macaulay mint a lángeszű Machiavellit. Nagyon, de nagyon sok későbbi bünt, rosszat tulajdonítanak a „Principe“ című könyvének. Állítólag Szász Móricz politikája is azért volt oly álnok, mert a Principét olvasgatta. A Bertalanéjji hugonotta mészárlás a Principe eredménye volt: sőt a túlzók egész odáig mennek, hogy a lópor összeesküvést is a Principének tulajdonítják.

Nálunk a magyar irodalomban Vadnay Károly az, kit mindenki Machiavelliként gyűlöl.

Finom tolla, éles sarcasmusa szereztek neki annyi ellenséget. Pedig ő is elmondhatja Stuart Máriával: „Jobb vagyok a híremnél.“

Eégi napszámosa az irodalomnak. A zsurnalistikának azt a kiváló válfaját műveli, mely eddig egyes egyedül áll minden versenytárs nélkül a mai nagy concurentialis világban. A „Fővárosi Lapok“-nak nem akadt versenytársa. De nem is akadhat, ameddig nem támad egy újabb Vadnay Károly.

Finom tapintattal, sok aestetikai ízléssel, kiváló gonddal, s nagy csinnal van a lap szerkesztve. Kezébe veheti azt a legblazirtabb politikus, vagy az első jogász bálra készülő serdülő leányka, mindegyik talál benne olyasmit, ami megfelel ízlésének. De viszont sohasem csúszhat bele olyas valami, ami „kötény alatti“ olvasmányá tenné Vadnay lapját.

Vadnay Károly magas, vörösös szőke, öszülni kezdő, nagy széles homlokú férfiú. Társaságban szellemes, élczes, s sarcasticus.

Sokan azt hitték róla hogy mint képviselő nagyon hamarosan lefoglalja magát járnival.

Csalatkoztak! Megállta helyét emberül, s meglepte a házat józan, nyugodt, és sok helyen a szónoklat magaslatára emelkedő beszédével.

Igaz, hogy alig nyitotta fel a száját a képviselőházban, rögtön a legalacsonyabb számolyává lett a kormányelnöknek, mert kijelentette, — hogy b ü s z k é n v a l l j a m a g á t mameluknak.

Tőle, a hiú, irigy, folyton gyanakodó, senkiben nem bízó, ideges, rideg kedélyű egyéntől, ki gondolatait ritkán árulja el. — több volt ez mint amit várni lehetett.

Talán ekkor volt legelőször őszinte teljes életében!

ANDRÁSSY MANÓ GRÓF.

Amióta az új főrendiházi törvény életbe lépett, senki sincs oly zavarban, mint Andrássy Manó.

Az előtt tudta classificálni az embereket. Szerinte csak két féle volt: Főrendek, és nem főrendek. S előtte csak az elsőnek volt becse. A többi csak mob, csak canaille volt. De az a fur-

fangos Tisza, őzzel az agyafürt törvénynyel az ő kombinációját s osztályozását egész megzavarta. Most nem tudja magát még a mágnásokkal szemben sem tájékozni. Mert az újabb időben háromféle főrendeink vannak:

Olyanok, kik a törvény meghozatalakor rögtön tagjai lettek a főrendiháznak;

Olyanok, akiket Tisza lángpallosa örökre kitiltott a főrendi paradicsomból, s végre olyanok, kik a múzeum kertben ácsorognak, s lesik várják azt az időpontot, amikor újra bemehetnek az ígért földre.

Már most hogy kedélyeskedjék Andrássy Manó gróf egy „örökre kicsapott mágnással? Hogy adja annak egész kezét oda, egy ujja hegye helyett. Fi donc! még ilyet gondolni is.

De viszont, hogy sértsen meg egy oly mágnás collegát. aki még valamikor főrendi collega is lehet?

Haj! nagy baj biz ez! De hát ennek a bajnak már csakugyan Tisza Kálmán az oka.

BEÖTHY ALDZSI.

Végtelen éles eszű, jókedvű, könnyedén élcelődő ember. Egyike a legelevenebb, legkedélyesebb lelkeknek.

olyan, aki egy jó élez kedvéért feláldozza lelke örök boldogságát is. Egy alkalommal éppen sógoránál volt. amidőn ahoz gyapjúkereskedők mentek, vásárolni. Nosza Aldzsi előveszi őket. s nyakba főbe kezdi dicsérni sógornőjét, hogy az milyen derék asszony, milyen jó gazdasszony. — mert még a komondorok a t i s m e g n y í r a t t a a b i r k á k k a l e g y ü t t. Nagyon természetes, hogy az egyik gyapjú vásárló hamarabb szökött meg mint a másik.

Nem csoda, ha ez a genialis ember, többé kevésbé nagy pénzügyi kapacitás is. Alig pár év előtt meglehetősen port vert fe az az új leszámítási rendszer, melyet Aldzsi feltalált, s egy jámbor csizmadiával szemben rögtön alkalmazott is.

Mikor Móricz Hall Biharmegyében képviselővé választották, a megye közönsége Beöthy Aldzsit tisztelte meg a főjegyzőséggel.

A választást meg kellett köszönni. Aldzsi feláll, beszél, hosszasan, ékesen, — s beszédét ezzel végzi: S hogy Móricz Pál tisztelt barátom után engem választottak meg főjegyzőnek, erre hazánk nagy költőjével elmondhatja a megye magáról: „Múltadban nincs öröm, jövődben nincs remény.“

Egy alkalommal valaki durva levelet írt Aldzsinak. Aldzsi egész hidegen összegyúrte, mellényzsebébe dugta, mintha olyan lejárt váltó lenne, melyet sohase szándékozik kifizetni, s a levél írójának így válaszolt:

„Goromba levele előttem fekszik. Egy óra múlva már a hátam mögött lesz.“

Azt szokták mondani, hogy a kinek halála hírért költik, az hosszú életű leend. Akkor Aldzsi az lesz, mert neki már legalább háromszor költötték halála hírért.

Egyik jó barátja újságolja a másiknak, hogy Aldzsi meghalt:

— Meghalt Aldzsi? lehetetlen!

— Meg ám!

— Ejnye de kár volt annak a jókedvű fiúnak meghalni!

Hm! hm! hogy fogja az most mulattatni az úristent.

Az utolsó választáskor Aldzsi kimaradt.

A ház alakulása alkalmával megszólítja egy ellenzéki képviselő a folyóson Tisza Kálmánt:

— Ugyan kegyelmes uram, milyen lesz most ez a képviselőház Aldzsi nélkül?

— Igaz, — viszonzá Tisza. — csakhogy most nincs olyan kerület Magyarországon, a melyben meg tudnám választatni.

És mégis a k a d t !

KEGLEVICS ISTVÁN.

Legalább tíz évvel fiatalabbnak látszik mint a mily öreg. Azok közé a szerencsés szőkék közé tartozik, kik nagyon későn kezdenek öszülni.

Keglevics István már öszülhetne. — de még nem öszül. Ennek oka az lehet, hogy csak rövid idő óta foglalkozik politikával.

Sokan rá fogják hogy nem jó magyar ember. Némelyek e miatt nevelését okolják, de ezek is egész határozottan aulicus mág-

násnak tartjuk. Olyannak, ki Bocskayt lázadó vezérnek tekinti, ki előtt Tököly Imre guerilla felkelő, s a ki szemében II. Rákóczy Ferencz forradalmár a negyvennyolczadiki események pedig csak egy felkelési kísérlet kudarcza volt.

Daczára azonban az ily politikai kedélyromlottságnak, mégis találunk Keglevics grófban bizonyos jó tulajdonságot is.

Ilyen jó tulajdon például, hogy szeret felebarátain segíteni.

E célból alapította részvényekre a borszövetkezetet. Komornikján a borszövetkezet alapítása által úgy segített, hogy megtette pinczemesternek, — a részvényeseken pedig úgy, hogy liquidáltatta az intézetet, s végül ő vette meg.

A képviselőházban több ízben beszélt, Mint szónok ahhoz a lemez-papír képhez hasonlít, melyen egyetlen mozgó fő húsz különböző testet jár meg úgy, hogy ugyanaz az az arcz néz reánk egymásután a huszár egyenruhája, a pap találja, a zsidó kaftánja, s a koldus rongyai mögül.

Akár miről beszél, az ő arczáról folyton lerí, hogy egy kis miniszteri tárcza fejében tartja beszédét; sőt állítólag újabban beérné már az intendánsággal is. Elhiszem!

KÖRÖSI SÁNDOR.

A nagy francia forradalom elején, egy pátrióta azt a bolondot vette fejébe, hogy a Hotel de Vilile pinczében felhalmozva evő lő poros hordók között pipázgatott. Se szép szó, se fenyegetés nem használt semmit, a polgártársat nem lehetett a hordók közül elcsalni.

Végre Lefèvre abbének támadt egy jó eszméje, s megvette a polgártárs pipáját három frankért.

Körösi Sándor bátyánkkal is úgy tett a szabadelvűpárt, mint Lefèvre abbé a pipázó patriótával.

Amint Debreczenből felkerült, elkezdett olyan hangon beszélni, hogy a Péterfiáról kihallatszott volna a „nagy erdőre.“ Beszélt, beszélt és folyton beszélt.

Mit, s miként? azt legjobban meg lehet ítélni abból, hogy a kormány minden áron el akarta hallgattatni. Kérés, rimázkodás. nem használt.

Ő „független hongyülési népképviselő,” beszél amikor neki tetszik. Elég, ha nem beszél a kormány ellen. Ne akarják belefojtani a szót, mert akkor szétpattan.

Végre mégis megvették a pipáját három frankért. Kemény János báró leköszönt a Krausz-féle bíráló bizottság elnökségéről.

Megtették elnöknek Körösi Sándort. Ezóta be van pecsételve a szája. Ugyanis így gondolkodik: Kemény Jánost okos embernek tartja mindenki, — mert hallgat.

Én lettem utóda a bizottsági elnökségben, — ergo, ha hallgatok engem is okosnak fognak tartani.

Hangja, mint már említettem, terjedelmes, öblös, átható, mint egy remorqueur füttyje. Beszéde eleven és polemicus, — de teljesen logicátlan.

Körösi Sándor bátyánk csak úgy hasonlít a komoly politikushoz, mint a szikviza champagnehez.

Amíg a szikvizet kinyomják az üvegből, — pezseg ugyan, mint a pezsgó, de daczára a pezsgésnek nincs se íze se ereje.

Körösi Sándort Debreczen városában valódi francia champagnek tartották. Amikor felkerült Budapestre akkor derült ki róla, hogy pezseg ugyan, de azért csak szikviz ő kegyelme, nincsen se íze se ereje.

LUKÁCS BÉLA.

Erdélyben egy anekdota járja az örményekről, mely szerint az örmény kicsi korában „G é c z i”: ha felcseperedik „G e r g e l y”: ha férfivá lesz „K o r b u l y”: ha arany órára tesz szert „B o g d á n”: öreg korában „Lukács”: ha nagy hivatalba jut, lesz belőle „G a j z á g ó”.

Lukács Béla kiválik ebből az örmény classificatióból, mert ő még fiatal ember s m á r i s „g a j z á g ó”.

Nem örmény mivoltának, de természetének lehet tulajdonítani, hogy egyike a legviisszataszítóbb modorú embereknek.

Hajdanában ellenzéki, majd bebizonyította, hogy elvei nincsenek. — mert minden ok nélkül csapott át a kormánypártra. Sem politikai hite, sem állandósága.

Mióta Tiszához csapott, a generális úgy van vele, mint a hadviselőfelek az ágyúba fogott lovakkal. Ha az egyik fél lovát az ellenség hatalmába keríti, az a jámbor ló ép oly ügyességgel és kitartással húzza az ellenség ágyúút, mint húzta előbbi gazdáját.

Ezért azután abrak és gondozás a jutalma. Látszik, hogy jól viselte magát, mert a magyar államvasutakhoz ötet tolták be „G a j z á g ó“-nak.

Az egész ember az ellentétek összetétele. Jelleme hasonlít Milton poklának ajtóőrére, aki félig ember félig kígyó volt; felső része szép és elragadó, alsó része csúszo és mérges.

Ő sem hiába oly fekete!

RÓNAY JÁNOS.

Alacsony, száraz, beretvált arcú, vastag fekete serte bajuszú, igénytelen kinézésű emberke, kit legújabbán választottak meg a „congregazione dei liotti“ tiszteletbeli tagjává.

Ő is egyike azoknak, kik a tíz parancsolatért szenvedtek.

Mert ő bibliai Józsefet felette ostobának tartja. Szerény nézete az, hogy sokkal nagyobb szemtelenség visszautasítani egy nő ajánlatát, mint erővel rabolni tőle el azt, amit megtagad.

BEKSICS GUSZTÁV.

Beksics Gusztáv nélkül ma napság sem kormányt, sem irodalmat képzelni nem lehet.

Ha Beksics Gusztáv nincs, nincs Timoleon s a Timolemi támogatása nélkül a Tisza kormány már rég elbukott volna.

Azt lehetetlen tagadnom hogy Beksics Gusztáv ügyes ember. Olyan tolla van. mint ma talán egy-két „egyént“ kivéve senkinek. Beksics arról ír a jövő perczben, amit e pillanatban mondasz neki.

És nem rosszul ír. A styl üdesége, világossága, elméssége mind meg van nála, csak adjátok neki oda az anyagot, — s ő ír m i n d e n r ő l. Ez ő nála az a bizonyos pont. amit Archimedes kívánt magának, hogy a világot kiemelhesse sarkaiból.

Ő arra keres támpontot, hogy a gentryt forgassa ki sarkából. Alig szolgálta le mint publicista inas éveit, máris politikussá küzdte fel magát, s most a parlamentben adja ki azt az eszmét, hogy Magyarországon minden jogosult. — csak a gentry számára nincs itt hely.

Ha azután ilyes beszéd alkalmával közbe kiabálnak, olyan mint egy törbe került oroszlán, mely fel leven ingerelve ordít, s farkával csapkodja oldalait.

Hanem daczára hogy képviselő lett, mégis az elsárgult kétségbeesés tükrözik le arc-záról, ha mástól is jelenik meg röpirat, — nemcsak tőle.

Mert neki valódi röpirat gyára van, melyben folyton küzd minden és mindenki ellen.

Küzd a vele nem egy véleményen levő politikai pártok ellen, küzd az antisemiták ellen, a gentry ellen. — Ha leveri a tollharczban ellenfeleit, szétszedi darabokra, s tolla hegyére tűzve diadalmasan mutatja fel a szellemileg scalpírozott koponyát.

Ekkor azt véljük, no Beksics megelégette a győzelmet. Nem! Szó sincs róla. Másnap új küzdelmet kezd, — de maga is átlátja hogy amit cselekszik sok, — hát levedli Timoleont s egy újabb álnevet vevén fel. — teljes huszonnégy óráig a legszigorúbb incognitóban marad.

Sokan azt mondják az ambíció ösztökéli erre a sok munkára. — némelyek, — hogy robotba dolgozik!

HUNYADI LÁSZLÓ GRÓF.

Commodus római császár hajdan éles fegyverrel állt ki a küzdhomokra egy szerencsétlen gladiator ellen, kinek nem volt egyéb fegyvere, mint egy ólom szuronya.

Hunyady László gróf a bosnyák kérdés tárgyalása alkalmával ólom karddal vágott neki az egész parlamentnek:

— Maguk nem tudnák semmit. — mondá. — de ő sem árult el többet, hanem leült s szellemi kardját vissza dugta üres tokjába.

Pedig a keleti kérdés őt nem csak mint magyar embert, hanem mint az Obrenovicsok sógorát, s mint Hunyady László grófot is speciálisan érdekl.

De hát ki tehet róla, ha a magyar parlamentnek nincs ér-
zéke a „magázás“ iránt.

Igaz, hogy ama fatális és el sem kezdett, be sem fejezett
szűzbeszéd alkalmával sokan azt állíták, hogy László grófot nem
a beszéd zavarta, hanem Odescalchy Arthur herceg alakját látta
az ajtóban megjelenni.

Ha maguk nem tudnák Hunyady gróf históriáját Odes-
calchy Arthúrral, hát elmondom.

Arthur herceg valamikor, ősi magyar szokás szerint csatló-
sokkal utazott, s ha besötétedett a csatlósok fáklyát gyújtottak, s
úgy vágatott tovább a csángó herceg, mintha „fekete vadász-
ton“ volna az alvilág urával.

Egy ily éjjeli utazás közben felért Arthur gróf Szliácsra.

Amint megérkezett, első kérdése volt. miféle vendégek vannak?

— Hunyady László ő méltósága van itt pár nap óta.

Mondja meg, hogy ez és ez van itt, jöjjön le, szeretnék egy
kicsit mulatni.

A pinczér néhány perez múlva nagy alázatos fejbókolás kö-
zött jött vissza, hogy a méltóságot; gróf tisztelt éti a főméltóságú
herceget, de már lefeküdt s piheni akar.

Odescalchy éktelen dühbe jött; fogta magát, kiszedte revol-
ver történeiből a golyókat, s úgy tette ismét revolverébe, ezzel
fel a Hunyady László szobájába, bogy csendes nyugodalmat sze-
rezett neki.

Az ajtó zárva volt.

Hatszor egymásután lőtt be a csángó herceg a gróf szobá-
jába, — azután egész nyugodtan visszatért oda ahonnan jött.

Hunyady László más nap kora hajnalban elutazott Szliács-
ról, — s évekip nem látta Odescalchy Arthurt.

CHORIN FERENCZ.

Az 1881-iki választások lezajlása után egész csendben három-
négy képviselő surrant át az ellenzéktől a kormánypártra. Köztük
volt Chorin Ferencz is.

Akkor tévé egy jó barátom az alábbi összehasonlítást.

A középkorban voltak szabadcsapatok, flibusztierik, kik magukat, lovaikat, fegyvereiket, eszüket, erejüket s tapasztalataikat bérbé adták.

Hogy ki vette őket bérbé, az nekik mindegy volt. A flibusztieri a legnagyobb bérnek s a legnagyobb szolgálati időnek adta az előnyt. Ha a hadjárat, melyre szerződött véget ért, nem kötelezte őt se hit, se becsület, se törvény, hogy fegyvereit előbbi ura ellen is ne fordítsa.

Chorin egy ideig más táborban harczolt, mint a melyhez jelenleg tartozik. Abban a másik táborban úgy látszik letelt szolgálati ideje, s átment a kormánypártra.

Itt szolgálati ideje Tisza bukásakor telik ki; — akkor, flibusztieri természetű lévén, — ismét másnak fogja szolgálatait felajánlani.

Sovány vékony ember, hogy könnyen bele lehetne dugni egy vasas német kardtokjába. A mellett néha csintalan, de mindig találékony.

Egyszóval azok közé a nálunk nagy számmal levő állhatatlan politikusok közé számítható ő is, kik készek tetszés szerint változtatni köpönyegüket. Ma Apponyival czimborálnak, holnap Tiszának a kezét nyalják, — s holnapután, ha Tisza bukni talál, ő kiáltja legelsőnek: „Feszítsd meg!”

Nem újság nála e kiáltás. Ősei is kiáltották.

VISI IMRE.

Arczáról láthatni, hogy rajongó kormánypárti. Kőrössy Sándor odaadása. Baross Bálint meggyőződése, Krajcsik Ferencz kitartása, Láng Lajos idealismusa és Vadnay Károly nyílt őszintesége mind egyesítve vannak Visi Imrében.

Kóla bátran elmondhatjuk: Tisza pártibb magánál Tisza Kálmánnál.

Szép, magas, férfias alak. nagy ábrándos fekete szemekkel. Széles arczát hosszú szakáll köríti, ajkai fölött kicsinyke bajusz feketéllik. Süni, hosszú fekete haja bizonyos prófétái ihletet kölcsönöznek neki.

Zsurnalistikai pályáját Jókay oldala mellett kezdte a „Hon“-nál. Most a „Nemzet“ szerkesztője, s ezt az egyetlen embert csakugyan irigyelni lehet Tisza Kálmántól, mert ő azzal a szent meggyőződéssel küzd, hogy a hálóból, melybe belekeveredtünk, van még kibontakozás.

Pedig hát könnyebb a tojást megfőzni, mint kiköltetni.

Visi Imre főzi a szabadelvű tojást naponként a „Nemzet“-ben. — de Tisza bajosan fogja azt kiköltetni.

GAJÁRY ÖDÖN.

A kormánypárt Fenyvessy Ferije, bővített kiadásban, amennyiben Ödönkének az arcza kezd keresztbe nőni, mint az a kanonok uraknál nagyon gyakran látható.

Apponyinak még valamikor meggyülhet a baja Gajáry Ödönjei. mert Gajáryt is a jezsuiták nevelték. A papok Kalocsán csak lesték várták, mikor nő fel a kis Ödön hogy embert lehessen belőle faragni. S hogy életrevaló férfi válik belőle, azt Gajáry megmutatta már fiatal korában, mert nagy kurmacher volt.

Carrierejét a jegyzőségen kezdte. És sajátságos, hogy nem esze és képzettsége miatt választották meg azok a vaskalapos emberek legelőször jegyzőnek, — hanem mert szükségük volt reá, — illetve gyönyörű írására.

Rövid idő alatt lerázta magáról az igát. s főjegyző lett: majd képviselő.

Pártja, mindjárt első beszéde után ráfogta, hogy ügyes, higgadt, ékesbeszédű szónokot nyert benne.

Okos embert mindenestre nyert. Mert annak már csak okos embernek kell lennie, aki Hajnak! ő eminenciáját le tudta főzni.

Pedig Gajáry lefőzte Hajnaldot.

Hogy hogy? hát úgy, hogy a jezsuiták fészkeben Kalocsán, a jezsuiták segítségével ő, a szabadkőműves mester, megválasztatta magát.

BUSBACH PÉTER.

Hartenberg városáról maradt az utókorra az az adoma, bőgj ott a bolha választotta meg a polgármestert.

A candidatusok körbe ültek a zöld asztalhoz, letették a posztóra szakállukat, s akinek a szakálla a bolhának legjobban megtetszett, az lett a polgármester.

A Terézvárosban valamikor 1881-ben két ember concurrált azért, hogy pártja felléptesse: Busbach Péter és Tenczer Pál. A párt egyformán szerette mind a kettőt; nem akarta megsérteni egyiket se az által, hogy ne őt, hanem a másikat jelöljék; mit tudtak tenni; a hartenbergihez hasonló istenítélet döntötte el, hogy ki legyen a jelölt. Busbach g y ő z ő t t .

E győzelmet Tenczer Pál három évig sem bírta elfeledni, mert a rákövetkező választás alkalmával felléptette Busbach ellen az antisemita gróf Festetich Pált, — s így nem csoda, ha a Terézvárosban Busbach újra meglett.

A képviselőházban soha, semmiféle kérdésben sincs véleménye, csak ha az ügyvédekről van szó.

Ilyenkor rögtön ő is Ciceróvá változik, — „pro domo sua“.

Szamosujvári MOLNÁR ANTAL.

Tehát nem a pap, hanem a zsornalista.

Ő egyike a legönállóbb gondolkodású embereknek. Ugyanis kevés embernek van elegendő erkölcsi bátorsága arra, hogy bizonyos dolgokban önálló ítéletet mondjon, vagy pláne önállóan cselekedjék.

A legtöbb bevárja míg a közvélemény ítéletet mond, azután úszik az árral.

Molnár Antal ép ellenkezőleg van. Ő mindig elejébe vág a közvélemény ítéletének, megelőzi azt s cselekszik már akkor, amikor a közvélemény még nem formálhatott ítéletet.

Például Hermann Ottó sohasem fogja neki megbocsátani, hogy egy derült pénteki este megírta kolozsvárit az ellenzéki vezérczikket, leadta szedni, azután földhöz vágta a tollát s át szegődött még a k k o r este a kormánypárti újsághoz.

Itt mindjárt polemizálni kezdett a másnap megjelenendő saját ellenzéki cikke ellen.

Hermannt kivéve, ezt senki sem vette neki rász néven. Ismerősei azt mondták rá:

— Nem csoda! Örmény.

Ezzel vége volt.

Most mielőtt mint kormánypárti képviselőjelölt fellépett Szamosujvárott, az ellenzéki „Pesti Napló“ szerkesztőségében működött.

A Napló ingyen jegyével utazott le egész sutyotyombán, megtartotta programbeszédét, visszajött s egész phlegmatica ült le rendes író asztalához Acsády Ignácczal szemközt a szerkesztőségben.

Amikor megválasztották, akkor mondta rá Urváry Lajos:

— Ez a Toni több az örménynél, ez már „görög.“

Vajon francziásan értette-e?

ANTAL GYULA.

Diogenes Plató iskolájában egy megkoppasztott kakast eresztett szabadon s ezzel akarta a Platóféle „két lábú tollatlan állatról“ szóló tantétel igazságát gúnyolni.

Ha alkotmányos képviselőről van szó, akkor Antal Gyula barátunk csak ilyen Diogenesféle kopsztott kakas számba megy.

Szegény, árva jámbor honpapuska! Amikor első ízben képviselőnek választották, sorba járta a ministeriumokat. hogy fogják pártját, támogassák, legyenek mellette. Búcsúzáskor egész bizalmasan mindenütt megsúgta, hogy ő kormánypárti.

Három esztendeig pihent, de amint újra bejött a házba akkor csakugyan neki való munkát kapott mindjárt anticipandó: A Hallerféle választásnál volt ő a vizsgáló bíró.

Ez alkalommal azután Kolozsvárit az a szerencse érte, ami eddig kevés bírót, hogy saját megvesztegethetlen és részrehajlatlan kezeivel volt kénytelen beírni, hogy r é s z r e h a j l ó .

Miért is ne lett volna! hisz a kormány utasítása szerint, járt el.

GÖDL KÁROLY.

Ha nyári ülések alkalmával, midőn a meleg alig alig viselhető el, a nap teljes fényében ragyog be a ház tanács termébe, s a jobb oldalon a hátulsó padosorok egyikén egy jól megérett narancsot bír valaki felfedezni, az illető minden gondolkozás nélkül rögtön ráfoghatja, hogy az a narancs voltaképen nem is narancs, hanem Gödi Károly feje.

Ő is egy nap alatt lett híróssé, mint legújabban a boldogtalan „mandatum-patikárus”: Both Pál.

Ameddig ugyanis az Ueberland földek a házban szőnyegre nem kerültek még szomszédja se tudta, hogy az a szép magas homlokú csendesen szunyókáló ember Gödi Károly.

Akkor egyszerre „n é p s z e r ü v é” lett; oly népszerűvé, hogy haza érkezve elmondhatta magáról: „Dicsőséggel borítva indultam Budapestre, és sárral fedve tértem haza”.

A sarat könnyű volt neki magáról lekefélni. Az Ueberland földekből telt kefére v a l ó.

STOLL KÁROLY.

Typikus alakja annak a mameluknyájnak, mely különböző utakon jutott a kétségbeesés ugyanegy aklába, s kész a létért dacolni minden ellen a világon.

Alakjára nézve oly magas termetű, hogy bevált volna a porosz király óriás gránátosai közé. Termete száraz, sovány, areza szögletes, mintha vonalazóval mérték volna ki. Szakálla ősz, haja kopaszos, kinézése köznapi.

És ez a köznapi kinézésű képviselő, felszajkosarazva, lekötözve politikai kötelekkel, mégis fel bírt tűnni a képviselőházban.

Igen, mert talán egyszer, először és utoljára életében, támadt egy jó eszméje. Valami bányatörvényjavaslatot tárgyalt a ház.

Bányászat! bányászat! ki az ördög foglalkozott volna valaha ilyesmivel? A magyar embernek ugyan nem kell még álmában sem. — Nem csoda, hogy az egész ház úgy eltátotta a bányatörvény javaslatra a száját, amily mélézva állott hajdanában Bileám kedves állatkája a hegy tetején.

Ekkor az utolsó padosorokból fölemelkedik egy hosszú alak. s kijelenti, hogy ő bányász. Abban a perczen ő lett a ház legnépszerűbb emberévé pártkülömbőség nélkül.

Szólott a javaslatához, és senki sem értvén hozzá, mindenki elhitte, hogy Stoll Károly csakugyan szakember.

Később sült ki, hogy Stoll bányászkodásával a t. ház csizmadiát fogott. Azóta maradt rajta a: „Bányarém“ elnevezés.

KRAUSZ LAJOS.

Elmondhatja magáról azt, amit Nagy Frinyes mondott, midőn a hét éves háborút megindította: „Nagyravágyás, érdekek és hogy az emberek beszéljenek rólam. — győztek: és elhatároztam a háborút.“

Krausz Lajosban győzött a nagyra vágyás, érdekek: fellépett képviselő jelöltnek a szentendrei választás által elérte azt, hogy az emberek meglehetősen hosszú ideig beszéltek róla.

Mert mint képviselőjelölt mindjárt baklövést követett el.

Nem leven practicus a korteskedés mesterségében, olyasmit cselekedett, ami később nagyon keserűn bosszulhatta volna meg magát.

Egy angol tudós művében ugyanis ezt olvasta: „A bortermő vidékek lakói rendszeren józanok. Az oly éghajlat alatt, hol nagy ritkaság a bor, nagy a mértéktelenség.“

Tyhű! gondolja magában Kransz Ludvig, akkor hát a szentendrei kerület lakóinak nagyon józan embereknek kell lenni, hisz Szent Endre bortermő vidék!

Kapja magát, azzal kezdi programmbeszédét, hogy Zsámbék városának k u t a t í g é r t.

Kortesia idejében kutat akarni ásatni! Hisz programmjának ez az egy pontja elegendő lett volna arra, hogy elbuktsassa.

Ha a többi pontok nem lettek volna oly t ú l s á g o s a n n y o m a t é k o s a k, bizony bajosan képviselné ő Szent Endrét.

De hát az orosz közmondás azt tartja, hogy az aranynyal megterhelt tevé át jut a legmagasabb falon is — s így nem csoda, ha Kransz Lajos is szerencsésen át csúszott a verificationális bizottság tisztító-tüzén.

Csak a tüzet p i s z k o l t a be. Külömben mióta képviselő, sok bon-mots forog róla közszájon, melyek már nagyon ismertek.

Azt azonban kevesebben tudják, hogy ő volt Hajnald Lajos Ő eminenciájának tanító-mestere az űrmértékeket illetőleg.

Hajnald ezért az oktatásért ma is nagyon hálás. Nem régen újra nagy hálálkódva köszönte meg a képviselőház folyosóján Krausznak, — s Szent-Endre képviselőjére hajolva, a bíboros igen emlékeztetett a „Szentivány éji álom“-ban előforduló gyönyörű tündér-királynőre. amint ez „buksi Zubuly“ hosszú füleit csókolgatja.

HEGEDŰS JÓZSEF.

Az a kormány, mely az erkölcs nagy törvényeit meglazítja, bizton számíthat arra, hogy hozzá csatlakoznak a társadalom mindazon elemei, melyeket a kielégíthetlen ambitio nem hagy csendes magányokban nyugodni.

Ilyen ki nem elégített ambícióju magyar volt az én kedves Hegedűs József bátyám is mindaddig, amíg fel nem jött ebbe a Budapestnek nevezett Sodoma és Gomorába.

Itt azután belátta, hogy bizony nem fenéki tejfel ám ez a dolog, s hogy sokkal nyugodtabban és békésebben töltötte Nagy-Károlyban öreg napjait, mint most itt a Lloyd épületben levő körben. — ahol uram isten! a fiatal nebulók még a „tűz játékra,“ vagyis a „nobel einunddreissigre“ is megtanították őtet; a „vén ember,“ aki soha életében nem játszott egyebet tarokk-, preference és egy kis csendes ferblinél.

Mitgefangen, mitgehungen. Most már kénytelen a farkasokkal ordítani.

Külsejére nézve ötven lépésről megszimatolod benne a vidéki embert. Hosszú fekete attila, fekete magyar nadrág, fényes csizma, beretvált áll, tisztos ősz haj és bajusz, rögtön elárulják a Nagy-Károly polgármesterét.

Mert ő még ma is az! A képviselőség nem csiszolt rajta, — de dicséretére legyen mondva, ki sem vette ősi erkölcséből. Felfogása lassú, eredetisége semmi: politikai készsége kétszer ennyi. ízlése pedig majdnem olyan rossz, mint előadása.

Ha otthon Nagy-Ivárolyban gyermeknek tartották az öreg urat, ideleenn e g y n a g y o b b v á l t o z a t n s á g ú eszmékkel bíró gyermekké nőtte ki magát.

MANDEL PÁL.

Spártában hajdan ép oly nagy szégyen volt, ha valaki paizsát a csatában elhagyta, mint ha évekkkel ezelőtt nálunk valaki elvtagadó lett.

Egyszer azonban egy spártainak csata közben inába szállott a bátorsága, eldobta paizsát s gyáván elfutott. Amidőn szemrehányást tettek neki, miért hagyta el paizsát így gúnyolódott saját maga fölött. „Kidobtam pajzsomat, hogy megmeneküljek; másik paizst lehet venni, de életet nem.“

Másik elvet lehet találni gondolta magában Mandel Pál, de kerületet bajosan s eldobta magától mérsékelten háborodott elvű és beállott korybantnak Tisza táborába.

Így azután volt elv is. meg akadt kerület is.

Ósei a szesz gyártással foglalkoztak s ez még most is meglátszik szúrós, picziny, szemein, melyek a szeszgyártás utóhatása következtében oly zavarosak.

Származására a szabolcsi „zsidó gentry“ közé tartozik, akik még az eszlári per tárgyalása alkalmával is tagadták, hogy Magyarországon csakugyan sikerdúsan lehet elplántálni az antisemitizmus magvát.

Ma már Mandel is belátja, hogy nemcsak el van hintve, hanem terjed is, s terjed főleg a zsidók és keresztények kölcsönös érintkezése által.

Koponyája külömben oly fajta, melyre hiába akarsz hatni meggyőző ok, felvilágosítás, vagy könyörgés által. Az ily dolgokat ő csak neveti.

De Tisza parancsa akár fejtetőre állítja.

SZIVÁK ÉS SZLÁVY.

Az első Imre, a második Olivér; mindakettő fiscalis, és egy irodájuk van. A fővárosban csak Tricoche és Cacoletnek szokták őket nevezni.

Méltán!

A kormány egy kenyéren tartja ezt a két czimborát a vas-

úti kisajátításokkal. Egy egy vasutacska csak épül esztendőnként, ki lenne ma már jártasabb a kisajátítási ügyek gyors keresztül vitelénél, mint épen Szivák Cacolet és Szlávny Tricoche? Szlávny Olivér nevezetes ember azért, mert Szlávny József unokaöccse.

Sziváknak már nagyobb múlt áll a háta mögött. Ő valamikor ellenzéki volt, de belátta, hogy ellenzékiessége nem prosperál, beállott tehát a kormánypártra.

S most ő tette meg azt a csodát, hogy a csongrádi anti-krisztust kibuktatta kerületéből. Pedig, szemtanúk állítása szerint Csátár Zsigmondot még a szűz Mária is támogatta.

Szivák nagy olvasottságú, mélyen gondolkodó, s alapos jurista de rideg, kevés szavú ember.

Szlávny vígkedélyű, jó pajtás, szeret élczelni, mulatni, felkeresi a társaságokat; míg Szivák magába vonult, fagyos szívű számító.

Olyanok ők ketten együtt mint XI. Lajos francia király két hóhérja. Egyik sem ismert irgalmat; mindkettő szerette a gyilkolást. De kivégzés közben az egyik összehúzta szemöldökét, fogait kínosan csikorgatta, s nyögött; a másik vigyorgott s tréfát csinált a legkegyetlenebb vérontásból. Az egyiket a nép Jean qui pleure, a másikat Jean qui rit-nak nevezte.

Szlávny és Szivák is ilyen „síró és nevető Jánosok“, mikor a kisajátítási munkát végzik.

ODESCALCHI GYULA.

Oly hegyesen, gavallérosan járkál még ma is, mint egy nőtlen ember. Pedig nem csak nem nőtlen, de már apa. — sőt talán nagyapa is.

Erős, izmos, athletai alak, ritka haj, bajusz és szakállal. Szemén folyton csíptetőt hord, s ezt leszámítva egyike a leg-szeretreméltóbb mágnásoknak. Udvariassága és szeretőire méltósága annyira megy hogy nagyon kell az utcán vigyáznod, nehogy Gyula herczeg a köszönéssel megelőzzön.

Egyéniségére nézve azok közé tartozik, kik babonások, mint egy orosz muzsik, anélkül, hogy bigotte szemforgató pietista lenne.

Feltétlenül hisz az álmokban és előítéletekben, s első dolga reggelenként a legújabb kiadású egyiptomi álmos könyvet a „Pharaok könyvét“ áttanulmányozni.

Sohasem ül le olyan asztalhoz, melynél tizenhárom személyre van terítve.

Megretten, ha a sótartó felborul, s tartalma feléje ömlik. Ideges lesz, ha asztaltársai keresztbe teszik késeiket. Visszafordul, még ha vadászni készül is, ha nyúl fut előtte az úton keresztül, s pénteki napon a világért sem kezdene új dologba; de szerencsés előjelnek tartja, ha útközben zsidóteteméssel találkozik.

Kormánypárti, mert sógora Tiszának, de van oly udvarias, mint Victor Emanuel, s négy szem közt ő is bocsánatot kér ellenzéki collegájától amiért kormánypárti: „Ne haragudjatok reám érte, hisz hivatásom, hogy mameluk legyek.“

DOMAHIDY ISTVÁN.

Mellékeve már akkor az volt hogy „öreg“ amikor még nagyon is legényember számba ment.

Vékony feje napbarnította hosszú nyakon áll. Száraz alakja évről évre következetesen szikárabb lesz.

Ez az ember szeretne mindenkinek kedvében járni. Ép ezért csak a választások előtt kezd ellenzékiekedni. — a választások után pedig harmadfélesztendeig olyan hű embere Tiszának, hogy akár dobra húzzák a bőrét.

Ha választások előtt hazamegy választói közé, akkor a leg-szörnyűbb színekben festi le az ország helyzetét. Beszél a deficitekéről, politikai enervációról, gazdasági miseriákról, s elmondja, hogy e bajoknak egyedül a kormány az oka.

Otthon tehát olyan, mint a temetői fáklya, mely a mélység fenekéig világít le: idefenn olyan, mint a díszmeneti fáklya, mely felfelé világít.

Domahidy Istvánnak főfoglalkozása a dohánytermelés — és szórakozottság.

Egy alkalommal ugyancsak megjárta szórakozottságával.

Haza akarván utazni, kihajtatott a pályaudvarba, megváltotta

jegyét s kezdett le s fel sétálgatni. Egyszerre csak amint a földre tekint, egy menetjegyre talál ott. Felveszi, nézi, — „Budapest-Szathmár“. Ejnye! valami szerencsétlen flótás elvesztette, — keressük a gazdáját.

Keresi kutatja, — nem akad gazdája, — végre jön egy ember, s azt mondja, ő ugyan Szathmárba akar utazni, — de még nem váltott jegyet: s ha váltani találna is, — nem második osztályút, hanem harmadikat váltana.

Doraahidy nem hagyta tovább beszélni:

—Egy szót se többet kedves jó barátom. Sohase válton maga jegyet. Fogja ezt ni! Épen most találtam: nem akadt gazdája, hát magának ajándékozom.

A boldog ember ragyogó arczczal rohant el, Pista is boldog volt, mert jót tehetett. Csakis akkor kezdte magát rosszul érezni, amikor a vonat vezető benyitott a jegyeket lebélyegezni, — s jegye szőrén-szálán eltűnt.

—Nézze! Nézze! a kakas csipje meg, — pedig két jegyem is volt. Az egyiket el ajándékoztam, — mert találtam.

Azóta se bírta kisütni, hogy s a j á t j e g y é t vesztette el, találta meg, s ajándékozta másnak.

KARÁCSONYI ALADÁR.

Fia az erénydíjazó Karácsonyi Guidónak. Nemcsak fia, hanem örököse. És pedig örököse nem csak vagyonában, de kerületében is.

A fiatal Karácsonyi Aladár már régi mágnás, — lévén az udvar által néhány nálánál fiatalabb is fabricálva.

Atyja még nem érezte jól magát a mágnási körökben. Ferde helyzetben volt és két tűz között, Azoknak irigysége, kiknek sorai-ból kivált, s azoknak ferde tekintete, kiknek soraiba felkúszott, egyaránt érezhető volt. Mágnessá vált ugyan. — de csak „új mágnássá“.

A fiú már nem új mágnás. Neki már az apja is gróf volt, s így most már ő büszkén nézhet ez nálánál ú j a b b mágnásokra.

BOROSS BÁLINT.

Abban a hajdani politikai kőkorszakban, amidőn Boross Bálint még nem volt képviselő, azt hitték róla a megyéjében, hogy szónok.

Ide kellett neki is feljönnie, hogy kiszüljön róla. mennyire rendszertelen, önhitt és tévelygő. Alert csakis képviselősége kezdetén akadt néhány olyan jámbor vak hívőre, kik már-már azzal gyanúsították, hogy lesz belőle államférfi. — de kiszült, hogy ez lehetetlen, mert akkor legalább a középszerúségben kitűnőnek kellene lennie.

Ő prototypja a Tisza előtt oly nagy becsben tartott „Fejbólintó Bálintok“-nak. Különbözik jó magyar ember — mert szereti hazáját.

Hogy jó magyar ember, az kitűnt a múlt nyáron, midőn észrevette, hogy a dákorománok politikai működésének homályos és alig látható mozgása Szathmármegyébe veté árnyékát. Boross Bálint egy pillanatig sem habozott, hanem nyílt ülésben, egy hallgató mameluk szájába nem illő kifejezésekkel üzte ki a megyegyűlésből a román agitátort.

Már én azt hittem, elszokott az ily erélyes eljárástól, s örültem, midőn láttam, hogy a régi jó erkölcsök csak parlagon hevernek.

SZOMJAS JÓZSEF.

Azok közé a politikai madárijesztők közé tartozik, melyeket a kormány úgy találomra rántott elő, hogy a tiszalöki kerületben összecsoportosult antisemita varjakat szétrobbantsa vele.

Sikerült a kormánynak Szomjással Baryt megbuktatni.

Ezóta Szomjas József nagyképűen sétál le s fel a folyosón, s büszkén köp jobbra-balra a fogai közé szorított szivarszipka rövid szára mellől, s megvan győződve, hogy ő teljesen nélkülözhetlen ember.

Pedig hát e világon senki sem nélkülözhetetlen. Majd ha a legközelebbi választás alkalmával egyet bukik, — és daczára a bukásának a világ még ü nélkül is ép úgy forog tovább mint

forgott addig, míg ő képviselő volt. akkor veszi észre, hogy cigarózás, sétálás s köpdösés közben mennyire csalódott.

Amikor 1884-ben fellépett jelöltnek, egyik fővárosi napilapban valami jóakarója azt írta róla, hogy ilyen régi, olyan régi „ős-magyar“ családból származik.

Meglehet! De az édes atyját még *Durstnak hívták*.

GULÁCSI DEZSŐ.

Kerek képű szakállas bajuszos, magyar csizmás úri egyéniség.

Mielőtt képviselővé lett. Beregmegyéuk volt főjegyzője. A megyebeliek azért választották meg képviselőnek, hogy helyébe mást tehessenek meg főjegyzőnek; ő pedig azért jött fel, hogy ide-
fen n egy kis jó hivatalt szerezhessen.

Sajátságos ember! Annyi esze neki is van. hogy a sajtót nem szegi meg kenyér helyett, de azért öt perczig sem képes komolyan beszélni. Az a leggyengébb oldala, hogy folyton viczzet akar mondani, — de az a vicz olyan fura egy portéka, mely nem mindig sikerül. Neki csak sátoros ünnepeken!

Gulácsy Dezső épen elegendőleg „gyengés“ arra nézve, hogy pártbelieinek ne legyen okuk rajta szánakozni. — hanem csak kinevetni.

SZILÁGYI ISTVÁN.

Ez is jubiláns!

S az volt a szerencse, hogy Mármaros Szigeten megülték a jubileumát, különben isten engem, nem jutott volna eszembe, hogy képviselő.

Nem csoda! Hiszen egy kiváló sajtósága az, hogy még sohasem volt Budapesten.

A fő érdeme sem több sem kevesebb, minthogy egyike Mármaros megye leggazdagabb embereinek. — s hogy ö k ö r m e z ő t képviseli a Sándor utcában. Híve Tiszának testestől, lel-

kestől egész a fogyásig. S éppen mert ily nagy híve a generalisnak, azért nem ártja magát bele a politikai dolgokba. — azt tartván Tisza elvégez jól okosan mindent, — nem szükséges hogy ő is kotnyeleskedjék, hiszen tudnivaló, hogy sok szakács elsózza a levest.

BORNEMISSZA ÁDÁM.

Két Bornemissza család küldött képviselőt a házba. A gömöriek a kicsi herezig Pistukát, a sárosiak a kövér zömök Ádám urat.

Ha Pistát kérded, rokon vagy Adámmal? Egyszerűen azt feleli: Nem! Én azt sejttem, hogy Ádám családja Gergely diáktól, Dobó István hadnagyától származik.

Ha Ádámot kérded, ő egész röviden azt feleli: én nem vagyok rokon sem a gömöriekkel, sem az erdélyiekkel.

Hm! hm! hát még Erdélyben is vannak Bornemisszák? Istenem! istenem! mi lesz már belőlünk! Hiszen ezernégyszáz s gondolom húszig eszébe se jutott senkinek Magyarországon Bornemisszának lenni. Akkor is egy budai német polgár „*Olmewein* János“ uramnak jött az a furcsa ideája, hogy ő Bornemisszára magyarosítja a nevét.

Ez tehát az a gordiusi csomó, amelynek a végét nem lehet a honfoglalóig, s az Árpádokig vissza ránczítani.

Bornemissza Adám ködömben több mint képviselő: ő csángóbiztos.“

Ez a szerencséje. — mert amióta Tisza kormány biztosá kinevezte kevesebb ideig van Budapesten s így nem kénytelen éj e i t i s a haza szolgálatában eltölteni.

LATINOVICS GÁBOR.

Van benne valami a jövőbeli püspök hallgatagságából és komolyságából, amit a püspök süveg fejében már most szeret előlegezni. Közelebbi ismerősei meg is vannak győződve, hogy mély belátású, ha letekint a pinczébe.

A művészetet nagyon pártolja, ez már abból is látszik, hogy néhány év előtt bajai házát „nagyon furcsa“ festékekkel mázoltatta be.

Papnak igen jó pap, mert nagyon serényen munkálkodik az „úr szőleijében“ s a vele egy ízlésen levő Hajnald Lajos hihetőleg ebbeli érdemeit akarta méltányolni, amidőn kanonokká neveze ki.

Elméje meglehetősen lassú mozgású, de amellet benne van a papi furfang és ravaszság.

Tudja, hogy a derűs hatalma mily nagy, nemcsak azért, mert a papságnak van elegendő „nervus rerum“-ja hanem azért is, mert az „egy valamenyiért“ s „valamenyi egyért“ elvénél fogva a főpapság feltétlenül számíthat az alpapságra, ezek pedig a szemforgatók nagy tömegére.

Latinovics kelőmben feltétlen hive a szabadelvű kormányznak, mert püspök akar lenni.

Termete kicsiny s ha püspök lesz beteljesedik rajta az a mondás: „kis püspök nagy pástor bottal jár.“

SZERB GYÖRGY.

Macaulay egyik művében a középkori olaszországi csatákról emlékezvén meg, a többek közt ezt mondja: „A bátorság még a katonánál sem volt többé szükséges. A táborban megoszlik az ember s a legnagyobb nevet vívta ki katonai tetteivel anélkül, hogy csak egyszer kényszerült volna komoly veszélyével szembe állani.“

Ilyen nagy híre vergődött katonája Tisza Kálmánnak a mi szeretetreméltó Szerb Györgyünk.

Képviselő már megszámlálhatatlan hosszú esztendőknél sora óta. Ha hölgy jön a karzatra, első dolga ismerésétől azt kérdeni:

— Ugyan kérem melyik Szerb György? s daczára ennek a ház annalesei nem tudnak vissza emlékezni, hogy ez a becsületes román nemzetiségű szerb csak egy esetben is komolyan nyitotta volna fel a száját. György úr szemeiben nagyon kevés a kifejezés, nevetése hangos, mint a dunaparti rakodóké, termete formátlan, járása nehézkes, tekintete jámbor, álmosas, mint a hús véti báránykáé.

Az egész ember hasonlít egy ó-kori lusta rabszolgára. S rabszolgái hajlamainál fogva, egyike a kormány leghasznosabb korybantjainak. Senki sem tudja a szabadelvűpártból az „igen“-t oly készségesen kiáltani szavazás közben, mint Szerb György. S ez nagy érdem! B i z a l m a t g e r j e s z t a t ö b b i b e n .

WODIANER BÉLA.

Sem nem okult, sem nem tanult.

Ő vele történt régebben, hogy választói körül néhányan hivatalosan tették le a „bündíjat“ a választási elnök kezeibe. Sok bajba, nagy utánjárásba került, amíg a scandalumot el lehetett simítani. Ugron Gábor még most is emlegeti.

S daczára ennek Wodianer Béla még az utóbbi időben is szokott „kézzel foghatókig“ korteskedni. Csak nemrégiben is a szászvárosi atyafiaknak í g é r t e g y b i z o n y o s k e r e k ö s s z e g e c s k é t t o r o n y ó r á r a abból az alkalomból, hogy programmbeszédet tartott.

A jó szászvárosiak már örültek, hogy ezután nem kell nekik az úristen órájára tekinteni. — ha az időt akarják tudni. De hiába örültek!

Végre feljöttek depntációba Budapestre s a szabadelvűpárt előtt bizonyították be, hogy addig nem igen lehet ám elhinni a párt programjának az eszményi részét sem. — ameddig a kézzel fogható és szemmel látható óra nem jár és nem ver fent a szászvárosi toronyban. Ekkor kellett a generálisnak intervenálni. — Wodianer Bélának pedig kiszúrni ama bizonyos kerek összeget, melybe a szászvárosiak órája került.

Ha nem fukarkodik, a dolog nem kerül napfényre, s nem mondja neki Tisza soha: „Te meg ne ígérj olyasmit, amit nem a k a r s z m e g t a r t a n i .“

Miért nem hallhatta ezt Csanády bácsi?

DÓDA TRAJÁN.

Csak a híréért foglalkozom vele. Olyan ritka madár ez a becsületes oláh patrióta a képviselőházban, mint a hollószínű hattyú.

A kiegyezés létrejötte óta mindig képviselő. Az alatt a tizen-nyolcz esztendő alatt azonban, mint hivatalosan is constatálva van, csak e g y e t l e n e g y s z e r járt Budapesten, — akkor is olyankor, midőn a képviselőház ülései szüneteltek.

A becsületes oláh patrióta ugyanis azt olvasta a hírlapokból, hogy ő már évek óta nem vette fel képviselői illetményeit, — de helyette más valaki szedegette ki hamis nyugtákkal az utolsó kis krajczárig.

Rohant fel esze nélkül, — de a sallarimumoknak csak nyomát üthette bottal.

Erre azután újra hazament s ismét otthon énekelgeti a nagy Dákorumánjáról ábrándozó oláh kalandorokkal együtt ezt a lélek-emelő nótát:

„Plindzse czára si gvenestye
Sectje Janka si hodinestye.“

SZŐGYÉNY EMIL

Ezelőtt harmincz esztendővel volt nevezetes ember. Az ötvenes években ugyanis senki sem hordott magyar ruhát, — fogta magát s ő magyar gúnyában járt.

Azután megint letűnt a napirendről, mindaddig, míg Lónyay Menyhértnek a csillaga ragyogni nem kezdett.

Mert Szőgyény Emil Lónyaynak volt a benső embere. Ez megtette Tisza szabályozási igazgatónak, s még ma is szabályozgatja a honi folyót.

Volt a régebbi időben a képviselőháznak egy vak tagja, bizonyos Eröss Lajos. Szőgyény Emil, másként nem bírván feltűnni, fogta magát, ezt a vak collégét vezette.

Ekkor mondták rá, bogy a néma vezet a vakot, de ő nem bánta, ha már ő nem b e s z é l t , legalább r ó l a beszéltek.

ABONYI EMIL.

A képviselőházban valamelyik maméluk kollegája azt a megjegyzést tette egy alkalommal Abonyi Emilre: Ez az Emil egészen olyan, mint az ég felé ugráló kecske.

Pedig hát Abonyi Emil egyike a legjobb legkedvesebb fiuknak. Mindig olyan, mintha skatulyából húzták volna ki. Kabátját megirigyelhetné Podmaniczky Friczi. nadrágjára büszke lehetne akár Gromon Dezső is; kézelője s gallérja kifogástalan fehérségű, nyakkendője pedig mindig legújabb divaté.

A régi időben, úgy ezelőtt vagy kilencz-tíz esztendővel Pereg megye aljegyzője volt. A megyei uraknak kedvében tudott járni ez a folyton bohóskodó, soha nem komor, mulatságos fiú. — ezért hálából felküldték képviselőnek.

Azt gondolták, jó lesz egy kis kedélyt plántálni a képviselőházba. Azóta Emil szorgalmasan látogatja az üléseket. — és segíti a kormányt oly esetekben, ha szavazni kell.

Az utolsó választások után, midőn a ház bizottságai alakultak, Abonyi Emil véletlenül oly bizottságba jutott, melynek tagjai mind új képviselők voltak, csak ő maga szolgálta már ki a három kapitulációt.

Nagyon természetes, hogy őt, mint régi képviselőt választották meg elnöknek, s csak midőn megismerték, akkor csodálkoztak, hogy oly fiatal ember az elnökük, igaz, hogy Abonyi Emil még jobban csodálkozott, hogy ő bizottsági elnök.

KRAJCSIK FERENCZ.

Leghátlugombolósabb mamelukja Tisza Kálmánnak, mégis Kossuth Lajos tette meg követnek.

Vala pedig ez így:

Privigyén két ellenséges had van. — mihez a Montechi és Capuletti viszály csak olyan kis Miska. Ezek a Krajcsikok és Sporzonok. Erősen ütközik mind a két fél hol egyik bukik el, hol a másik. 1881-ben Sporzon győzött. — 1884-ben illő volt hát a Krajcsikoknak felül kerülni.

Egy kis hadi cselled sikerült is, ez a dolog. Összejöttek valami vacsorára s több borovicska pálinkát töltöttek Sporzonba, mint amit ő elbirt, — és ekkor kérdezték tőle: Szereti-e Kossuthot?

No! gondolhatni, hogy egy jól dressírozott mameluk mindent mondhatott Kossuthról csak jót nem.

Ez azután alaposan kitörte a szerény kis Sporzon Ernő nyakát, s az 1884-iki választásnál csakugyan Krajcsik Ferencz győzött.

Krajcsik lelkületére nézve olyan szelíd, magaviselete oly unalmas, hogy aki nem tudja hogy tót, okvetlen hollandinak fogja tartani, mihelyest teljesen megőszül.

Hogy is mondja Vörösmarty Szép Ilonkájában?

„Könnye most, de vére hajdanában
Böven omlott Nádor ostromában.“

Krajcsik is csak most unalmas, — mert híres papja volt ő hajdanában Cotyttónak.

Mint politikus olyan agyag mely Tisza politikai fazekas-mester kezei közül kerülvén ki, tetszés szerint idomítható.

Hogy fatalista, az kitűnik a következőkből: Egyszer szemére hányták, hogy a kormány folyton adósságukat csinál, s mégis van deficit. Mi lesz ennek a vége?

Édes barátom, — viszonzá Krajcsik az ő vontatott tót dialoctusán. — olyan sok véletlen történik ezen a világon, s e sok véletlen közül egy is elegendő, hogy mi a deficitekből kiláboljunk.

SZILÁGYI VIRGIL.

A francziák azt tartják, hogy a demi monde soraiból kerül ki a legtöbb szenteskedő vén asszony. Ezen állításukat azzal indokolják, hogy a nő fiatal korában élte világát, élvezte a gyönyöröket. belemerül a különféle bűnök tengerébe, — csak akkor tér észre, ha a tükörbe pillantva az első ránczot, s az első ősz hajszálat megpillantja.

Ekkor magába száll, szánja bánja bűneit, eljár az abbécskákhoz gyónni, misét mondat, s tagja lesz valami szent célú egyesületnek.

Ily politikai demi mondenak tartom én Szilágyi Virgilt,

— aki hajdan összeesküvő, forradalmár volt, s ma clericalis, ó-konservatív és ultramontán.

Amikor a politikai pályára lépett, szélső ellenzéki volt, s vezére annak a fiatalságnak, melynek soraiból szegény Forinyák Géza áldozatul esett.

Kevéssel ezután a szerencsétlen márczius 15-iki tüntetés után a német kormány többeket elfogatott: Táncsics Mihályt, Kaas Ivort, a két Hindyt: Kálmánt és Árpádot.

Szilágyi Virgil védő ügyvéd volt ez alkalommal s oly hazafias, oly izgató beszédet tartott, — hogy nemcsoda, ha abban a lázas napokban rögtön óriási népszerűségre tett szert.

Lassanként azonban kiütötte magát a szeg a zsákbót. Lehámlott róla a külmáz, és most újra előttünk van a valódi Szilágyi Virgil: nem az, aki valamikor csak azért viselt vörös nyakkendőt és vörös mellényt, hogy a jámbor nyárs polgárok már messziről elkerülhessék. — hanem az, aki már pipagyújtogatója volt a konservatív Senyeinek is, és most hű dárdása Tiszának.

Külsejére nézve megnyerő, szabályos arcz, magas homlok, ősz haj és szakáll. Daczára azonban e szelíd kinézésnek, egyike a legfurfangosabb embereknek, — mert szellemes, kígyó simaságú és nyájas beszédű.

Az utolsó választások után ő volt a képviselőháztól megbízva, hogy a Hont-megyei visszaéléseket megvizsgálja.

Méltóbb embert nem is kaphatott volna a kormány.

Amily minta vármegye Hont. — oly minta lelkiismeretes-gű vizsgáló biztos Szilágyi Virgil.

A zsák megtalálta a foltját.

BIÁSINI DOMOKOS.

Apja fuvarozásból lett úr, s csinált a fiacskájából delizsánz bárót.

S hogy apjához méltó legyen. Domokos kikérte Tiszától azt a kegyet, hogy névszerinti szavazás alkalmából ő fuvarozhassa össze a távollevő mamelukokat. Legújabbban ő a kormány „ein-peicser“-je.

S ha az a spanyol gavallér, kinek ruhája rongyos, s lábujjai télvíz idején kikandikáltak a csattos cipőkből. teljes öntudattal s büszke megvetéssel reczitálta őseiről reá maradt tizenöt vezetőket s huszonöt kereszt nevét. — akkor Biasini Domokost kellene látnotok, mint páváskodik. mint áll lábujhegyre örömeben, hogy dörzsöli rövid vastag ujjait, ha a kormány győz a névszerinti szavazások alkalmával.

Méltán büszke lehet. Hisz ő mentette meg a kormányt, ő szállította be a szavazatokat. Ő tudja legjobban, mily alkalmas az „ily“ szolgálatokra.

Egyébre úgyse! — Mert az oláhfalusiakat kivéve, senki se tudja, mi az isten csudájáért képviselő a „kis delizsáncz báró?“

No igaz! A papája is tudja. Ha a választás közeledik, a papa felülted a kis Patroclust egy újonnan lakkirozott gyorskocsira, elmegy vele Oláhfaluba, összehívja a választókat, „s n y o m ó s“ argumentumokkal bebizonyítja nekik, hogy négy usque ötezerig a fiacskája is tud olvasni. Azután szót kér s elhitei az atyafiakkal, hogy v a l a m i k o r ő i s a n é p e m b e r e v o l t — tehát a jövőben sem fogják megbánni, ha a kis Patroclust újra megválasztják követnek.

Befejezésül megígéri, hogy fia h á r o m é v m ű l v a tényleg is fog Oláhfaluban beszédet tartani, annyival is bizonyosabban, mert már h á r o m é v e l ő t t hozzá fogott a beszéd elkészítéséhez.

Domokos ennek az oka?

Nem! hanem a kettőjük neve!

ZALAY PÉSTA.

Van az istennek egy igen jámbor állatja, mely nagyon kevés dologgal törődik. Bele áll hasig a tövisbe, eszik nyugodtan, iszik rá egyet, s oda se hederít; akár esik, akár a nap süt.

Ilyen természete van a mádi képviselőnek „n a g y s á g o s“ Zalay István úrnak.

Ha felczihelődik Budapestre, első dolga elszaladni a Holzwarthba, s megnézni, nem hiányzik-e valaki a rendes, ebédelő és vacsoráló compániából. Ha lehúzza csizmáit lábujjain össze szá-

mítja, a múltkor ennyien voltunk most vagyunk ennyien, s ha a nagy számtani művelet jól üt ki, — akkor minden jól van.

A politika nem okoz neki felfújást, ő tőle tehet Tisza Kálmán amit neki tetszik. Ő „Carte blanc“-et adott a kormányelnöknek, ezáltal akarván Deák Ferenczhez hasonlítani, aki szinte fehér lapot adott a horvátoknak. Annyira nem bánja, akármit csinálnak bent a teremben, hogy néha bár bent van a parlament épületében. — hetekig se néz be a tanácsterembe. Alacsony, zömök termetű ember, kicsiny sunyi szemekkel, s gyanús göndörségű hajzattal. Képe gömbölyű és piros, mint egy jó sikerült kecskeméti édes alma. Antisemitának nem antisemita, mert tiszteli őseit; s miután mádi képviselő, ott van, a hol a mádi zsidó.

Ha már a szabadelvűpárt a Tisza jubileuma alkalmára érem pénzt veretett, sokkal jobb lett volna, a jubiláris érempénzre Zalay Pista arczképét reá vésni a következő körirattal: „A fej bólintó és soha le nem szavazott mamelukok a generálisa k“.

FÜGGETLENSÉGI PÁRT.

IRÁNYI DÁNIEL.

Seneca azt írja Catóról: „Neque Cato post libertatam, neque libertas post Catonem“; sem Cato a szabadság nélkül, sem a szabadság Cato nélkül nem állhatott fenn. Senkire sem illenek ugye szavak, mint Irányi Dánielre.

Nagy jellem. Mintaképe a mértékletességnek. Komoly, szilárd, egyenes, nyílt és hajthatatlan becsületessége férfiú. Erkölcsi szigorúságáról országszerte ismeretes. És méltán! Mert az emberek hibái iránt nem elnéző. Ellensége minden gazságnak, gyávaságnak és aljasságnak.

Irányi olyan ember, aki bátran elmondhatja magáról, hogy sohasem hátrált meg egyetlen ember előtt sem életében.

Esze és szíve helyén volt még akkor is, midőn a bátrak legbátrabbjai elvesztették fejüket. Irányi kimagaslik mindannyi közül ő megmutatta, hogy a polgár bátorsága több, nagyobb a katonabátorságnál.

A szabadságharcz utolsó napja jött fel. A honvédtábornokok Világoson a Kolius kastélyban ebédeltek a muszka tisztekkel. Görgey ült az orosz tábornokok jobbján. Ebéd után Görgey szobájába vonult, mely telve volt tisztekkel.

Egyszerre egy fiatal 27-28 éves férfi törtet át a csoporton, szembe áll Görgeyvel, s ingerült hangon kiált rá:

Tábornok, magára meri ön a fegyverletételért a felelőséget vállalni? E fiatal ember Irányi Dániel volt.

— Én és a hadsereg. — viszonzá rövid gondolkodás után remegő ajkakkal Görgey: igen uram! mert mi megtettük kötelességünket, nem úgy mint a kormány férfiai, kikre a felelősség terhe nehezül.

Irányi harsány hangon kiáltott oda Görgeynek:

— A történelem majd elhatározza, melyik részt éri a felelősség!

Ilyen ember volt Irányi már fiatal korában. Ilyen ma is. Akkor is az volt jelszava, hogy üdvösebb a legkoldusabb igazság, a legkirályibb hamis látszattal, s kimondta az igazságot, ha fejével játszott is. Talán soha eddig nem volt oly közel halálos órája, mint a Bolins kastélyban, midőn Görgeyvel szembeszállóit.

Alakja magas, sovány: járása egyenes, ruganyos és kimért. Haja ritka, homloka félhold alakra van ki kopaszodva, szakálla, bajusza ősz. Beszéde patheticus. Képes beszédét a mondat közepén megszakítani, ha nincs a házban teljes csend. Szónoklatairól elmondhatjuk, hogy azok a „haldokló parlamentarizmus hatyúdalai“.

Mint politikus kitartóan küzd, bár sokan, főleg a kormánypárti reálpolitikusok. — azt hiszik, hogy reménytelenül. Ez azonban őt, ki rajongó hive hazája függetlenségének, legkevésbé sem alterálja, mert az a nézete, hogy gyenge politikus, ki elveszti bátorságát, s nem tud várni mindaddig, míg ideje el nem jő.

1848-ban a pest-lipótvárosi kerületet képviselte: a hatvanas években pedig Kossuthnak volt megbízottja a berlini udvarnál.

Az, a ki sötétséget terjeszt, állhat egy állam legmagasabb polczán: hivatalos jubileumot is ünnepelhet. — de a dicsőség mégis azt illeti, ki a függetlenség világitó fáklyáját lobogtatja.

MOCSÁRY LAJOS.

A függetlenségi párt utolsó tízéves története egy képviselő nevével sincs oly szorosan összefűzve, mint épen a Mocsáry Lajoséval.

Ha a tengeren vihar alkalmával a hajót baj éri, a kapitány utolsóinak szokta azt elhagyni. — vagy megmenti.

Mocsáry Lajos nem távozott a nagy szabadelvű vihar alkalmával a függetlenségi párt súlylyedő félben levő hajójáról. Választásról választásra az elkeseredésig menő szívós kitarással igyekezett a hajón ütött lékeket befoldozgatni.

Sikerült neki!

A fusió alkalmával alig néhányad magával maradt. Nem csüggedett. Oly erélyt oly ruganyosságot fejtett ki, mely dicséretére vált volna nálánál sokkal fiatalabb embernek is.

Modora büszke, s gyakran indulatos, oly ember, kiben az aristocraticus nézetek megsontosodtak, de a democraticus eszmék is össze vannak kocsonyásodva.

Feje erős: nézeteitől sohasem tágít s Mocsáry véleményére sohasem irányadó, mit vél jónak a „mosdatlan nagy tömeg.“ vagy mit szeretne keresztül vinni a parlamentben „a testileg megmosdott nagy többség.“

Ő halad a maga útján. Halad anynyira, hogy a nemzetiségi kérdésben pártjában is egyedül áll.

Ha beszél, arczán folyton ott lebeg az előkelő gúny. S csupán ő általa nyújtva nyeli el édesség gyanánt a legkeserűbb lapdacsokat is a kormánypárt, bár megfekszi gyomrát, mégis azt affectálja. hogy jól esett neki.

A polémia, vagy elvi viták füzében sem ragadja el heve sohasem. Kezében az írónnal jegyez órahosszákon keresztül, s ha reá kerül a beszéd sora. bonczol és vág egyszerre. Szétszedi a legkuszáltabb logical csomót, s egy hirtelen okoskodással saját fegyverével veri meg ellenfelét.

Tizának halálos ellensége. Régóta gyűlöli, — most már megveti. Parlamentáris viszonyaink között ez a legnagyobb, a mit a miniszterelnökkel tehet, mert egy arab példabeszéd azt tartja, hogy a megvetés még a tekennősbéka pánczélján is áthat.

HELFY IGNÁCZ.

„Nem épen ismeretlen név a függetlenségi párt évkönyveiben” — mondhatná el Dantonnal.

Az alacsony, igénytelen kinézésű, tarkóig kopasz emberből nagyon kevesen néznék ki. hogy ő az eleven kapocs Magyarország és Kossuth Lajos között.

Pedig úgy van!

És ezt az összeköttetését azt hiszem, Helfy Ignác modorának köszönheti. Sokkal hosszabb ideig tartózkodott Olaszországban, — semhogy az olaszok kedves, szeretetreméltó, simulékony modorát elegendő alkalmá és ideje ne lett volna elsajátítani.

Mint practicus ember Olaszországban nyomdát állított. Ott

magyar műveket is nyomtak. Sőt állítólag a Helfy Ignác nyomdájából kerültek ki a szabadkőművesek alapszabályai magyar nyelven legelső ízben. Helfy azonban, dacára, hogy a kőműves testvérek alapszabályait kinyomatta, sohasem volt rávehető, hogy közéjük lépjen.

— Humbugnak tartom az egész dolgot — monda több ízben.

Amióta külföldről visszatért, azóta egész élete a politikának van szentelve.

Ügyes, sima, találékony, éleseszű ember, születve látszik lenni arra, hogy az ellenfél gyengéit polemizálás közben kiaknázza. Ékebben igen, de practicusabban kevés képviselő tudja védeni a függetlenségi eszméket, mint Helfy Ignác. Ő rendszerint a jelenkori államalakulási viszonyokból meríti példáit; nem megy vissza a múltba, sem át a Britt szigetekre. „Ha Szerbia, Románia, vagy Bolgária lehetnek független állam, monda Helfy egy alkalommal, miért ne lehetne épen Magyarország? Hisz mind Bolgária, mind Szerbia és Románia, valamikor Magyarországnak szuzerain államai voltak.“

Ha azután bebizonyítja a kormányelnök, hogy Magyarországnak azért nem való függetlenség, mert nem tudnánk vele élni, akkor Helfy rögtön kész az ily fajta replicával:

— Ez az elv nagyon hasonlít ahhoz a régi mese bolondjához, ki elhatározta, hogy mindaddig nem megy a vízbe, míg nem tud jól úszni.

Ha előbb megakarjuk tanulni, hogy kell a függetlenséggel élni, azután lenni függetlenné, akkor várhatunk örökre.

Helfy nemcsak mint parlamenti kitűnőség tűnik ki, hanem egyúttal mint zszurnalista is. Régebben a Magyar-Újságnak volt a szerkesztője, most az utóbbi években pedig ő rendezte Kossuth „Iratáit“ sajtó alá.

Ma már ő se bízik a jövőben; s gyakran mondja elkeseredetten: A milyen a nép, olyan minisztériumot érdemel.

A mi népünk megkapta a magáét.

MADARÁSZ JÓZSEF.

A képviselőház eleven „hárszabálya“.

Vitatkozhatnak órahosszáig a felett, mi jogos, mi nem; mit tilt, mit enged meg, a hárszabály: veszekedhetnek tízen-tizenötön az ellenzék soraiból a ház elnökével, hogy ez vagy az törvényes. — ha Madarász Józsi bácsi feláll. — s paragraphust czítál, akkor nincs olyan kormánypárti vagy ellenzéki képviselő, aki azt ne mondaná:

— Ha Józsi bácsinak ez a nézete, akkor kénytelen vagyok belenyugodni.

Nem csoda, hogy oly jól tudja a ház szabályait, hisz 1848 óta folyton képviselő. Sőt tovább mehetünk. Amióta képviselő, mindig ugyanazaz egy kerület választotta el.

Büszke is kerületére!

Törhetlen hive a pártnak. Egyike a „hét magyar“nak. A kiegyezés után ugyanis a szélső ellenzéknek csak hét tagja volt. Ma, tizennyolc év múlva e „hét magyar“ból egyedül Józsi bácsi tagja már csak a parlamentnek.

Meggyőződésére nézve testestől-lelkestől republicánus. aki a most életbelépett öt éves mandátummal szemben azt tartja, hogy; „Ahol a választás hosszab időre terjed, mint egy évre, ott vége van a szabadságnak.“

Termetére nézve alacsony, vézna, de egyenes, mint a gyertya, s mozgékony akár csak a halcsík.

Képviselőtársai néhány év előtt gratuláltak neki. amiért megmentette a párt becsületét. Ez abban az időben volt, midőn a szabadelvűpárt lelke is, s a mérsékelt ellenzék egy kiváló férfia is családi boldogságnak örvendett.

A függetlenségi párt nem engedett a negyvennyolezból. — mert ugyanakkor Józsi bácsi is részesült apai örömeknek.

Vas egészségű ember. Akárhányszor eltréfál az ellenpártiakkal:

— Várjátok csak. majd az 1915-iki országgyűlésen nem Péchy Tamás, hanem én fogok az elnöki székben ülni.

Adja isten!

UGRON GÁBOR.

Őseit egész Zandirhámig viszi fel. Az erdélyiek „fejedelem“-! nek nevezik.

Őzes, magas, daliás termetű férfi, szénfekete hajjal és szakállal. Villogó szemeiből s nyílt megnyerő arczárói nagy elszántság tükrözik le. Azt, hogy merész bátor ember, bebizonyította már nem egy esetben. Nem csak két év előtt Czegléd piacán, midőn társai elmaradtak tőle s ő mégis előre hatott a felizgatott s elvakított tömegben, — hanem már régebb időben is.

Nagyon fiatal ember volt még Ugron Gáoor a porosz-francia hadjárat idejében; daczára itjn korának, ott harczolt Garibaldi seregében. Rosszul nem viselhette magát, mert mint egy alkalommal Baross ellen polemizálva kijelentette, ő a tisztí rangot nem az osztrák katonai iskolában, hanem a harcztéren nyerte el. Ha jól tudom, a dijoni ütközetben kapott vitézség! érdemrendet is, — melyet azonban még senkinek sem mutogatott.

A vogesi hadsereg szétveretése után okkal-móddal bejutott Párisba.

Ott már akkor felütötte fejét az anarchia. A commune volt az úr. A felbőszült nép minden előkészület nélkül rohant neki a zsarnokság díszoszlopának a Vendomeszobornak, s minden előkészület s hosszadalmas tanácskozás nélkül le akarta rombolni.

Ugron felugrott két citoyen vállára s egy hatalmas beszédet rögtönzött, melyet azzal végzett, hogy kár ledönteni a Vendomeszobrot. Hadd álljon! de alakítsák át olyan formán, hogy ne legyen reá felírva: “ Itt tilos etc. etc.”

Ez alkalommal tehát ő mentette meg a Vendome-szobrot. melyet Courbet festő később mégis csak ledöntött.

Három esztendeig pausált otthon Erdélyben, A fusió mámora őt is elbuktatta. Ez a három év hasznára volt. Tanult, olvasott sokat ez idő alatt.

Úgy ment haza, mint kezdő, újoncz politikus s úgy jött vissza, mint a függetlenségi párt egyik legerősebb támasza.

Ha beszél, félfejjel látszik magasabbnak. Szónoklata egész sajtászerű, elütő a nálunk szokásos egyhangú, elcsépelet s újra felfrisített beszédektől. Megérezni rajta, hogy gondosan tanulmányozta a nagy francia forradalom férfianak szónoklatait.

Stylje félig komoly, félig humoros és grotesk; kifejezései merészebbek s maróbbak, mint a minőhöz a kormánypárt szokva van. Néha szilaj és merész egész a kíméletlenségig, de mindig éles megfigyeléssel s meglepő logicával beszél.

Hogy a politikát nem sportszerűig űzi, az látszik abból, hogy kész a véletekre. Hisz ővolt a lelke annak a tervnek, hogy az orosz-török háború alatt le kell az oroszok háta mögött rombolni a Prutli hidját.

Nem rajta múlt, hogy terve meghiúsult. Menekülnie kellett, s a kormány ekkor köröztette.

Amidőn kegyelmet kapott s külföldről visszatért, nem hunyászkodott meg, nem fáradt bele a küzdelembe, lelke most is oly szilárd és megtörhetlen, mint a pengéje annak a kardnak, melyet ősei a székely grófok oldalukon viseltek.

Egy baja van csak!

Hogy nemcsak politikus, hanem egyúttal gazda is. Ha Ugron Gábor főhadiszállását áttenné Budapestre, — hej de sok fejfájást csinálna Tisza Kálmánnak!

HERMAN OTTÓ.

Még a korával is csak nagyon kevesen vannak tisztában. — nem — csoda, ha Herman Ottóval senki sincs.

Hajdan, a jobb időkben, egy egy gyengébb perczében néhányunk előtt elismerte, hogy az ötvenes években már mint katonai szökevényt csípték nyakon Bécsben ép abban a szentséges szent pillanatban midőn külföldi útjából visszaérkezett a császár városba.

Nem is sokat teketóriáztak vele, — sem mentelmi jog nem volt abban az időben, sem „nyilatkozatot“ nem vettek fel a lapok. — hanem dugták be komisz baka mundérba és meg sem állottak vele, amíg csak le nem transportáltak egy olyan coupéban, melyre rá van írva: „Soviel Pferde, soviel Menschen,“ — oda a bosnyák hegyek tőszomszédságába.

Itt észrevették, hogy ügyes ember. Tisztet akartak belőle csinálni. Herman azt mondta, tiszteli őket, de maga nem akar tiszt lenni. Üres óráiban a természetet kezdte vizsgálni.

Amikor három esztendei szolgálat után elbocsátották, készen volt a „vén obsitos“. Fogta magát, elment Kolozsvárra, s beállott Brassai bácsi mellé állat — tömőnek.

Az akkor ellenzéki Magyar Polgárba is írogatott, de Pap Miklóssal nem fért össze, végre Budapestre került a Nemzeti Múzeumhoz. Kevéssel Hermannak feljövetele után kezdődtek idefenn a töröktüntetés lázas napjai. Ilyen napokban az oly ember, mint Herman, aki nem egyéb egy folytonosan füstölgő, izzó tűzanyag-nál, melyet nagyon bajosan lehetne eloltani, — ily ember a lázas időkben megbecsülhetem

S ő tudta magát eléggé érvényesíteni.

Dikciózott piaczon, korcsmában, utczán, a fiakker bakján, az emberek vállain, a miniserelnői palota előtt, előbb a fülkében, azután kissé izzadva a lépcsőkön. Ragadta a dicsőség árja magával, s most már vén honatyá, aki Ítélni elevenek és holtak felett.

Feje hosszú sörélyes: mondhatnám kiaszott cassiusi arcz, — haját s szakállát leszámítva.

Hangja fagyos és rekedt, ha hangosan akar beszélni, akkor rikácsol. Humor van benne sok; szókimondó, szikrázó, de egyúttal cynicus a legnagyobb mértékben.

Rajong hazája szabadságáért, de a haza függetlenségét még sem szereti annyira, hogy saját pártbíveivel békében meg tudna lenni.

S most eljutottam Herman Ottó legerősebb tulajdonságához a haragtartáshoz.

Ő ha megharagszik valakire, nem feledi el többé; hanem beírja főkönyvébe az illető bűnös nevét. A haragról főkönyvet vezet, rendes „Tartozik“ „Követel“ rovattal.

Be van ott vezetve apró cseprő neheztelés, kis harag, nagy harag, mérgelődés, gyűlölködés és engesztelhetlen gyűlölet.

Ezt a könyvet úgy vezeti, mint a legfontosabb kereskedő az ő főkönyvét. Herman is pontos és következetes. Egy tekintet, egy vállvonás; a hang gúnyos hordozása, valami tökéletlen megjegyzés, vagy plane nem helyeslés avagy ellennyilatkozat; ezek mind meg olyan dolgok, melyek rögtön öregbíthetik az eredeti summát.

A képviselőházban Tisza Kálmánt és a függetlenségi párt néhány tagját kivéve legdühösebb Zayra és Steinackerre a német Schulverein ágenseire. S a Herman indignatiója ezek ellen a nemzetiségi kutyapecezérek ellen annyival is jogosultabb, mert Herman

Ottó tudományos művei németül is megjelentek, s Herman Ottót, mint tudóst jobban ismeri a német közönség, mint a mi Akadémiánkban ülő fűevő nabukadonozórok.

Baja csak egy van Herman Ottónak, — s ez az, — hogy nem kilenezven évvel hamarabb született, amikor szüretje volt a guillotinenak.

CSÁVOLSZKY LAJOS.

„Mister Mackay ezelőtt huszonöt esztendővel napszámos volt. s ugyancsak talicskázta az X-i vasút építésével a földet. Ma egyedül ezüst bányáiból negyven millió dollár jövedelme van évenként.“

Ha valamelyik amerikai lapban ilyes vagy a fentebbihez hasonló újdonságot olvas európai ember, hitetlen Tamás módjára rázza a fejét. Magyar ember meg pláne földhöz vágja a kezében levő hírlapot és segítségül híván az összes menybeli szenteket ily fajta megjegyzést tesz:

— Ejnye de nagyokat tudnak hazudni ezek az újságírók.

Pedig édes magyarom itt van előtted az eleven példa, ha ismered Csávolszky Lajos pályafutását, ő megmutatta, hogy munka, szorgalom, leleményesség és élelmesség által mire lehet vinni.

Alert születésekor neki sem volt ám a belvárosban háza, a Hajdúságban és Beregmegyében birtoka; a városligetben villája, sem nem az „Egyetértés“ hasábjaiiba pályázták, hanem a maga erejéből küzdötte ki azt, amiye van.

És ha Tisza Kálmán valóban és komolyan akarná rendezni az államháztartást, alkalmasabb pénzügyminisztert Csávolszky Lajosnál keresve sem találhatna.

Az Egyetértés szerkesztője in praxi bizonyította be, hogy nagy linancier.

Igaz. hogy az anyagi dolgok elvonták őt a politikától. A házban már évek óta nem hallatta szavát s a mai nemzedék már alig alig emlékezik arra. hogy Csávolszky Lajos liatal képviselő korában néhány oly talpra esett pénzügyi beszédett tartott, hogy a vén pénzügyi kapacitásoknak is tiltva maradt a szájuk. Csak nem régiben mondá:

— Bizony ez a néhány esztendő reá nézve mint politicusra el van veszve. De se baj! Majd hallhattok nemsokára újra.

Bizony furcsa világ volt ezelőtt néhány esztendővel. Mindenki tudta, érezte, hogy Deák Ferencz előregegett, mint valamikor a zsidók bírása a bölcS Sámuel s hogy valaminek történni kell.

Történt is! A balközép megszűnt. Alig maradt Csávolszky Lajoson kívül néhány tagja a pártnak s olvasója „Baloldal“ című újságnak.

Könnyű volt azt akkor megszerkeszteni, meg kinyomni. Oly kicsi-piczi volt. mint egy levélpapír, s oly kevés példányban járt, hogy a jó öreg Kocsi bácsinak még arra is maradt ideje, hogy reggelenként megpréste. A lapnál levő három-négy munkatárs azután négyet-ötöt a szerkesztővel együtt a hóna alá kapott s szaladtak szerte a városba, még viradat előtt kihordani.

Nem kellett legalább kihordókat tartani.

Végre hosszas küzdelem után lett a baloldalból „Egyetértés.“ Nemsokára azután egyesült a szélsőbal hivatalos lapjával a „Magyar-Újság“-gal s nem csak két nevű újsággá változott, hanem három szerkesztőt is kapott. Lassanként kidőltek a szerkesztőtársak. Oláh Károly meghalt, Szederkényi Nándor elment vissza Egerbe ügyvédkedni.

Ez volt a krísis.

Mindennap jöttek tudakozódni, kérdezősködni, tanácsot adni. megjelenik-e holnap még a lap? Jött-é ma újabb előfizető? Nem jobb volna-e már ma beszűntetni?

Csávolszky nagy dühösen kergette ki a jóakaró háborgatókat szerkesztőségéből s az utolsó után ezt kiáltá:

— Ameddig Csávolszky Lajos él, addig az Egyetértés fenn fog állani.

Csávolszky é l, az Egyértés á l l !

BARTHA MIKLÓS.

Csak másodvirágzásakor tűnt fel!

Képviselő volt már a hetvenes évek elején, de fiatal, tapasztalatlan. Csak próbálgatta, milyen is tulajdonképen a politikai élet. Amidőn másodsor képviselővé választották, akkor azután testtel lélekkel arra adta magát.

Nem csuda!

Az alatt a tíz év alatt, míg távol volt az activ politika terétől, tehetségét csak erősödni érezé, s ez bizalmat öntött bele nemcsak maga, de politikai jövője iránt is. Meg vagyok győződve, hogy a pár évi magány, a visszavonultság segítette kifejlődni Bartha Miklós lelkének tulajdonait.

Es jött közbe egy esemény, mely lehangolt, elszomorított valamennyiünket, s mely valóban nagyon furcsa világot vet alkotmányos viszonyainkra. Bartha Miklóst szerkesztőségében két tiszt összevagdalta. Igaz, hogy a szerkesztőségben a tisztok jövevelekor h á r o m e g y é n volt, — de csak egy férfi maradt. — Miklósunk, ez az érczfejú székely, kinek csak a koponyáján tizenegy vágás constatáltak a doktorok. A testén összesen barminczkilenczet.

Örültek akkor sokan, hogy Bartha Miklós most már becsületesen meghalt, s nem alkmatlankodik többé senkinek.

Csalatkoztak! Alkmatlankodik biz ő még most is, — mert megélt. Alkmatlankodik argumentumokkal; szóval és írással; alkmatlankodik a kormánynak és nemzetiségnek.

A házban ritkán beszél, de ha beszél, hatásosan.

Alakja magas; szőke, vállas, hangja szomorú, de kellemes, elég mély bariton. Azon kevés hidegvérű, — talán mert sok vért vesztett, — emberek közé tartozik, ki képes hangját és hevét mindig modulálni. Még ha leghevesebben vitatkozik is, azt hiszik, Bartha Miklós csak kedélyesen beszélget.

Okvetlen nagyra viszi, mert az az elve, hogy egy uncia természetes ész többet ér, mint egy kiló meg nem emésztett tudomány.

ALMÁSSY SÁNDOR.

Büszke családjának ősi eredetére, de azért hive a függetlenségi pártnak. A hevesmegyei gentrynek abból a fajából való, melynek házán sohasem volt k a p u: amelynek portája sohasem volt vendég nélkül, mert ha a vendégek szökösni kezdtek, a házi gazda kötéllel fogdosott másokat.

Almássy Sándor régi ember. A szabadságharcz alatt kor-

many biztos volt. — a szabadságbarcz után „Kossuth kutya“ és „császári rab.“

E dolgok íze megmaradt a szájában, s ő ma is azon a hiten van, amelyen volt, mielőtt a cseh porkolábok büntetlenül szidták-piszkolták.

Alacsony, köpczös, vállas alak, szürkülő hajjal s összes szakállal. Felszólalásai a házban teljesen eredetiek. Nem cifráz, nem hímez és hámoz sokat, hanem egyenesen oda szól a dolog meritumára.

Meglátszik rajta, hogy ő még azok közé a szónokok közé tartozik, kik a hajdani vármegye emlőjén növekedtek.

Egészséges kedélyű, jókedvű férfin.

A régebbi időben egy alkalommal Farkasdon gróf W.-nél mulatott a Józsa-Gyuri-féle kompánia.

Az eredeti ötleteket szerette akkor mindenki, nem lehet tehát csodálkozni, ha nagy tetszéssel fogadták azt az indítványt: Rendezzünk lófuttatást a nagy czimerteremben.

A cigányt felültették a boglyas kemenczére, s a nemes urak javában futtattak, amidőn az ajtó hirtelen felpattan, azon beugrik Almássy Sándor kezében dupla puskával.

Se szól, se hall, hanem egyenesen közé dupláz a kemenczén levő dádéknak. A cigányság isszonyú óbégatással hull le a kemencze válláról. — s menekül hanyatt homlok kifelé, mert Sándor bácsi puskája, — csak vaktöltéssel volt megtöltve.

KOMJÁTHY BÉLA.

Heine azt írja a hamburgiakról, hogy kerek kalappal és szivarozva jönnek a világra. Ha Komjáthy nem is pipázva látott napvilágot, de nagyon valószínű, hogy bölcsőjében czuczli helyett pipacsutorát adtak neki szopogatni. Máskülömben nem vagyok képes megmagyarázni kiváló előszeretét a pipa iránt. Van is neki vagy háromszázszáz pipája, — elkezdve a régi antik Tököly-pipán, egészen az újni nagyságú rézkupakú fapipáig, melynek primitiv szerkezete elárulja, hogy békanyúzó bicskával faragta, fent Tótor-szágban Krajcsik Ferencznek valami földije.

Közép magasságú kövér, poczakos ember. Már fiatal korában nagy hajlama volt a hízásra. Jogász korában egy cimborájával összeveszett, ennek duellum lett a vége, — még pedig nem „Komjáthy-pistolyok“-ra, melyek akkor még nem voltak divatban, hanem kardra. A segédek elmondják, a feltételeket; a többek közt, hogy a h a s v á g á s k i van véve.

A jókedvű ellenfél nagy komolyan kérdi segédeitől:

— Mit vágjak én akkor Komjáthyn, ha a h a s a t k i v e - s z i t e k ?

Naturájára nézve, jókedvű, joeosus ember.

A rémuralom egyik kiváló alakjáról Baréreről mondták: „Vért ízlelt, s nem undorodott: újra ízlelt, s megkedvelé“. Így van Komjáthy Béla is a tréfával, viczczel. Egy jól sikerült tréféért feláldoz mindent.

Könnyű neki! Nagy memóriája s gyors felfogású. Haszonbérben bírja a sophismákat: logikája éles. — ha mint védő ügyvéd áll ellenfelével szemben, annak az érveit nagyon hamarosan izekre szedi, szétúzza s tönkre vagdalja.

Külömben mint védő ügyvéd unicum.

Olyan, mint az ügyes praedicáló barát, ki sohasem szokott valamely szent életéről, csodáiról előbb beszélni, míg fel nem költötte hallgatói áhítatos érzületét azáltal, hogy valamely ereklyét ne mutatna fel a szentről: Egy foszlányt ruhájából, egy fürtöt hajából, vagy egy csepet véréből.

Ő ha kell, úgy mutatja ki ellenfele szellemi foszlányait, hogy utánozza gestusait, kézmozdalatait, hanghordozását, szónoklati modorát, — egy szóval nevetségessé teszi, — s azután jnstificálja.

Sokszor hányják neki szemére, hogy Szegeden kormánybiztos volt.

Jó humora ott sem hagyta el.

A károk bevallása alkalmával értésére esett, hogy egy telektulajdonosnak mintegy 10—12 ezer forintja van kiadva uzsora kamatra.

Kihirdette, hogy mindenki hűségesen vallja be m i j e van. Az uzsorásnál kezdte a kárfelvételt.

— Hát nincs egyebe mint ez a házhelye? kérde a szegedi Schylokot.

— Sülylyün ki mindakét szemem, ha egy fikrajczárnyi érté-

kem is van, — sopánkodott az embernyúzó. Tönkre tett a víz tekintetes uram! Kódis vagyok!

— Még egyszer kérdem, nincs önnek semmije? Kint levő követelése, vagy más értéke?

— Nincs!

— Jól van. Itt a jegyzőkönyv írja alá!

Az uzsorás aláírta. Erre Komjáthy összedoboltatta a szomszéd utcák lakóit, s dobszó mellett kihirdette, hogy a ki annak a becsületes uzsorásnak tartozott, fel van oldva minden kötelezettség alól, mert az illető maga hit alatt adta ki a nyilatkozatot, hogy neki s e n k i egy kis krajczárral sem tartozik.

Az ilyen humor ép oly hasznos, mint egészségés.

A SZALAYAK.

Imre régibb képviselő, őt illeti az elsőség.

A régi időben, amidőn a filosemitismus. és gentry nem állott ily merev ellentétben egymással, Imre tetszelgett magának azzal, hogy democrata, s nem ad a születésre semmit.

Komjáthy Béla kiakarta próbálni a galambepéjű republicanus erkölcsét, s midőn egyik ülés alkalmával látja boldogult Pogonyi Dénest, amint az előadóiszék előtt feszeleg, odaszól Szalay Imrének:

— Ugyan mit alkalmatlankodik ott az a Paszomentierer?

— Micsoda Paszomentierer? kérdé Imre nagy hirtelen.

— Hát te azt se tudod, hogy Pogonyi előbb „Paszomentierer“ volt?

Szalaynak se kellett több. Ettől a perctől kezdve rá se nézett többé Pogonyira.

Mert Szalay Imre a nemes és nem nemes közötti különbséget nagyon is élesen fenntartja. Ha elmélkedik, vagy vitatkozik, akkor szabadelvű akárcsak egy tizenhatszadik századbeli francia bölcsész. De praxisban! Oh! az egészen más! A gyakorlatban nem szeret még csak dörgölözni sem az oly emberhez, akinek nincs joga a királyi kamarásságra, vagy a régibb időben nem volt kivéve a patriarchalis „huszonöt“ alól.

A politikában különöz és változó. Maga bevallja, hogy most már oly szívesen alkalmazkodik a körülményekhez, mint a ház-

tetön levő szélkakas, a szél fűrásához. Pár év előtt a képviselőházban nyíltan kimondta, hogy republikánus. Ma ezt az elvét egészen elfeledte, s kész örömezt vallja magát loyális alattvalónak.

Antisemita, de azért rendesen izraelitának adja el termékeit, sőt a jövődöbéli magyar republica székhelyén Lellén, még házi orvosa is zsidó.

Imre okos ember, mert tudja, hogy Aesopus meséje a molnárról, fiáiról és a számarról a világon folyton újabb és újabb kiadásban ismétlődik, s ép ezért nem ad semmit arra, amit a világ beszél. Megy a maga esze után.

Károly jóval öregebb nála, ő, Solymossy Eszternek sokat emlegetett védője. Magas izmos alak. ősz, rövidre nyírt haj, beretvált áll, kurta bajusz, s szemüveg egészítik ki arczának touillettejét. Ha Imre természete heves, vére nyugtalan, maga mozgékony, akkor Károly annál nyugodtabb, hidegvérűbb, kimértebb. Imre folyton hangosan beszél: Károly, lassan, nyújtva a szót. gondolkodva, mintha galambturbékolás volna a beszéde. Imre sok tekintetben feületes, szórakozott, de sokkal practicusabb ember bátyjánál.

Jó volna ennek a két testvérnek a természetét, eszét, egyszerűval a két egyén sajátosságait, egy élő embernek átadni.

De talán mégis sok volna egy embernek!

ORBÁN BALÁZS.

Az alkotmányos aera kezdetén Erdélyben alig volt népszerűbb ember Orbán Balázsnál.

Kalandoz külföldi utat tett. Gyalog utazta be Egyiptomot két vándorlegény társaságában. Londonban mint órák legény kézimunkájával kereste élelmét.

Ragaszkodása az imádott Székelyföldhöz, melyet nagy művészen töviről hegyére leírt. nemsuda, ha hamar népszerűvé tették. Igaz, hogy sok tekintetben járult ehez az is, hogy Orbán Balázs kiváló szép férfi volt, s így kegyencze a nőknek. Egy választás alkalmával, amidőn még minden székely szavazott, volt abban a kerületben, melyben Balázs úr fellépett vagy tizennégyezer választó. Három napig folyt a szavazás, míg végre Balázs megkapta az abszolút többséget.

Nosza! hamar lovaslegényeket küldöztek szét, hogy a távolabbi községekben lakó választók ne fáradjanak be hasztalan.

Az egyik lovas legény valami három órai vágatás után egy zászlóalj székelyre akadt:

— Hova mennek kendtök?

—Megyünk leszavazni a székel y báróra, — kiált oda a vezető lófő.

— Ne menjenek már kendtek, forduljanak vissza. Orbán Balázs úr már megvan választva.

— Nem lehessék tennyi! szólt vissza az öreg lófő, mert az asszony nép azt mondá otthon, hogy nem csókol meg együn ket s e, a k i a b á r ó ú r r a l e n e m s z a v a z. Nekünk hát m u s z á j szavazni.

Ilyen kortesei voltak valamikor Orbán bárónak. Azaz pardon! nem báró biz ő. Mert írásban jelentette ki, hogy ő soha világ életében a bárói címet használni nem fogja, mert ősei nem a csatatéren szereztek, hanem mint gárdisták.

Mint politikus szabad gondolkodású, szókimondó, metsző Ítéletit. Valóságos durva kéz, mely nem ért a politikai sebek ápolásához.

Mint magánember takarékos, és ezért sokszor éleződéseknek van kitéve. De ő nem azért takarékos, mintha élére akarná verni a bankót, vagy gyönyörködni a felhalmozott kincsekben, — hanem jótékony és tudományos czélokra áldoz.

LUKÁCS GYULA.

Olyan világlátott magyar ember, hogy érdemes volna pénzért mutogatni.

Tengerész volt s bátran elénekelheti a kornevilli harangok marquisjával: „Bejártam kétszer a világot.” Harczolt. a kubai felkelőkkel a spanyolok ellen: boxolódott portugáll matrózokkal s ezek kiverték a fogait: azután „ama bizonyos” kardhordó küldöttséget vezette Konstantinápolyjára; majd kis idővel később újra harcztéren találjuk. Mehetned Ali oldalán.

Azután hazajött s Nagy-Váradra tette át hadiszállását, ott felcsapott nazarenus prófétának, minek folytán a nagy-szalontai nazarenusok megválasztották képviselőjüknek.

Jogász korában szította a muszka gyűlöletet s szónokolt a török barátság mellett, most a képviselőházban időnként elmondogtja azt, amit látott és tapasztalt az ő sajtóságos vándorlásaiban.

Igaz, hogy beszélhetne gyakrabban is, mert jó szónok.

Most ő kezdi lobogtatni a „Népszó”-ját, mely pár óv óta összecsavargatva a politikai sutban hevert.

Csak lobogjon!

ENYEDI LUKÁCS

Mikszáth Kálmán irodalmi sage-femmeja. Ugyanis ő a Szegedi Napló szerkesztője s mikor Lukács még nem gyötörte bele magát annyira az írásba, mint most. kellett neki valaki, aki esetről esetre egy kis mésszel, vakolattal vagy téglával kisegítse.

Felfedezte tehát Mikszáthot Budapesten, s levitte főmunkatársnak a „Szegedi naplóhoz”. Igaz, hogy Enyedinek erre a hallatlan merényletére a Tisza menten elöntötte Szegedet, de ez Mikszáth Kálmán nyibusának csak használt, csak növelte azt. Használt. Enyedinek is. Akkor ugyanis, midőn tanítómesterül levitte Mikszáthot, ő is, a lapja is mérsékelt ellenzéki volt. Mikszáth Kálmán olyan jól kitanította, hogy Enyedy Lukácsból szélsőbali lett Sajtóságos játéka a sorsnak! Mikszáth Kálmán megkormánypárti.

FARKAS BALÁZS.

„Nyújtódi és ikafalvi doktor Farkas Balázs úr ő nagysága.”

Mert 1881 elején még megyei főorvos volt. s esze ágába sem jutott az, hogy Budapestre jöjjön tarokkozni, — akarom mondani képviselőnek

Hát azt miképp sejtette volna, hogy függetlenségi párti leend?

Doktor korában incarnatus kormánypárti volt. A kerület képviselője, Pilis azonban nem akart határozott függetlenségi párti programot adni, — a választók tehát ráparancsoltak Farkas Balázsra, — s ő kénytelen volt függetlenségi programmal lépni fel. Őt tehát nem egyszerűen képviselőnek, hanem függet-

lenségi párti képviselőnek választották meg, s ő mint gavallér ember must már testestül, lelkestül függetlenségi párti.

Az egész képviselőseget könnyű dolognak tartja, — legnehezebb volt az otthon megszokott n e g y v e n h e t e s tarokk helyett az itteni pártklubbokban dívó h a r m i n c z h á r m a s tarokkot megtanulnia.

Vele történt még gyakorló-orvos korában, hogy beteghez hívták sürgősen. Ahogy megérkezik, lát egy újonnan született gyenge gyermeket.

—No, ha azt akarjátok, hogy életben maradjon ez a kis pulya. — szólalt meg az ő lassú hangján, hát egy párszor meg kell fűroszteni aszú borban.

A megijedt apa sietve küldi le hajdúját a pinczébe. Ebből a reteszből hozd el az 1881-ikit. emebből az 1842-ikit, s így sorba mondja Farkas Balázs előtt.

Amint a pókhálás palaczkok elő kerültek, — Farkas Balázs egyet gondolt, s oda fordul a házigazdához:

— Szógám! Jobb lesz azt a szegény ártatlan kis pulyát p a c z a l b a f ü r d e t n i, mi meg igyuk meg ezt a boroskát.— h a m á r i d e f e n n v a n.

Mikor Bécsből az orvosi eursusról hazakerült, hirtelen három betege akadt. Egy *Sárgarépa* nevezetű zsidó szabó. *Papinszky* mézeskalácsos, és valami *Barkóczyné* nevű szent életű üreg asszony.

A kérlelhetlen fátum úgy akarta, hogy a fiatal kezdő orvosnak mind a három első betege meghaljon.

Erre azután a nyíri pajkosok Farkas Balázsnak egy gratuláló verset csináltak, melyben a többek közt a következő sorok fordultak elő:

„És hogy e kívánság igaz és nem tréfa.
Megtudná mondani neked *Sárgarépa*.
De ő, hogy *Papinszky* mesztelen ne járjon,
Most fenn szabóskodik, fenn a másvilágon.
Varrja a pantallóm, frakkot, s bársony gilét,
S mulattatja szépen a vén *Barkóczynét*.
Mert egy helyről kellvén az úti levelök,
E g y k a s z á r n y á t l a k a t a z ú r i s t e n v e l ö k.“

Ha valaki abban az időben Farkas Balázs előtt ezt a verset declamálni kezdte, okosan tette, ha előbb leszámolt a földi gondokkal.

A MÉRSÉKELT ELLENZÉK.

APPONYI ALBERT.

Az államférfi születik. A valódi államférfinak nemcsak ismeretekre, bölcseségre, jellemre s józan Ítéző tehetségre van szüksége. — hanem arra is. hogy érezze, mikor érkezett el az ideje.

„Mert a tényleges politika nem tudomány; azt nem lehet ismeretek, tanulmányok által elsajátítani, az művészet, arra születni kell. Ha valaki egy állam élére jut s gyors áttekintéssel bír, a véletlen kedvez neki. — azaz szerencséje van. — akkor az ily ember olyan lehet mint Bismarck ki nemcsak a porosz királyságot változtatta császársággá, hanem maga is herceggé, küzdötte fel magát.

Amikor először hallottam Apponyit beszélni, — hajdan volt még Ó-Budán. sohasem hittem volna, hogy csak jó kortes is vál-jék belőle.

Pedig ma már nemcsak egyike a legjobb korteseknek, hanem az egyetlen államférfi, akiről maguk a kormául pártiak is elismerik, persze csak úgy a szűr alatt, hogy talán talán képes volna Tiszát pótolni.

Kn tökéletesen biztos vagyok benne, hogy pótolná Tiszát. Először is azért, mert van esze, másodszor s ez fő, mert mihelyest kormányelnökké lenne, Tisza Kálmán korybantjainak zöme csak urat cserélne s beállna Apponyi mellé zsobráknak.

A nemes gróf magatartásán meglátszik, hogy a jezsuiták nevelték. A tótok között, hol közbe tét öl eg' legyen mondva „hatvékás grófnak“ hívják, végig imádkozott választóival minden processiót. végig térdepelt minden nagy misét, végig hallgatott minden vecsernyét.

Nem Jászborényben, a kedélyesebb. könnyűbb vérű jász atyafiak közt, akik egyszerűen „Albert bácsinak“ nevezik, a kortesia

idejében fehér asztalkendőt csap a vállára s maga hordja a népnek a frissen csapolt sört és a jó meleg sós kiflit.

Ha lent jár a Bánátban a nemzetiségek között, ott ismét más húrokat penget. Ítészéi órahosszáig s tartja szóval azokat a derék svábokat, akik bizony igen nagyot néztek a nemes grófra, midőn kijelentette előttük, hogy elismeri a nemzetiségek létjogosultságát Magyarországon.

Bámulhattak is! Mert ez előttük egészen vadonat új dolog volt. Ameddig a „magyar Skobelev“ mint Apponyi ez alkalommal magát nevezte, — fel nem világosította őket er itt a derék jó svábok mindig azt hitték, hogy ők csak németül beszélő magyar állampolgárok.

A parlamentben már sokkal óvatosabb, sokkal elő vigyáz óbb. Tudja, hogy lesik várják minden szavát. Tudja, hogy az ő idejének el kell következnie s ép ezért oly alkalmakkor, ha a jövőről szól, csak általánosságokban körvonaloz s hideg, nyugodt, patrícius! modorában nem kötelezi magát semmire.

Apponyi a legrokonszenvesebb szónokok közé tartozik. Orgánuma gyönyörű csengésű mély bariton. Beszéde lassú, kissé ki-mért modoros és hatást leső. de az eszmél gyorsan követik egymást., Támadása merész, eleven s éles.

Ha ő és Tisza polemisálnak egymással, akkor oly szóharcz folyik kettőjük között, mintha két „görög vívna párbajt.“

Apponyinak határozott szerencsétlensége az, hogy családja és családi traditiói oly (eszmék hívének jelölik őtet, mely eszmék bizonyos ó-conservatív mágnásokat egy fekete-sárga fonállal választanak el a hazafiaktól.

Ősei között egy sincs ki a nemzeti eszmékért, a magyar alkotmányért lelkesült vagy küzdött volna. A Bákóezv harezok alatt az Apponyiak Heiszter táborában harczoltak a magyarok ellen; a negyvennyolczadiki szabadságharczban a muszkák gardes des dames-jai voltak; az ötvenes években pedig Bécsben és külföldön búsultak a fölött, hogy oly sok rebellisnek sikerült emigrálni.

Azok az emlékek azok melyek miatt Apponyi Albert nem lesz, nem lehet soha népszerűvé a magyar közép osztály előtt. A magyar ember nem feledi el a közmondást, hogy az alma nem messze esik a fájától.

És ha eltalálná feledni, jusson eszébe. — hogy Tisza Kálmán is az apja fia.

Érzi ezt maga Apponyi is. Ő talán az egyetlen az egész képviselőházban, akit komolyan bánt az, hogy politikai ellenfelei érvei s logikája előtt nem hajolnak meg.

Amikor ugyanis a legragyogóbb beszéde után is leszavazza az ellenzékét ama párt, mely Tisza nélkül csak szárnyaszegett gólya csoport, akkor Apponyi idegesen súgja oda szomszédjának:

— Bizony érzéketlenek ezek az isten adták a parlament! ékesszólás iránt.

Ilyenkor azután neki is olyan gondolatok fordulnak meg fejében, mint aminő Caligulának, ki azért kívánt az összes rómaiaknak egyetlen fejet, hogy egy csapással vághassa, le.

SZILÁGYI DEZSŐ.

Tisza malleusa; a képviselőház legjobb logicusa.

AI ért ha pollemiához szükséges gondolat — bonczolási képesség a ház sok tagjánál meg van is. — apróra részletezni, szellemileg felbonczolni senki sem tudja annyira a miniszterelnök gondolatmenetét, mint éppen Szilágyi Dezső.

Iskolázott jurista. de mint politikus ép múltjánál fogva nem bírja a házban azt a hatást előidézni, amit más körülmények között a hozzá hasonló nagyszű ember kivívni képes volna.

Ha feláll, s két kezének hüvelyk és mutató ujjai közé veszi irónját, elcsendesedik az egész ház; a folyosók kiürülnek s a pad-sorok megtelnek. Szilágyi Dezső elégtelt mosolyal tekint szét a teremben. — s hozzá fog beszédéhez. Előbb halkán, majd emelkedettebb, szenvedélyes hangon beszél, szónoki szempontból mindig ékesen és okosan.

Tiszának személyes ellensége, nem csoda tehát, ha Tisza működését majdnem minden szavával kárhoztatja. De beszédeiből kiérezni a diplomatát is. — mert van reá eset, hogy a szabadelvű pártot mentegeti és védi, — mintha felakarná bennük költeni a hazafiúi kötelesség utolsó szikráját.

Ebben ugyan rendszeresen csalatkozik mert a mamelnkuak lelkiismerete nincs, azokat bátran meg lehetett volna gyújtani szurok köntösbe bűjtatva Tisza jubileumán, s úgy elégetni. — a „generalis“ tiszteletére, talán az is jól esett volna nekik.

És daczára annak, hogy Szilágyi Dezső ékesen, okosan, logicával, bátran, sok esetben emelkedett hangon beszél, — amint leül, vége a beszéde által gyakorolt varázsnak.

Honnan van ez?

Ha ő azt mondja Tiszának: A miniszerelnök úr hét esztendeig ezekről a padokról ostromolta a deákpárti kormányokat, s mégis a deákpárti elvek alapján vállalt kormányt, — erre Tisza az ő utólérhetlen cynismnsával vágja vissza Szilágyinak, hogy akinek a háza üveggel van fedve, az ne dobálózzék kövel. Szilágyi hét esztendeig volt híve a deákpártnak, most tehát nincs joga a deákpárti alkotásokat kárhozzatni.

Legyen ez a felelet bármi gyenge, azért a kormánypárt mégis rákiáltja az éljont, s a mamelukok kezeit dözsölgetik örömben.

Szilágyi Dezső közepesnél valamivel magasabb alak, rendkívül széles vállakkal, s felette tágas mellkassal. Nagy fejét, ragyogó sötét fekete haja, arcját sűrűs szakáll borítja. Szemei kifejezésteltek, s folyton értelmet és gúnyt sugároznak.

Ő és Apponyi Albert gróf a névleges vezérei a mérsékelt ellenzéknek, — de épen az a bajuk, hogy mindketten *n é v l e g e s v e z é r e k*. Themistoclest nem hagyta aludni Arisztidem dicsősége. — így van ez Szilágyival és Apponyival is.

Apponyi az ó-conservatív elemeket csoportosítá eleinte maga körül, Szilágyi Dezső körül pedig néhány volt ellenzéki s a kormánypártból kiugrottak tömörültek. Apponyinak terhére kezdett válni, hogy az ő neve csak a Senyeyével. s a főpapokkal együtt lesz említve, — ép ezért újabb időben tett már olyas engedményeket. melyek arra hagynak következtetni, hogy a nemes gróf Bismarck tanítványa, s szükség esetén, még ama bizonyos „socialisticus cseppet“ is hajlandó lenne concedálni.

Ezzel a radicalis concessiókkal azután Szilágyi Dezső elől sok babért halászott el.

Két dudás nehezen fér meg egy csárdában. Ép azért senki sem csodálkoznék rajta ha Szilágyi Dezső nem maradna Apponyi Alberttel egy párton.

De ugyancsak a „két dudás és egy csárda“ mondás miatt lepné meg a világot. — ha Szilágyi Tisza Kálmánnal megférne egy párton.

GRÜNWARD BÉLA.

Egy ember, akinek lelkét, kedélyét, s egész életét Schopenhauer olvasása rontotta meg. Mindent ún, nincs ínyére semmi, ha férfi társaságban van, onnan nők közé vágyik, ha nőekkel találkozik a m a g á n y t óhajlja.

Alig van még negyven éves, és már életunt. Az egyetlen szerencséje kopasz feje. Nálunk ugyanis aki kopasz, — az okos ember.

Grünward Bélával azonban másként áll a dolog. Ő okos ember, daczára annak, hogy kopasz.

Egyike a legszebb tehetségekkel megáldott politikusoknak, ki hivatta van még a jövőben a Felvidéknek nagy és hasznos szolgálatokat tenni.

Magas, karcsú, hirtelen szőke, németes arcz. A fehér, finoman ápolt kéz és körmök elárulják, hogy gazdájuk nem azoknak az eszméknek híve, melyek népszerűek s mégis ezek tettek népszerűvé, a nagy közönségnél.

Nem bizony! talán egyike a mérsékelt ellenzék között azon keveseknek, kik meggyőződésből ellenfelei szabadelvű kormányoknak.

Meg vagyok határozottan győződve, hogy Grünward Béla oly ellenzéki lenne, ha Apponyi szabadelvűpárt programja alapján vállalna tárczát, aminő ellenzéki most Tisza alatt. Ő születésénél fogva conservatív, s ami fő, fiatal korában lett saturálva a conservatív eszmékkel.

Neve az országban köztiszteletnek örvend, de még sem becsülik valódi értéke szerint.

A képviselőházban specialitás nemcsak mert fatalista, hanem azért is mert n ő g y ű l ő l ő.

Utóbbi sajtósága seperálja őt el képviselőtársaitól.

GULLNER GYULA.

Nagy jövőt jósoltak neki fiatal korában. Ez volt a baja! korán elkapották, s később már nem lehetett kapiczányra fogni.

Pestmegyében kezdte meg közpályáját. Mint ember, mások-

kal szemben követelő; ő maga meglehetősen gögös, de a megpróbáltatás és különféle vereségek megérlelték az eszét, s most már tapintatosabb az emberekkel szemben. Szeretne puritánnak látszani, de valódi meggyőződése nincs. Vonzódik a függetlenségi párthoz, de e párt programjából csak egy pontot mer elfogadni, s programja többi részét a habarékpárttól veszi kölcsön.

Őszinte és képmutató; mert az őszinteség csak szintolyan formáság nála, mint a tettetés. Tudja, hogy az élet csak formáságukból áll. — a világ nem egyéb, mint egy nagy színpad.

A megye-gyűlésen nagy tekintély s ha esetről esetre a gyűlés megnyitása előtt Gullner Gyula simogatja homlokát, akkor Földváry Mihálynak ökölnyi verejték cseppek hullanak arczárói. Antagonisták, kik már álltak szemben, s Gullner Gyula bízik hogy lesz még egy találkozásuk de akkor n e m M i s k á é l e s z a z á l d o m á s . Úgy legyen!

Gullner bátor és elszánt; hatalomra s feltűnésre sóvár, bár politikai elveiben kissé laza, — de azért gyöngéd és férfias; egy szóval olyan ember, kiről még a jövőben is fogunk egyet-mást hallani.

BEÖTHY ÁKOS.

Az apját „kis oroszán”-nak nevezték kortársai. Az alma azonban messze esett a fájától s ő sem külsőre, sem belsőre nem hasonlít ahoz az oroszánfejű Beöthy Ödönhöz, ki valamikor azért volt collegája gróf Széchényi Istvánnak, mert ő is T i s z á t s z a b á l y o z o t t .

Beöthy Ákos nem egyéb, mint nagy úr, felgyúrt nadrággal.

Korán érett, gyermekkorában táltosnak tartották, bár nem jött foggal a világra; de ennek a korán érésnek is meg van a büntetése az időelőtti vénhedésben.

Fekete, szemig szőrös, zömök erőteljes férfi. Ha azonban csak beszélni hallod s nem látod, azt hiszed egy tizenkét éves fiúcska suttog valamit mögötted, oly lágy, oly moll-hangon adja tudtára nézeteit a nagy világnak.

Természetére nézve conservatív; ragaszkodik minden régi intézményhez s nem szeretne újítani, változtatni semmit.

Nem, mert előtte lebeg atyja sorsa, ki a száműzetésben halt el. Ezért lel Ákos úr oly nagyon, hogy újra ismétlődni talál az az idő, midőn a mindent felforgató s megújító Apocalypsis üvegcséinek tartalma újra reánk talál ömleni s újra felderül a népszabadság hajnala.

Egyéni sajátságaira nézve a gentry ama büszke fajtájához tartozik, mely megtiszteli a zsidót azzal, hogy tőle pénzt kölcsönöz, sőt leereszkedő barátságában annyira is megy, hogy a kölcsönösszeg kamatairól is el méltóztatik esetről estre feledkezni.

LESSKÓ ISTVÁN.

Kedélyes természetű lévén, ő is azt tartja, amit az a collegája, ki a következő megjegyzést tette, mikor a coelibatust behozták: „Elvehetik tőlünk a nőket, de az a s s z o n y o k t ó l nem vehetik el a papokat.“

Amikor megválasztották, rögtön beállott Senyeynek tábornélküli táborkarába. A Senyey-Apponyi név ő előtte még a múltból a nagy conservatív és ultramontán eszméket képviselte.

Midőn Senyey kibontotta ama sokat emlegetett zászlót, Lesskó „e gy h a n g ú l a g“ éljenezte a pártvezért. Mondanom sem kell, hogy odaadóan, kitartóan harczolt a Senyeypárt többségre vergődéséért.

Csakhogy Senyeyt kissé frappírozta a „zászló bontáskor“, hallott Lesskó-féle egyhangúság, — s kapta magát, egy szép reggel cserben hagyta Lesskó Istvánt, átment a Tisza partra s beleült a főrendek elnöki székébe.

Lesskó mindenre el volt készülve, csak e r r e n e m .

Szaladt rögtön Senyeyhez. bejelenteti magát. Senyey maga elé bocsátja „pártját“, — s ez nagy alázatosan, lehorgasztott orral kérdő a hatalmas úrtól:

— Exelentiás uram, mi lesz most már én velem, aki ellenzéki programmal léptem fel?

Akaratom ellenére eszembe jut a „F a l u r o s s z á b ó l“ gonosz bakter, kit, midőn lopáson érték s elcsaptak jajgatni kezd: „Mi lesz belőlem, apátlan, anyátlan árvából!“

Az ég könyörüljön Lesskó Istvánon, mert Senyey, az ő szigorú vaskövetkezettisével, — nem könyörült rajta.

FENYVESSY FERENCZ.

Már a második kapitulációt szolgálja mint képviselő, tehát már nem „Feri“, hanem Ferencz.

Nem lehet megtagadni tőle azt, hogy arcában van bizonyos kihívó érdekesség. Ő ezt nagyon is jól tudja. Valamint érzi azt is, hogy minden nappal egy nap múlik el. s a virágzás ideje a férfiaknál ép oly rövid, mint a száz évben egyszer nyíló kaktusz virágnál, amely csak pár órára ragyogtatja szépségét.

Ilyen kinyílt kaktusz virág manapság a szép Fenyvessy Ferencz. Uram bocsásd meg a bűnömet, hogy kiszalasztotta toliam e szót: „Szép.“ Az a simára beret vált arcú, picziny szőke baszusú, folyton jókedvű fiú, egyike a leghiúbb képviselőknek.

Pedig ezzel már sok van mondva, mintán minden képviselő meglehetősen mértékben van hiúsággal megtöltve.

Ottó római császárról írták meg a historicusok, hogy hiúságában még a háborúba is vitt magával tükröt.

No, — a mai előre haladt korban bár Fenyvessy Ferencz folyton mellényzsebében viseli tükröcskáját, ha esetleg háborúba kellene mennie, ő egész tükörraktárt vinne magával.

A hiúságon kívül még más is bántja! Szeret szerepelni. Boldog, ha saját becses nevét nyomtatásban olvashatja.

Nincs is oly hazafias, nyilvános, közérdekű, vagy magán-dolog. — amelyben ő. hacsak szerét teheti, részt ne venne.

Hja! addig kell az embernek az idejét felhasználni, amíg fiatal és — szép. Különben még arról nevezetes, hogy egyike a legsimább legudvariasabb embereknek. Könyv nélkül tudja az illetant, járatos a grófi salonokban, s tart lovakat. — mikor Eszterházy Móricz a kezeibe adja lovainak a gyeplőjét.

A veszprémi főispánt képzelni sem lehet Fenyvessy Ferencz nélkül. — s Fenyvessy Ferencz ép oly kevésbé lehet képviselőnek képzelni Eszterházy Móricz nélkül.

ők kiegészítik egymást. Állítólag Eszterházy Móricznak sok gondolat van a fejében de azokat mindaddig nem akarja elárulni, amíg Fenyvessy nem gondolkodott a magáéval.

Don Quichotte és Sancho-Pansának ez a modern kiadása van azután rendesen olyan udvarias, hogy gondolkodik főispánja helyett.

A PÁRTNÉLKÜLIEK.

HORVÁTH BOLDIZSÁR.

Az Andrassy-cabinet 1867-ben arról volt nevezetes, hogy van tagjai közt egy minister, aki nem nemes ember. Ez a miniszter Horvát Boldizsár volt.

De hát ki ne olvasta volna közölünk „A magyar nábob“-ot? S ha olvasta, ki ne emlékeznék Kiss Jancsi eredeti alakjára, aki kártyán vagyont nyer össze, s távol vidéken vásárol kutyabőrt s nagy birtokot.

Amikor az esztendő letelik, s a nábob oda nyújtja neki a csizmáját, hogy húzza le, mert vége az uraskodásnak, Kiss Jancsi egész hideg vérrrel fújja a füstöt az orra alá. mint nemes ember.

Alig volt Horvát Boldizsár pár évig minister, amidőn a hír szivárgott a lapokba, hogy Horváth Boldizsár mégis csak nemes ember. — „k i k e r ü l t“ a kutyabőr.

Isten látja lelkem! mindenféle maliczius utógondolat nélkül jutott akkor eszembe a magyar nábob Kiss Jancsijának a meg-nemesedése.

Minek volt az a nemes levél Horváth Boldizsárnak? Az az ő nemes lelkét nemesebbé nem tette. Ki tehet róla, ha az emberek gyengék.

Most már Horváth Boldizsár csak tisztos emlék a régi szép napokból. Élete olyan, mint a megrokkant paripáé. lassan huzza tovább.

Ritkán szólal meg, mert most már meggyőződött hogy nem ér itt a beszéd semmit.

Ma az ékes szólás elnémult, az értelem elvakult, a költő maecenasainak dalol, s nem a népnek énekel: a pictor nyakra-főre festi a Dalai-Láma dísz-magyar ruhás képeit, mert a törvény-

hatóságok nem lehetnek oly boldogtalanok, hogy legalább o l a j b a m á r t v a ne szemlélgessék a hatalmas generálist.

Ebben a korban, midőn a semmivel nem törődés ütött tanyát a parlamentben, végtelen közöny országszerte, a fogalmak az alkotmányosság iránt kificzamodtak; s a kereskedelem s ipar alaposan el van földelve, ebben a korban igazán jól esik esetről-esetre oly valódi szabadelvű beszédet hallani, minőket Horvát Boldizsár szokott tartani.

Jeles szónok, gondolkodó elme, van melegsége ha kell, szenvedélye mostanság már nem igen. Utóbbi időben több phrasist használ mint hajdan.

A ház rendszerint feszült figyelemmel hallgatja, — bár mostani beszédein meglátszott, hogy testileg-lelkileg belecsömörlött a politikába.

Nem ő az egyetlen!

SZÉLL KÁLMÁN.

A hajdankorban egy keleti királyfi bölcsőjéhez minden tündért meghívtak, — egyet kivéve.

A tündérkomák bőkezűek voltak ajándékaikkal. Egyik rangot, a másik lángelmét, a harmadik megnyerő külsőt adott az újdonszülöttnek. A gonosz tündér azonban, kit elfeledtek meghívni, magától utánok lopódzott, — de már későn érkezett, mert nem volt képes visszavonni nővérei ajándékát, — ezért az áldásba átkot kevert.

Széll Kálmán is meglett áldva bölcsőjében kiváló tehetségekkel. Eszében, jellemében sőt még egyéniségében is meg van minden arra nézve, hogy mint practicus pénzember a legziláltabb pénzügyeket rendbe hozza. De a meg nem hívott gonosz tündér átka teherként nehezedik reá.

Daczára nagy tehetségeinek, gazdag tapasztalatainak, nem tette meg hazájának mint pénzügyminister azokat a hasznos szolgálásokat, melyekre hivatva volt. Nem: mert mint politico nem bírta önuralmát megőrizni.

A Tisza cabinetjébe lépett be mint pénzügyminister, még

nagyon fiatalon. Rögton a dolgok nyelét fogta meg, s kezdte a kiadásokat reducálni. Ment az lassanként; de közbejött Bosnia.

Tisza mondta, hogy pénz kell az occupatoria: Széll Kálmán azt felelte, — magunknak is k e l l e n e , — h a v o l n a .

Ezzel azután fogta a tárczáját, s visszaküldte a hatalmas generálisnak. Igen! ő és báró Simonyi Lajos látták be legelőbb, hogy a pénzügyi deficit szénás szekere már nagyon is megvan rakva, s hogy a túlterhelt szekér előbb utóbb meginog.

Széll Kálmán szándoka nagyon szép volt, midőn a pénzügyi bonyodalmak rendbehozatalára vállalkozott; nem őt terheli a felelőség, hogy az eszközöket elvonták tőle. s szándékát nem vihette keresztül.

Ő csak egyben hibás! Hogy ő is úgy tett, mint minden a cabinetből kilépett minister. Beállt a kormány támaszának, vagy fél-ellenzékiné a helyett hogy az ellenzék sorai közé ülve, onnan mutatta volna ki helytelenségét annak a politikának, melynek következtében kénytelen volt tárczáját letenni.

Most inkább üzletember, mint politikus. Többet foglalkozik a jelzálóggal, leszámítolással és az entrepots-üzlettel mint a szorosan vett köz ügyekkel.

Nem csoda!

Nagyra vágyása nincs kielégítve: látja, hogy valamikor a közvélemény csak vele foglalkozott, s ma még nevét is ritkán említik.

Érzi magában, hogy t u d n a t e n n i , s mégis tétlenségre van kárhoztatva.

KÁROLYI SÁNDOR GRÓF.

Őt tartják a legpracticusabb mágnásnak Andrassy Manó után.

S hogy jó érzéke van. abból is kitűnik, mert nem akart Tisza táborában korybanti szolgálatot teljesíteni, hanem ott hagyta s ellenzéki lett.

A tiszta jellemű, takarékos, független vagyoni állású four be-látta, hogy közügyeink a Tisza kormány alatt nem javulnak, hanem napról napra gyarlóbbakká lesznek.

Ő, aki gazdaságának maga néz utána, azt tartván a gazda

szeme hizlalja a marhát — nem akarta az erkölcsi felelősséget megosztani azokkal, kik tetszelegnek maguknak, mert előidézői voltak a rendezetlen pénzügyi és gazdasági viszonyoknak, melyekben most már nyakig úszunk, — s melyekből bajos lesz a kiviczkelés.

A parlamentben inkább az újonczok, mint a régi gárda tagjai közé tartozik. Midőn néhány év előtt első ízben felszólalt, lehetett rajta látni, hogy a nyelv nehézségeivel küzd.

Ma már beszéde simább, folyékonyabb. Eszméi vannak s szónoklata rendesen jól indul. A vége azonban olyan mint a zavaros alja egy palaczknak, melynek már első habzása is kétes zamatú volt.

Mint képviselő pontos, szorgalmas. Ha nem gróf Károlyi Sándornak született volna, bizonyára egyike lenne a legpontosabb bürokratáknak.

Így csak a közlekedési tárca elégítheti ki vágyait.

HÓDOSSY IMRE.

Nagy és bámulatosan szép homlok. Erős, jelentőségteljes szemöldök: nyugodt, derült nagy szemek: elszántságra mutató finom ajkak oly férfiút árulnak el, kit a sors nagy és mély értelemmel ruházott fel.

Egyike a legkedvesebb parlamenti szónokoknak. Beszéd közben areza nyugodt, hangja sohasem lesz magasabb, mint ha közönvégségesen társalog, — de azért épen elegendő arra, hogy betöltse a ház nagy termét.

Hodossy Imre nem mindennapi jelenség sem a parlamentben, sem a parlamenten kívül. A jogászgyűlések elnöke, s mint ilyen az ország első juristája.

Szive nemes és tiszta: kész, a k i n tud, segíteni, — de az a baja, hogy a min legjobban tudna, azon nem segít. Mert egyedül ő volna hivatva Panier Tivadart helyettesíteni s ez által czopfos igazságszolgáltatásunkat modern kerékvágásban terelni.

ROHONCZY GIDA.

A szép Gidának teljes életében ez volt a mottója.

„Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesanir.

Bleibt ein Narr sein Lebenlang.“

Ezért okos ember ő.

Mint politikus fiatal, kezdő ember: mint gavallér már rég kiállotta a tűz próbát. Egy mániája van. hogy a corruptiotól megfogja tisztítani a társadalmat.

Olyan munkára akart vállalkozni, melyet Hercules is fejcsóválva utasított volna vissza. Ami lehetetlen, azt még Herculestől sem követelheték, — hogy vállalkozhatott rá hát Rohonczy Gida? Mert maga jószántából tette.

Igaz, hogy első munkája sikerült. A kaszinóban, annál a biblia lapozgatásnál, melynél a kéz pótolja a szemet, észrevette, hogy egy fiatal úr a szemével és cigaretté szelenczéjével is működik. Fogta tehát magát, s megbüntette ennek a fiatal úrnak a lábát.

A második munkájába azonban beletört a bicskája. Nem csoda! Olyan emberrel kötötte össze a tengelyt, mint Hieronymi Károly.

Azt akarta bizonyítani, hogy a tiszai átvágásoknál a vállalkozók szabalját a n u l jártak el. vagyis vulgó „meglopták az államot.“

Ezért azután egyenesen az államtitkárt Hieronymit tette felelőssé. Daczára annak, hogy akkor kormánypárti volt. mégsem tudott bizonyítani, ak képviselőháznak volt néhány igen „kínos“ ülése, neki meg egy pisztoly párbaja Hieronymivel, mely alkalommal mindaketten igen jól sikerült lyukat lőttek a levegőbe. — de ezzel ezután véget is ért az egész ügy.

Az az dehogyan ért!

Annyi eredményre jutott, mint Istóczy a zsidó kérdés feszegetésével. hogy ő is kilépett a kormány pártól, s átült az ellenzéki padsorokba.

Olyan csinos gyerek mint Gida. jobban is illik az ellenzék közé. mint a kormánypártra. Mert tagadhatatlanul szép fiú. Alakja magas, karcsú, ajka hegyes előre álló. orra egyenes, szabályos:

tartása egyenes, járása ruganyos, szemén monoclit visel, s fejét folyton felfelé tartja, — állítólag azért, hogy a monokli le ne essék.

Ameddig nem politizált a kaszinóban volt főhadi szállása. Most legfeljebb éjjel keres ott „üdülést“, nappal a közügyekkel foglalkozik.

Araikor a Thaisz Elek krízis beállott, a szép Gidát is emlegették, mint főkapitányi candidatust.

Azzal még nem késett el! Főkapitány lehet még belőle, de csak akkor, ha Károlyi Sándor lesz a miniszterelnök.

ISTÓCZY GYŐZŐ.

Egy ember, akinek a nevét hátborzongás nélkül nem merik kimondani a királyutczai Móriczkák és Iczigek. Egy ember, kire még a legbátrabb zsidó sem mer rátekinteni anélkül, hogy ne szeretné a nyúltól megijedni hét sváb példáját követni.

Mi is hát tulajdonképen? Újkori modern próféta-e, vagy az ó-testamentom által előre jövendelt antikristus?

Igen élénken emlékezem, milyen jóízűt kaczagtunk még ezelőtt csak néhány évvel is, amikor a parlamentben fölemelkedett, s elkezdett ott a zsidók „hunczutságáról“ predicálni. A ház véletlenül humoros hangulatban volt, nem lehet csodálni, ha képviselők jobbra-balra dőltek nevetőkben.

Beöthy Aldzsi pláne nevető görcsöt kapott, csak Göndöcs Benedek rakta kövér kacsócskáit egymásra s motyogta folyton: „Ez pedig nem nevetni való dolog édes galambocskáim!“

Ma már sem Beöthy, sem más nem nevet, ha Istóczy beszél: mert Istóczy nagyon is sötét madárrá változott: s az ő neve úgy a parlamentben, mint az országban sem többet sem kevesebbet nem jelent, minthogy agyon kell verni a zsidókat.

És daczára ezen elveinek azt akarja elhíttetni a világgal, hogy ő a democraticus eszmék hive, mert a zsidók agyonverése e m b e r s z e r e t e t e n alapszik. Ha zsidó n i n c s — ez az elve, — csak akkor b o l d o g u l h a t a magyar ember.

Ennek a rögeszmének tökéletesen rabja. Éjjel nappal, ébren és álmaiban csak ezzel foglalkozik; s e miatt kedélye is folyton

izgatott: olyan, mint a lázban szenvedőké. akik még álmon is álmadoznak.

Arcza komor, ami magától érthető, mőrt a hozzá hasonló jellemnek arcza ritkán szokott vidám lenni. Haja borzas, homloka kezd magasodni, szakálla olyan forma vőros, mint a roszul égetett tégla.

Ha bent nincs a teremben, egyedől, hátracsapott kezekkel sétál végig a ház folyosóján. Fejét lehorgasztja komolyan, szótlanul, s tiszteletet követelően tekint azokra, kik mellette elhaladnak. Olyan, mint az őskori Syphinx ebben a mai anti- és philo-sémita világban.

Ha felszólal, éles, emphaticus hangon szokott beszélni, s legtöbb esetben olyan csipős és maró kifejezéseket használ a zsidóság ellen, mintha korán reggel már éretlen kőkényt harapott volna ketté.

A sémita collegák nem polemisálnak vele. Wahrmann Mőricz tette meg egyszer, — akkor is megkeserőlte.

Hja! a macska játszik a körmei közé kerőlt egérrel, de arra nincs eset, hogy egér játszanék a dühős cziczával. Pedig ő nagyon dühős czicza.

Egy zsidó azonban mégis van, akinek hosszú életet kíván. Ez Schackespeare S c h y l o k j a.

ÓNODY GÉZA.

Reggel fél tizenegykor még csak Somogyban ismerték, ahol eskődt volt, s Szabolcsban, ahol szolgabírászkodott. Tizenegy óraker már az egész ház élénken érdeklődött a rövid szakálla, szépen két felé fésőlt ifjú képviselő iránt; az esti lapok megjelenése után csak róla beszélt a fővárosban mindenki; másnap az országban volt a legnépszerűbb ember, s egy hét alatt neve ismert lett az egész világon.

Miért?

Mert a rituális vérvádat nyíltan, a parlamentben vágta a zsidók fejéhez s nem régi példák, elfakult pergamentek tanúskodásai alapján. — hanem e szóval: Adjátok elő Solymossy Esztert!

Eszikét nem adták elő.

Ónody Géza fiatal korában valami családi perpatvar miatt elkerült az apai háztól. — és Somogy megyében telepedett meg.

Ez volt a szerencséje!

Mert amikor visszatért Szabolcsba, senki sem ismerte, s concurrálván a szolgabíróságra őt csak azért választották meg, mert n e m i s m e r t é k , ellenfeleit pedig i s m e r i k .

Már akkor antisemita volt s boldogabbnak érezte magát, ha egy zsidót lekapathatott a tíz körméről, s ráhegedültethetett vagy huszonötöt.

Ez a zsidógyűlölet csak növekedett benne, s ma már szeretne úgy tenni a zsidókkal, mint a lázongó katonákkal szokás.

Ha ugyanis katonai zendülések alkalmával a bűnösök száma sokkal nagyobb, semhogy valamennyit meg lehetne büntetni. — akkor a vak sorsra bízzák a büntetést s tizedelnek. Ezáltal vétkes nem vétkes egyaránt bűnhődik.

Ónody is kivétel nélkül szeretné tizedelni a zsidókat, s folytatni a tizedelést mindaddig, amíg v é g r e k i l e n e z marad.

GÖNDÖCS BENEDEK.

Egy eleven méhképű.

— Δ nagyobbacskák közül, édes galambocskám, — tenné hozzá maga a jó lélek.

Hangja kenetteljes: leje sima; haja hátulról egy csombókba csavarodik. Δ takarékoságot hirdető, practicus és sok életphilosophiával megáldott férfi.

Lelke szelíd. lépője annyi sem lehet, mint a galambnak. Szeret mindenkit, s csak jót kíván mindenkinek. A „pogány zsidókat“ sem egyébert capacitálja arra, hogy keresztelkedjenek ki, mint azért, mert különben „lekecskéiknek“ nem nyitná fel Szent Péter a menyország kapuját.

Tevékeny, munkás ember. A kiállítás egész tartama alatt mun szájaskodott. nem lármázott, mint az a sok hírlapokban „fáradozó“ svihák, hamun tényleg mindig törte, marta magát, s a hol lehetett lendített, mozdított a dolgon.

Söt legkedvenczebb méheit megakarván jutalmazni, a kiállítást szemlélő Erzsébet királynőt az ő nála szokásom familiáris jóindulattal kínálta meg egy kis sejtes mézzel. Kosarat kapott, de nem szégyelte.

A képviselőház illéseiről ritkán hiányzik. A nyári meleg napokban ültő helyében eltikkad, elnémul, mint egy halványan pislákoló mécses; azután ki, azaz elalszik, s nem bánja bármit csinálnak is körül a „bűnös emberek“, — csak fel ne ébresszék.

Dehogyan ébresztik!

TARTALOM.

A ház	3
A club	6
A miniszerelnökök	9
A táborkar	13
Trefort; Szapáry; Fehérváry; Fauler; Kemény Gábor; Baross Gábor; Beniczky Ferencz; Gromon D.	
A tisztikar	35
Péchy Tamás; Szontagh Pál; visontai Kovács László; ifjú Ábrányi Kornél; Tors Kálmán; Szathmáry György; Rakoszy István.	
Az öreg ágyúk	47
Csernátony; Falk Miksa; Hegedűs Sándor; Tisza Lajos gróf; Fri leszky Tádé; Ivánka Imre; Jókay Mór; Horváth Gyula; Wahrmann Mór; György Endre; Láng Lajos; Literáty Ödön; Zichy Jenő gróf; Hieronymi Károly; Teleszky István; Dárday Sándor; Darányi Ignác.	
Tisza korybantjai	69
Boor Antal; Kemény dános; Csáky László; Podmaniczky Frigyes; Országgh Sándor; Vadnay Károly; Andrássy Manó gróf; Beöthy Aldzi Keglevich István; Körössy Sándor; Lukács Béla; Rónay János; Beksich Gusztáv; Hunyady László; Chorin Ferencz; Visi Imre; Gajáry Ödön; Buschbach Péter; Molnár Antal; Antal Gyula; Gödi Károly; Stoll Károly; Krausz Lajos; Hegedűs József; Mandel Pál; Szivák és Szláv; Odescalchy Gyula; Domahidy István; Karácsonyi Aladár; Boross Bálint; Szomjas József; Gulácsy Dezső; Szilágyi István; Bornemissza Ádám; Latinovics Gábor; Szerb György; Wod- janer Béla; Dóda Traján; Szögyény Emil; Abonyi Emil; Krajcsik Ferencz; Szilágyi Virgil; Biasini Domokos; Zalay Pista.	

A függetlenségi párt	107
Irányi Dániel; Mocsáry Lajos; Helfy Ignác; Madarász József; Ugron Gábor; Herman Ottó; Csávolszky Lajos; Bartha Miklós; Almássy Sándor; Komjáthy Béla; A Szalayak; Orbán Balázs; Lukács Gyula; Enyedy Lukács; Farkas Balázs.	
A mérsékelt ellenzék	127
Apponyi Albert; Szilágyi Dezső; Grünwald Béla; Gullner Gyula; Beöthy Ákos; Lesskó István; Fenyvessy Ferencz.	
A párt nélküliek	137
Horváth Boldizsár; Széli Kálmán; Károlyi Sándor gróf; Hodossy Imre; Rohonczy Gida; Istóczy Győző; Ónody Géza; Göndöcs Benedek.	